

თავი

ფინანსური ანგარიშგებები

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „თიბისი ბანკის“ აქციონერებსა და ღირეფტორთა საბჭოს

ჩვენი მოსაზრება

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს სს „თიბისი ბანკის“ (შემდგომში – „ბანკი“) და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში ერთობლივად – „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე ჯგუფისა და ბანკის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 დეკემბრით დათარიღებული N284/04 ბრძანების მოთხოვნებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად.

ჩვენი აუდიტის საგანი

ჯგუფისა და ბანკის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგს:

- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის; და
- კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნები, რომლებიც მოიცავს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ არსებით ინფორმაციას და სხვა განმარტებით ინფორმაციას.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

დამოუკიდებლობა

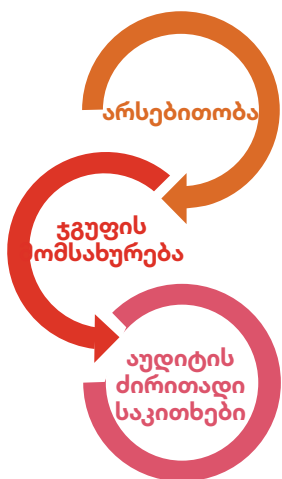
ჩვენ დამოუკიდებლობები ვართ ჯგუფისგან და ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი) შესაბამისად. შესრულებული გვაქვს ბესსსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

შპს „პრაისუოტერჰაუსკუპერსი საქართველო“, ს/კ 405220611
ბიზნესცენტრი მეფე დავითი, მე-7 სართული, მ. აღიქსიძის ქ. #12, თბილისი 0160, საქართველო
ტელ: +995 (32) 250 80 50, www.pwc.com/ge

აუდიტისადმი ჩვენი მიდგომა

მიმოხილვა

ჩვენი აუდიტის დაგეგმვისას განვსაზღვრეთ არსებითობა და შევაფასეთ არსებითი უზუსტობების რისკი კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში. კერძოდ, გავითვალისწინეთ, სად გამოიყენა ხელმძღვანელობამ სუბიექტური განსჯა, მაგალითად, მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებებთან მიმართებით, რაც გულისხმობდა დაშვებების გაკეთებას და თავისთავად განუსაზღვრელი სამომავლო მოვლენების მხედველობაში მიღებას. ჩვენს ყველა აუდიტში ასევე გავითვალისწინეთ ხელმძღვანელობის მხრიდან შიდა კონტროლების უგულებელყოფის რისკი, მათ შორის, არსებობდა თუ არა მიკერძოების მტკიცებულება, რაც წარმოადგენდა თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკს.

- ჯგუფის საერთო არსებითობა: 65.2 მილიონი ლარი, რაც წარმოადგენს ჯგუფის დასაბეგრი მოგების 5%-ს.
- ბანკის საერთო არსებითობა: 63.1 მილიონი ლარი, რაც წარმოადგენს ბანკის დასაბეგრი მოგების 5%-ს.
- ჩვენი მომსახურების საგანი განისაზღვრა დასაბეგრი მოგებაში იურიდიული პირის მონაწილეობისა და ფინანსური ანგარიშგების სხვა ძირითადი მუხლების საფუძველზე.
- მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი.

არსებითობა

ჩვენი აუდიტის საგანზე გავლენა მოახდინა ჩვენ მიერ არსებითობის პრინციპის გამოყენებამ. აუდიტის მიზანია დასაბუთებული რწმუნების მოპოვება იმის თაობაზე, შეიცავს თუ არა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება არსებით უზუსტობას. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით. ისინი არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ჩვენს პროფესიულ განსჯაზე დაყრდნობით, ჩვენ განვსაზღვრეთ არსებითობის გარკვეული რაოდენობრივი ზღვარი, მათ შორის ჯგუფის და ბანკის საერთო არსებითობა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის მთლიანობაში, რაც ქვემოთ ცხრილშია მოცემული. ეს ყველაფერი, ხარისხობრივ ფაქტორებთან ერთად, დაგვეხმარა ჩვენი აუდიტის საგნის და ჩვენი აუდიტის პროცედურების ხასიათის, ვადებისა და მასშტაბის განსაზღვრაში, ასევე უზუსტობების გავლენის შეფასებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, როგორც ინდივიდუალურად, ისე აგრეგირებულად კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის მთლიანობაში.

ჯგუფის და ბანკის საერთო არსებითობა

ჯგუფი: 65.2 მილიონი ლარი (2022 წ.: 63.0 მილიონი ლარი)
ბანკი: 63.1 მილიონი ლარი (2022 წ.: 61.4 მილიონი ლარი)

როგორ განვსაზღვრეთ იგი

დასაბეგრი მოგების 5%

არსებითობის საორიენტაციო მაჩვენებლის გამოყენების დასაბუთება

დასაბეგრი მოგება არის მთავარი საზომი, რომელსაც აქციონერი იყენებს ჯგუფის საქმიანობის შედეგების შესაფასებლად და არის საყოველთაოდ მიღებული საორიენტაციო მაჩვენებელი ჯგუფის აუდიტის არსებითობის დასადგენად.

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხები, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ჩვენ მიერ ჩატარებული კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბების კონტექსტში და ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ.

აუდიტის ძირითადი საკითხი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (ჯგუფი და ბანკი)

იხილეთ მე-2 შენიშვნა – „არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ“, მე-3 შენიშვნა – „კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას“, მე-8 შენიშვნა – „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები“ და 38-ე შენიშვნა – „ფინანსური და სხვა რისკის მართვა“, კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ამ საკითხზე ყურადღება იმითმ გაგვამახვილეთ, რომ ხელმძღვანელობის შეფასებები მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის შექმნილ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის რეზერვთან დაკავშირებით კომპლექსურია, მათში მნიშვნელოვანი დოზით მონაწილეობს განსჯა და ისინი ექვემდებარება შეფასების მდლადი დონის განუსაზღვრელობას.

ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ მიხედვით, ხელმძღვანელობის მოთხოვნება საკრედიტო ზარალის რეზერვის განსაზღვრა, რომლის დადგომა მოსალოდნელია 12-თვიანი პერიოდის განმავლობაში ან აქტივის დარჩენილი ვადის მანძილზე, ცალკეული აქტივისთვის მინიჭებული სტადიიდან გამომდინარე, ესა თუ ის სტადია განისაზღვრება იმის შეფასებით, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა (საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა) ან აღმოჩნდა თუ არა მსესხებელი დეფოლტის სიტუაციაში სესხის გაცემის შემდეგ.

ხელმძღვანელობამ შექმნა და შეიმუშავა რამდენიმე მოდელი ფასს 9-ის მოთხოვნების დაკმაყოფილების მიზნით და დანერგა საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად. ამასთან, ხელმძღვანელობა იყენებს განსჯას მოდელთან მიმართებით ისეთ სიტუაციებში, როდესაც მიიჩნევა, რომ ზარალული გამოცდილება არ ასახავს სამომავლო შედეგებს შეზღუდული ან არარსული მონაცემების გამო.

ჩვენ მიგვანია, რომ მოდელის მეთოდოლოგიების მიზანშეწონილობა და ქვემოთ მოცემული განსჯა, რომელიც გამოყენებულია მოდელირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის განსაზღვრისთვის, მნიშვნელოვანია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის დასადგენად გამოყენებული, განსჯაზე დიდწილად დამოკიდებული კრიტერიუმები, რაც მოიცავს მსესხებლების კრედიტუნარიანობის ხარისხობრივ შეფასებას (რელევანტურია კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების პორტფელისთვის);
- დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის და დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის გამოყენებული კრიტიკული დაშვებები; და
- საპროგნოზო ინფორმაციასთან დაკავშირებული ძირითადი დაშვებების, მათ შორის სცენარებისთვის მინიჭებული წონების და მაკროეკონომიკური ცვლადების მიზანშეწონილობის შეფასება.

როგორ მივუდევით აუდიტის ძირითად საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში

ჩვენ შევისწავლეთ და შევაფასეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის განსაზღვრის კონტროლის მთავარი მექანიზმები და მათი დანერგვა, და შევამოწმეთ მათი საოპერაციო ეფექტურობა. კონტროლის ეს მექანიზმები, სხვებთან ერთად, შემდეგასაც მოიცავს:

- მოდელის ეფექტურობის მონიტორინგის კონტროლი, პოლიტიკის და მოდელის პერიოდული გადახედვის ჩათვლით, მოდელის საპროგნოზო შეფასებების შედარება რეალურად დამდგარ (ფაქტობრივ) შედეგებთან და მოდელის მეთოდოლოგიაში ცვლილებების დამტკიცება;
- დამოუკიდებელი შემოწმების ერთეულის მართვის კონტროლი;
- ძირითადი განსჯის და დაშვებების გადახედვა და დამტკიცება, რომლებიც გამოიყენება დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის, დეფოლტის ალბათობის და საპროგნოზო ინფორმაციის განსაზღვრისთვის;
- გამოთვლითი ინსტრუმენტების მეშვეობით ძირითადი პარამეტრების (როგორცაა დეფოლტის ალბათობა, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში) სიზუსტის კონტროლი;
- მსესხებლების ფინანსური მდგომარეობის რეგულარული მონიტორინგის კონტროლი;
- შესაბამისი საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ავტომატიზებული გაანგარიშების კონტროლი;
- რისკის მართვის კომიტეტის მიერ მთავარი დაშვებების და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელირებული შედეგების შეფასების გადახედვა და დამტკიცება.

ჩვენ არ აღმოგვიჩენია რამე გამოწვევის მემოალიზებული კონტროლის მექანიზმების მონაცემის ან საოპერაციო ეფექტურობის მხრივ, გარდა ამისა, ჩვენ ჩავატარეთ ქვემოთ აღწერილი ძირითადი პროცედურები.

შევაფასეთ, ხელმძღვანელობის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის მეთოდოლოგია შეესაბამებოდა თუ არა ფასს 9-ს. შევაფასეთ და მიმოვიხილეთ ხელმძღვანელობის მიერ დაწესებული განჯის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მოხდა თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (ვრცელდება კორპორაციულ და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების პორტფელზე). შევაფასეთ იმ კრიტიკული დაშვებების მართებულობა, რომლებიც გამოიყენება დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის, დეფოლტის ალბათობის და საპროგნოზო ინფორმაციის განსაზღვრისთვის. შემოაღწიველ პროცედურებში ჩავრთეთ ჩვენი საკრედიტო რისკის მოდელირების სპეციალისტები. დავასკვნით, რომ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომლის საფუძველზეც ფასდება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, დეფოლტის ალბათობა და საპროგნოზო ინფორმაცია, მართებულია.

ხელახლა ვიანგარიშეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გარკვეული პორტფელისთვის და შევაფასეთ, ხელმძღვანელობის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა შესაბამისობაში იყო თუ არა დამტკიცებულ მოდელის მეთოდოლოგიასთან.

კრიტიკულად შევაფასეთ მოდელის მონიტორინგის და შემოწმების ძირითადი ასპექტები (პროგნოზირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის „უკუტესტირება“), რომლებიც განახორციელა ხელმძღვანელობამ მოდელის ფუნქციონირებასთან და სტაბილურობასთან მიმართებით. კრიტიკულად შევაფასეთ მონიტორინგის შედეგები და დადავამოწმეთ მოსალოდნელი მაჩვენებლებიდან გადახრების განმარტებები. სადაც საჭირო იყო, შევაფასეთ განახლდა თუ არა მოდელის მეთოდოლოგია უკუტესტირების შედეგების სამართავად.

შევაფასეთ გამოყენებული მაკროეკონომიკური მოდელის მიზანშეწონილობა და ასევე თითოეული მაკროეკონომიკური სცენარისთვის მინიჭებული წონა. კმაყოფილებით აღვნიშნავთ, რომ ბანკის მიერ გამოყენებული მაკროეკონომიკური დაშვებები და სცენარებისთვის მინიჭებული წონები მართებულია.

შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებსა და ავანსებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვთან დაკავშირებული განმარტებების ადეკვატურობა.

როგორ მოვიყვანეთ შესაბამისობაში ჩვენი ჯგუფის და ბანკის აუდიტის საგანი

ჩვენი აუდიტის საგანი შესაბამისობაში მოვიყვანეთ იმგვარად, რომ ჩაგვეტარებინა იმ მოცულობის სამუშაო, რაც საშუალებას მოგვცემდა, მოსაზრება გამოგვეთქვა მთლიან კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე და ამასთანავე გავვეთვალისწინებინა ჯგუფის და ბანკის სტრუქტურა, სააღრიცხვო პროცესები და კონტროლის საშუალებები, და დარგი, რომელშიც ჯგუფი და ბანკი საქმიანობენ.

ჯგუფის საბანკო საქმიანობა ძირითადად საქართველოში ხორციელდება, თუმცა მისი შვილობილი საწარმოები ორ სხვა ქვეყანაშიც არიან შედარებით მცირე მასშტაბით წარმოდგენილები. ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა მოიცავს ოთხ სეგმენტს, რომლებსთვისაც ის მართავს და აცხადებს თავის საოპერაციო შედეგებსა და ფინანსურ მდგომარეობას. ეს სეგმენტებია: საცალო საბანკო მომსახურება, კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები და კორპორაციული ცენტრი.

ბანკი არის ჯგუფის უმსხვილესი კომპონენტი. მისი ძირითადი საქმიანობაა საცალო და კომერციული საბანკო მომსახურება, რომლის ყველა მნიშვნელოვანი ოპერაცია საქართველოს ტერიტორიაზე ხორციელდება. ბანკის სააღრიცხვო ფუნქცია და მართვა ძირითადად საქართველოში ხდება და წარმოადგენს ჯგუფის მთლიანი აქტივების 94.4%-ს და დასაბეგრი მოგების 94.6%-ს.

აუდიტისადმი ჩვენი მიდგომა და გუნდის შემადგენლობა მივუსადაგეთ ჯგუფის სტრუქტურას. ჩვენ არ გამოგვიყენებია კომპონენტის აუდიტორები იმ საკითხების აუდიტისთვის, რომლებიც შედიოდა აუდიტის საგანში. ჩვენ ჩავატარეთ ჯგუფის ერთადერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტის – ბანკის სრულმასშტაბიანი აუდიტი. ასევე ჩავატარეთ ჯგუფის ერთი უმნიშვნელო კომპონენტის ფინანსური ანგარიშგების არსებითი მუხლების აუდიტი. ანგარიშვალდებული ერთეულებისთვის ჩატარებული პროცედურების საფუძველზე, ჩვენი აუდიტის საგანი მოიცავდა ჯგუფის ამონაგების (რაც მოიცავს საპროცენტო შემოსავალს და საკომისიო შემოსავალს) 99.7%-ს და მთლიანი აქტივების 98%-ს. ჩვენ ასევე ჩავატარეთ აუდიტის სხვა პროცედურები, მათ შორის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ზოგადი კონტროლების და ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი კონტროლების შემოწმება, რომ შეგვემცირებინა არსებითი უზუსტობის რისკი.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას (გარდა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას).

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ მმართველობის ანგარიშგებას და განვიხილოთ, მმართველობის ანგარიშგება არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს მმართველობის ანგარიშგებაში, ვალდებულები ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ამასთან, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით მოგვეთხოვება, მოსაზრება გამოვთქვათ იმის თაობაზე, მმართველობითი ანგარიშგების გარკვეული ნაწილები შეესაბამება თუ არა სათანადო ნორმატიულ აქტებს და განვიხილოთ, შეიცავს თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით სავალდებულო ინფორმაციას.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პუნქტის და მე-7 პუნქტის (გ), (ზ) ქვეპუნქტების მოთხოვნებს;
- მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია მოიცავს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-7 პუნქტის (ა), (ბ), (დ)-(ვ) ქვეპუნქტებით და მე-8 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობის და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირების პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 დეკემბრის N284/04 ბრძანებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება შეაფასოს ჯგუფის და ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ან ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოექცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ის შესაბამისად აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტის პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტის პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფისა და ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფისა და ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს

აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჭკუფი ან ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტის მტკიცებულებებს ჭკუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჭკუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთან, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს გადავცემთ დოკუმენტს, სადაც ვადასტურებთ, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო ეთიკური მოთხოვნები და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ დაკავშირებულია ჩვენს დამოუკიდებლობასთან, ასევე საფრთხეების აღმოსაფხვრელად გატარებული ზომების ან გამოყენებული შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირებისთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მაშასადამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღვწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჭაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია ლევან კანკავა.

შპს „პრაისსოტერპაუსკუპერსი საქართველო“ (რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-F-775813)

ლევან კანკავა (რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-A-592839)

2024 წლის 2 აპრილი
თბილისი, საქართველო

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,691,232	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	7	11,135	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	8	1,572,506	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	9	20,958,532	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	3,475,461	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	13	370,795	288,886
საინვესტიციო ქონება		15,235	22,154
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში		4,204	3,721
მიმდინარე მოგების გადასახადის წინასწარ გადახდა		53	27
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივი	33	395	2,064
სხვა ფინანსური აქტივები	12	281,861	246,998
სხვა აქტივები	14	405,493	411,727
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები	15	491,324	424,252
აქტივის გამოყენების უფლება	16	111,991	100,209
არამატერიალური აქტივები	15	352,722	311,150
გუდვილი	17	28,197	28,197
სულ აქტივები		31,771,136	28,329,010
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	18	4,346,951	3,885,360
მომხმარებელთა ანგარიშები	19	19,942,516	17,841,357
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	22	276,496	250,518
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	33	66,703	601
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	33	50,957	112,877
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	20	1,264,085	1,209,813
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	21	21,060	19,908
სხვა ვალდებულებები	23	102,519	80,386
საიჯარო ვალდებულებები	34	83,410	72,240
სუბორდინირებული ვალი	24	868,730	590,148
სულ ვალდებულებები		27,023,427	24,063,208
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	25	21,014	21,014
საემისიო შემოსავალი		521,190	521,190
გაუნაწილებელი მოგება		4,285,662	3,783,180
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	26	(85,614)	(57,556)
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		12,345	5,467
კუმულაციური საკურსო სხვაობის რეზერვი		(7,085)	(7,657)
ფლოკალაისთვის მიკუთვნებადი წინადა აქტივები		4,747,512	4,265,638
არამაკონტროლებელი წილი	37	197	164
სულ საკუთარი კაპიტალი		4,747,709	4,265,802
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		31,771,136	28,329,010

9-142 გვერდებზე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2024 წლის 2 აპრილს და მას ხელს აწერენ შემდეგი პირები:

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი

გიორგი მეგრელიშვილი
ფინანსური დირექტორი

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	28	2,689,427	2,219,781
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	28	2,614,687	2,159,567
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	28	74,740	60,214
საპროცენტო ხარჯი	28	(1,276,932)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	28	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		1,495,596	1,243,095
საკომისიო შემოსავალი	29	571,391	477,613
საკომისიო ხარჯი	29	(236,915)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		334,476	265,650
წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	30	272,303	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვისებიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებიდან		5,880	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		23,200	19,675
მეკავშირე სანარმოების მოგების წილი		657	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი		302,040	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	9	(130,380)	(105,247)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ ამოღება	13	(1,996)	781
ვალდებულების შესრულების გარანტიებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	21	(1,381)	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე საკრედიტო ზარალის ამოღება	21	477	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის		(9,573)	(9,160)
საკრედიტო ზარალის რეზერვი/(ამოღება) ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(1,006)	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა გაუფასურება		(3,575)	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ		1,984,678	1,830,882
თანამშრომლებზე განუღებელი დანახარჯები	31	(385,471)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	15,16	(99,643)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვის შექმნა	21	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	32	(196,648)	(167,348)
საოპერაციო დანახარჯები		(681,762)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება		1,302,916	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	33	(183,858)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება		1,119,058	1,023,075
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა			
<i>მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:</i>			
წმინდა შემოსულობა, რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შემდეგ	10	(5,327)	(1,853)
სამართლიანი ღირებულების რეზერვის ცვლილების დინამიკა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, გადასახადის გათვალისწინებით	10	12,205	18,182
საკურსო სხვაობა წარსადაგენ ვალუტაში კონვერტაციისას		572	(1,719)
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		7,450	14,610
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,126,508	1,037,685
შემდეგი პირებისთვის მიკუთვნილები მოგება:			
- ჯგუფის აქციონერები		1,119,025	1,023,050
- არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		33	25
წლის წმინდა მოგება		1,119,058	1,023,075
მთლიანი სრული შემოსავალი მიკუთვნილებია შემდეგი პირებისთვის:			
- ჯგუფის აქციონერები		1,126,475	1,037,660
- არამაკონტროლებელი წილის მფლობელები		33	25
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,126,508	1,037,685

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	სააქციო კაპიტალი	საემისიო შემოსავალი	აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	სამართლიანი ღირებულების რეზერვი	სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	კუმულაციური საკურსო სხვაობის რეზერვი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ	არამაკონტროლებელი ტროლებული წილი	სულ საკუთარი კაპიტალი
					საინვესტიციო ფასიანი ქალაქის, რომლებიც არის				არამაკონტროლებელი ტროლებული წილი		
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(52,521)	(10,862)	(5,938)	3,117,079	3,589,962	93	3,590,055	
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	-	1,023,050	1,023,050	25	1,023,075	
2022 წლის სხვა სრული შემოსავალი:		-	-	-	16,329	(1,719)	-	14,610	-	14,610	
საინვესტიციო ფასიანი ქალაქების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(1,853)	-	-	(1,853)	-	(1,853)	
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	18,182	(1,719)	-	16,463	-	16,463	
2022 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	16,329	(1,719)	1,023,050	1,037,660	25	1,037,685	
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	23,388	-	-	-	23,388	-	23,388	
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	-	(356,798)	(356,798)	-	(356,798)	
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,621)	-	-	-	(3,621)	-	(3,621)	
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(24,802)	-	-	-	(24,802)	-	(24,802)	
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	-	(151)	(151)	46	(105)	
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(57,556)	5,467	(7,657)	3,783,180	4,265,638	164	4,265,802	
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	-	1,119,025	1,119,025	33	1,119,058	
2023 წლის სხვა სრული შემოსავალი:		-	-	-	6,878	572	-	7,450	-	7,450	
საინვესტიციო ფასიანი ქალაქების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(5,327)	-	-	(5,327)	-	(5,327)	
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	12,205	572	-	12,777	-	12,777	
2023 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	6,878	572	1,119,025	1,126,475	33	1,126,508	
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	26,397	-	-	-	26,397	-	26,397	
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	-	(616,065)	(616,065)	-	(616,065)	
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,715)	-	-	-	(3,715)	-	(3,715)	
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(50,740)	-	-	-	(50,740)	-	(50,740)	
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	-	(478)	(478)	-	(478)	
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(85,614)	12,345	(7,085)	4,285,662	4,747,512	197	4,747,709	

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		2,611,910	2,177,765
სავალუტო სვოპებიდან მიღებული პროცენტი	28	83,101	34,711
გადახდილი პროცენტი		(1,250,007)	(1,031,195)
მიღებული საკომისიო		570,656	476,575
გადახდილი საკომისიო		(235,436)	(240,044)
უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		219,711	338,167
მიღებული სხვა საოპერაციო შემოსავალი		28,502	18,448
თანამშრომლებზე განეული დანახარჯები		(355,553)	(280,682)
გადახდილი ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები		(178,079)	(172,303)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(180,137)	(230,563)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		1,314,668	1,090,879
წმინდა ცვლილება საოპერაციო აქტივებში			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ და სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		472,792	(226,175)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(3,494,277)	(2,491,519)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		(25,568)	5,273
სხვა ფინანსური აქტივები		(131,449)	54,871
სხვა აქტივები		105,407	59,318
წმინდა ცვლილება საოპერაციო ვალდებულებებში			
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		249,415	390,402
მომხმარებელთა ანგარიშები		2,079,384	4,797,211
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		32,257	24,934
სხვა ვალდებულებები და ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები		2,092	4,672
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		604,721	3,709,866
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	(1,563,326)	(2,412,783)
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შედეგად	10	383,122	816,417
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან ვადის მოსვლისას	10	854,540	391,341
შენიშვნის, აღჭურვილობისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(202,645)	(198,371)
შემოსულობა შენიშვნის, აღჭურვილობის და არამატერიალური აქტივების გასვლის შედეგად		4,672	17,454
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გასვლის შედეგად		7,220	5,472
შემოსულობა შვილობილი საწარმოს გასვლის შედეგად, გაცემული ფულადი სახსრების გამოკლებით		1,527	-
მიღებული დივიდენდი		696	-
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(514,194)	(1,380,470)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები			
შემოსულობა სხვა ნასესხები სახსრებიდან	34	1,894,337	2,501,875
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა	34	(1,698,671)	(1,731,699)
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის გადახდა	34	(12,999)	(13,099)
შემოსავალი სუბორდინირებული ვალიდან	34	287,589	62,578
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა	34	(15,867)	(13,710)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება		(50,740)	(24,802)
შემოსულობა სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან	34	95,820	3,504
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	34	(43,058)	(205,898)
გადახდილი დივიდენდები		(616,065)	(356,365)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული)/ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(159,654)	222,384
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(25,739)	(361,142)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება)/ზრდა		(94,866)	2,190,638
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	3,786,098	1,595,460
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	3,691,232	3,786,098

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ინდივიდუალური ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,633,314	3,747,594
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	7	1,107	6,269
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	8	1,572,506	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	9	20,965,695	17,505,605
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	3,498,655	2,904,714
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11	-	267,495
საინვესტიციო ქონება		15,235	21,292
ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში		34,460	34,041
სხვა ფინანსური აქტივები	12	350,086	299,720
სხვა აქტივები	14	358,737	349,885
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები	15	462,570	398,964
აქტივის გამოყენების უფლება	16	111,560	98,228
არამატერიალური აქტივები	15	318,744	285,884
გუდვილი	17	27,502	27,502
სულ აქტივები		31,350,171	27,994,757
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	18	4,099,700	3,669,727
მომხმარებელთა ანგარიშები	19	20,115,103	17,976,594
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	22	208,254	187,464
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		67,556	1,576
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	33	50,957	112,877
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	20	1,181,792	1,163,116
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	21	21,060	19,908
სხვა ვალდებულებები	23	94,557	73,393
საიჯარო ვალდებულებები	34	82,908	70,280
სუბორდინირებული ვალი	24	826,546	560,278
სულ ვალდებულებები		26,748,433	23,835,213
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	25	21,014	21,014
საემისიო შემოსავალი		521,190	521,190
გაუნაწილებელი მოგება		4,133,317	3,669,480
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	26	(86,143)	(57,556)
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		12,360	5,416
სულ საკუთარი კაპიტალი		4,601,738	4,159,544
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		31,350,171	27,994,757

9-142 გვერდებზე წარმოდგენილი კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2024 წლის 2 აპრილს და მას ხელს აწერენ შემდეგი პირები:

ვახტანგ ბუცხრიკიძე
გენერალური დირექტორი

გიორგი მეგრელიშვილი
ფინანსური დირექტორი

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ინდივიდუალური მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	28	2,612,787	2,158,813
საპროცენტო ხარჯი	28	(1,257,002)	(994,169)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	28	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		1,438,886	1,199,355
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	29	532,339	443,437
საკომისიო ხარჯი	29	(279,491)	(240,901)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		252,848	202,536
წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	30	273,591	412,975
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლისგან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		5,880	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		35,765	18,456
მეკავშირე საწარმოების მოგების წილი		657	584
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი		315,893	437,826
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	9	(131,465)	(108,446)
ვალდებულების შესრულების გარანტიებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	21	(1,381)	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე საკრედიტო ზარალის ამოღება	21	477	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	12	(4,983)	(4,374)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	(974)	868
არაფინანსური აქტივების წმინდა ამოღება/(გაუფასურება)		(1,562)	1,223
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ		1,867,739	1,726,267
თანამშრომლებზე განუღებელი დანახარჯები	31	(349,513)	(279,273)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(89,224)	(76,766)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვის შექმნა	21	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	32	(166,894)	(139,143)
საოპერაციო დანახარჯები		(605,631)	(497,182)
დასაბეგრი მოგება		1,262,108	1,229,085
მოგების გადასახადის ხარჯი	33	(182,243)	(246,294)
წლის წმინდა მოგება		1,079,865	982,791
წლის სხვა სრული შემოსავალი/(ხარჯი), წმინდა: <i>მუხლები, რომლებიც შეიძლება შემდგომში რეკლასიფიცირდეს მოგებაში ან ზარალში:</i>			
წმინდა შემოსულობა, რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შემდეგ		(5,327)	(1,853)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულების რეზერვის ცვლილების დინამიკა, გადასახადის გათვალისწინებით		12,271	18,091
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		6,944	16,238
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,086,809	999,029

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ინდივიდუალური საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	სააქციო კაპიტალი	საემისიო შემოსავალი	აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი	სამართლიანი ღირებულების რეზერვი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(52,521)	(10,822)	3,043,459	3,522,320
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	982,791	982,791
2022 წლის სხვა სრული შემოსავალი		-	-	-	16,238	-	16,238
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(1,853)	-	(1,853)
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	18,091	-	18,091
2022 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	16,238	982,791	999,029
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	23,388	-	-	23,388
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	(356,798)	(356,798)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(24,802)	-	-	(24,802)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,621)	-	-	(3,621)
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	28	28
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(57,556)	5,416	3,669,480	4,159,544
წლის წმინდა მოგება		-	-	-	-	1,079,865	1,079,865
2023 წლის სხვა სრული შემოსავალი:		-	-	-	6,944	-	6,944
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		-	-	-	(5,327)	-	(5,327)
სხვა ეფექტები პერიოდის განმავლობაში		-	-	-	12,271	-	12,271
2023 წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	6,944	1,079,865	1,086,809
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი	26	-	-	25,868	-	-	25,868
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	(616,065)	(616,065)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება მშობელი საწარმოს მიერ		-	-	(50,740)	-	-	(50,740)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციების ფარგლებში თანამშრომლებზე აქციების გადაცემის საგადასახადო შედეგი		-	-	(3,715)	-	-	(3,715)
სხვა ცვლილების დინამიკა		-	-	-	-	37	37
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		21,014	521,190	(86,143)	12,360	4,133,317	4,601,738

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		2,534,237	2,118,976
სავალუტო სვოპებიდან მიღებული პროცენტი	28	83,101	34,711
გადახდილი პროცენტი		(1,228,477)	(1,013,784)
მიღებული საკომისიო		531,606	442,406
გადახდილი საკომისიო		(278,000)	(268,982)
უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		219,729	341,465
მიღებული სხვა საოპერაციო შემოსავალი		19,485	11,358
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები		(321,550)	(252,817)
გადახდილი ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები		(150,332)	(145,066)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(178,468)	(229,501)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		1,231,331	1,038,766
წმინდა ცვლილება საოპერაციო აქტივებში			
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ და სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები		482,791	(250,716)
საქართველოს ეროვნულ ბანკში			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(3,494,058)	(2,497,954)
სხვა ფინანსური აქტივები		(85,096)	40,347
სხვა აქტივები		91,174	67,426
წმინდა ცვლილება საოპერაციო ვალდებულებებში			
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		248,764	390,307
მომხმარებელთა ანგარიშები		2,119,973	4,885,904
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		27,026	21,892
სხვა ვალდებულებები და ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები		3,800	5,277
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		625,705	3,701,249
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	10	(1,591,596)	(2,411,395)
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასვლის შედეგად	10	387,887	815,083
შემოსულობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან ვალის მოსვლისას	10	874,540	391,341
მიღებული დივიდენდები		20,656	5,959
შემოსულობა შვილობილი საწარმოს გასვლის შედეგად		1,540	-
შენიშვნის, აღჭურვილობისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(180,309)	(178,404)
შემოსულობა შენობების, აღჭურვილობის და არამატერიალური აქტივების გასვლის შედეგად		3,581	12,859
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გასვლის შედეგად		4,746	5,472
შვილობილი საწარმოების კაპიტალის გაზრდა		-	(1,006)
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(478,955)	(1,360,091)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები			
შემოსულობა სხვა ნასესხები სახსრებიდან		1,721,055	2,407,703
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		(1,553,680)	(1,652,197)
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის გადახდა		(12,145)	(11,716)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხიდან		262,582	46,258
სუბორდინირებული ვალის დაფარვა		(2,618)	-
შემოსულობა სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან		17,011	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა		-	(205,898)
გადახდილი დივიდენდები		(616,065)	(356,365)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდის გადანაწილება		(50,740)	(24,802)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		(234,600)	202,983
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(26,430)	(361,947)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		(114,280)	2,182,194
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	3,747,594	1,565,400
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	3,633,314	3,747,594

17-142 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი

ძირითადი საქმიანობა. სს „თიბისი ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) დაფუძნდა 1992 წლის 17 დეკემბერს და მდებარეობს საქართველოში. ბანკი არის აქციებით შეზღუდული სააქციო საზოგადოება და დაფუძნებულია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკის ძირითადი საქმიანობა არის უნივერსალური საბანკო ოპერაციები, რაც მოიცავს კორპორაციულ, მცირე და საშუალო საწარმოების, საცალო და მიკრო ოპერაციებს საქართველოში. ბანკი არის საქართველოსა და აზერბაიჯანში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“) მშობელი საწარმო. მათი ძირითადი ბიზნესსაქმიანობაა საბანკო, სალიზინგო, საბროკერო და ბარათის დამუშავების მომსახურების გაწევა კორპორაციული კლიენტებისა და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი საქმიანობს 1993 წლის 20 იანვრიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გაცემული საბანკო საქმიანობის გენერალური ლიცენზიის შესაბამისად. ბანკის იურიდიული მისამართია და საქმიანობის ადგილია: მარჯანიშვილის ქუჩა #7, 0102 თბილისი, საქართველო. ბანკი დაარეგისტრირა ვაკის რაიონულმა სასამართლომ და მისი რეგისტრაციის ნომერია 204854595.

ბანკს აქვს 123 ფილიალი (2022 წ.: 129) ფილიალი საქართველოში.¹

საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფი“ („TBCG“) არის გაერთიანებულ სამეფოში დაფუძნებული საჯარო შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „თიბისი ბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) სააქციო კაპიტალის 99.88%-ს (2022 წ.: 99.88%) ფლობდა TBCG, ამრიგად წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო და უშუალო მშობელ საწარმოს. საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია:

100 Bishopsgate, Law Debenture, ლონდონი, ინგლისი, EC2N 4AG. საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ სარეგისტრაციო ნომერია 10029943.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია ჯგუფის მესაკუთრეების შესახებ ასე გამოიყურება:

	საკუთრების წილი (%) 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
მფლობელები	2023	2022
საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფი“	99.88%	99.88%
სხვა	0.12%	0.12%
სულ	100.00%	100.00%

2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ მესაკუთრეების შესახებ ბენეფიციარული საკუთრების წილების მიხედვით, ასე გამოიყურება:

	საკუთრების წილი (%) 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
მფლობელები	2023	2022
Dunross & Co.	6.50%	6.58%
Allan Gray Investment Management	3.88%	5.66%
BlackRock	4.72%	3.99%
Vanguard Group	4.39%	3.91%
Fidelity International	3.02%	3.88%
JPMorgan Asset Management	3.81%	3.86%
European Bank for Reconstruction and Development	2.99%	3.54%
Schroder Investment Management	3.18%	1.96%
დამფუძნებლები*	15.83%	16.04%
სხვა**	51.68%	50.58%
სულ	100.00%	100.00%

* დამფუძნებლები მოიცავს მამუკა ხაზარაძის, ბადრი ჭავჭავაძის პირდაპირ და არაპირდაპირ მფლობელობას.

** სხვა მოიცავს მფლობელებს – ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს.

1. შესავალი გაგრძელება

შვილობილი და მეკავშირე საწარმოები. წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შემდეგ ძირითად შვილობილ საწარმოებს მოიცავს:

ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი სააქციო კაპიტალში 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შვილობილი საწარმოს სახელი	2023		2022		საქმიანობის ან დაფუძნების ძირითადი ადგილი	დაფუძნების წელი	ძირითადი საქმიანობა
	2023	2022	2023	2022			
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	99.53%	99.53%	99.53%	99.53%	თბილისი, საქართველო	2001	ბარათების დამუშავება
შპს „თიბისი კაპიტალი“	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	1999	საბროკერო საქმიანობა
სს „თიბისი ლიზინგი“	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2003	ლიზინგი
შპს „თიბისი კრედიტი“	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	ბაქო, აზერბაიჯანი	1999	არასაბანკო საკრედიტო დაწესებულება
შპს „თიბისი ფი“	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2008	გადახდების დამუშავება
შპს „თიბისი ინვესტ-ჯორჯია“	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	რამათ განი, ისრაელი	2011	ფინანსური მომსახურება
შპს „ინდექსი“ ²	N/A	100.00%	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2009	ეკოსისტემა
შპს „თიბისი ესეთ მენეჯმენტ“	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	თბილისი, საქართველო	2021	აქტივების მართვა

ჯგუფს აქვს ინვესტიციები შემდეგ მეკავშირე საწარმოებში:

ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი სააქციო კაპიტალში 31 დეკემბრის მდგომარეობით

მეკავშირე საწარმოს სახელი	2023		2022		საქმიანობის ან დაფუძნების ძირითადი ადგილი	დაფუძნების წელი	ძირითადი საქმიანობა
	2023	2022	2023	2022			
სს „კრედიტინფო საქართველო“	21.08%	21.08%	21.08%	21.08%	თბილისი, საქართველო	2005	ფინანსური შუამავლობა
სს „თბილისის საფონდო ბირჟა“	28.87%	28.87%	28.87%	28.87%	თბილისი, საქართველო	2015	ფინანსები, მომსახურება
სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი“	22.87%	22.87%	22.87%	22.87%	თბილისი, საქართველო	1999	ფინანსები, მომსახურება
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟა“ ³	17.33%	17.33%	17.33%	17.33%	თბილისი, საქართველო	1999	ფინანსები, მომსახურება
სს „კავკასრეესტრი“ ³	10.03%	10.03%	10.03%	10.03%	თბილისი, საქართველო	1998	ფინანსები, მომსახურება

1 გარდა ლომბარდებისა.
 2 2023 წელს შპს „ინდექსი“ გაიყიდა TBCG-ის წევრ კომპანიაზე – შპს „თინეტო“.
 3 ჯგუფს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“ და სს „კავკასრეესტრზე“, რომლის მმართველობით საბჭოში წარმომადგენლები ჰყავს.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

1. შესავალი გაგრძელება

დაფუძნების ქვეყანა ასევე წარმოადგენს თითოეული ზემოაღნიშნული შვილობილი და მეკავშირე საწარმოს საქმიანობის ძირითად ადგილს.

ჯგუფის ორგანიზაციული სტრუქტურა შედგება მთელი რიგი ურთიერთდაკავშირებული სამეურნეო სუბიექტებისგან, რომლებიც შედგება შვილობილი და მეკავშირე საწარმოებისგან. ეს საწარმოები არ არის კონსოლიდირებული ან აღრიცხული წილობრივი მეთოდით მათი არაარსებითობის გამო. ქვემოთ წარმოდგენილია ამ სამეურნეო სუბიექტების სრული სია, დაფუძნების ქვეყანა და აქციების თითოეული კლასის მფლობელობა.

ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი სააქციო კაპიტალში 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომპანიის დასახელება	2023		2022		საქმიანობის ან დაფუძნების ძირითადი ადგილი	დაფუძნების წელი	ძირითადი საქმიანობა
	2023	2022	2023	2022			
შპს „თიბისი ინვესტ ინტერნეიშენალი“	100.00%	100.00%			თბილისი, საქართველო	2016	ინვესტირების ინსტრუმენტი
უნივერსიტეტის განვითარების ფონდი ¹	33.33%	33.33%			თბილისი, საქართველო	2007	განათლება
შპს „საქართველოს ნატურალური პროდუქტები“ ¹	25.00%	25.00%			თბილისი, საქართველო	2001	ვაჭრობა, მომსახურება
შპს „თიბისი ტრეიდი“ ¹	100.00%	100.00%			თბილისი, საქართველო	2008	ვაჭრობა, მომსახურება
სს „დაივერსიფაიდ კრედიტ პორთფოლიო“	100.00%	100.00%			თბილისი, საქართველო	2021	აქტივების მართვა
სს „Globally Diversified bond fund“	100.00%	მითითებული არ არის			თბილისი, საქართველო	2023	აქტივების მართვა

ჯგუფის საოპერაციო გარემო. საქართველო, სადაც ჯგუფის საქმიანობის უმეტესი ნაწილი იყრის თავს, განვითარებადი ბაზრის გარკვეული ნიშნებით ხასიათდება. იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი ბაზა აგრძელებს განვითარებას და ექვემდებარება ხშირ ცვლილებას და სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას (33-ე შენიშვნა). 2022 წელს, უკრაინაში რუსეთის შეჭრის უარყოფითი გავლენის მიუხედავად, საქართველოში ეკონომიკურმა აღმავლობამ გადააჭარბა თავდაპირველ მოლოდინებს, კერძოდ, რეალური მშპ 11.0%-ით გაიზარდა, ძირითადად, ფულადი სახსრების შემოდინების აღდგენისა და ქვეყნის შიდა მოთხოვნის ზრდის წყალობით. 2023 წელს ზრდა ნორმალიზდა, თუმცა კვლავაც მაღალ დონეზე შენარჩუნდა და წლის ბოლოსთვის საშუალოდ 7.5%-ს გაუტოლდა. ნორმალიზება განაპირობა საერთაშორისო სასაქონლო ფასების კლების უარყოფითმა გავლენამ ექსპორტ-იმპორტზე, თუმცა ამან არ იმოქმედა პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებზე, ხოლო ტურიზმმა და ფულადმა გზავნილებმა ზრდის მაღალი ტემპი შეინარჩუნა, თუ დავაკორექტირებთ რუსეთთან დაკავშირებული ერთჯერადი ეფექტისა და მიგრაციის ეფექტის მიხედვით.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეკონომიკაში შემოდინებული ფულადი ნაკადები საკმაოდ დივერსიფიცირებულია, ქვეყანა მაინც მოწყვლადია რეგიონში და მის მიღმა მიმდინარე გეოპოლიტიკური და ეკონომიკური მოვლენების მიმართ. კერძოდ, რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტთან დაკავშირებულმა განუსაზღვრელობებმა და შემდგომმა მოვლენებმა შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს საქართველოს ეკონომიკაზე. ქვეყანას ასევე აქვს შედარებით დაბალი, თუმცა ანგარიშგასანევი რისკი იმისა, რომ რუსეთის მიერ ოკუპირებულ სეპარატისტულ რეგიონებში სამხედრო კონფლიქტი დაიწყოს, ხოლო შედარებით შორეულმა კონფლიქტებმა, როგორცაა ესკალაცია ახლო აღმოსავლეთში, შეიძლება საქართველოს ეკონომიკა დააზარალოს აშშ დოლარის გამყარებით, ნავთობზე ფასების გაძვირებით, მიგრაციის ნაკადით და სხვ.

ამავდროულად, მიუხედავად იმისა, რომ მიგრაციის ეფექტი 2023 წელსაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ეკონომიკის ზრდაში, ნებისმიერი დიდი თანხის გადინებამ შეიძლება გააუარესოს ბიზნესგარემო. საპირისპირო შეიძლება მოხდეს კონფლიქტის სწრაფად გადაჭრის სცენარის შემთხვევაში, რაც რეგიონში ისეთ დადებით ეკონომიკურ ეფექტებს შექმნიდა, როგორცაა რუსეთსა და უკრაინაში სწრაფი აღმავლობა.

1. შესავალი გაგრძელება

ამის მიუხედავად, ქვეყნის ეკონომიკა ძირითადად გლობალურ მოვლენებზეა დამოკიდებული. მართალია, საქართველოს ეკონომიკა ჯერჯერობით მედეგია ბოლო დროს გაზრდილი გლობალური დაღმასვლის რისკების მიმართ და უკრაინაში რუსეთის შეჭრის უარყოფითი ეკონომიკური გავლენებისადმი, არსებობს უფრო მძიმე არაპირდაპირი გავლენის ალბათობა, ასევე რისკები იმისა, რომ რეგიონული კონფლიქტები გამოიწვევს გლობალურ კრიზისს, მიწოდების ჯაჭვის შეფერხებას, ჯანდაცვის პოტენციურ გლობალურ პრობლემებს, მაგალითად, პანდემიას და ა. შ. ამ რისკების მატერიალიზებამ შეიძლება მკვეთრად შეაფერხოს ეკონომიკური საქმიანობა საქართველოში და უარყოფითად იმოქმედოს ბიზნესგარემოზე და ჯგუფის კლიენტებზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის შეფასების მიზნით ჯგუფი იყენებს დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციას, მაკროეკონომიკური ცვლადების პროგნოზირების ჩათვლით. თუმცა, როგორც ეკონომიკური პროგნოზებს ახასიათებს, მათი დადგომის პროგნოზი და ალბათობა ექვემდებარება თანმდევნი განუსაზღვრელობის მაღალ ხარისხს და ამიტომ ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება პროგნოზირებულებისგან მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს.

კლიმატური გავლენა

ჯგუფმა გადახედა თავის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მოცულობას, მაგრამ არ გამოუვლენია ისეთი რისკი, რომელსაც შეუძლია მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა ჯგუფის ფინანსურ შედეგებზე ან მდგომარეობაზე 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. რისკის მართვის შესახებ უფრო დანვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია 35-ე შენიშვნაში.

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

მომზადების საფუძველი. ეს კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) მიხედვით პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, რომელიც მოდიფიცირებულია სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებით, ასევე იმ ფინანსური ინსტრუმენტების გადაფასებით, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 26 დეკემბრით დათარიღებული N284/04 ბრძანების მოთხოვნებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების თანახმად. წინამდებარე კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის გამოყენებული ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა აღწერილია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა ერთნაირად ვრცელდება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, თუ საგანგებოდ სხვა რამ არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო. საბჭომ სრულად გადახედა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას ძირითადი არსებული და ახალი რისკების სტრატეგიის, ფინანსური სიჭანსადის, ოპერაციების მომგებიანობის, ლიკვიდურობის, ბანკებისა და მთლიანობაში ჯგუფის გადახდისუნარიანობის შესახებ და განსაზღვრა, რომ ჯგუფის შვილობილი საწარმოების ბიზნესი ფუნქციონირებადი საწარმოა. ღირეუტორებს არ გამოუვლენიათ არსებითი განუსაზღვრელობები, რომლებიც დაემუქრებოდა ჯგუფის ფუნქციონირებადი საწარმოს დამზებას და აქვთ გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ჯგუფის შვილობილი საწარმოებს აქვთ საკმარისი რესურსები, დარჩენი ფუნქციონირებადი და გადახდისუნარიანი განჭვრეტად მომავალში (რაც, ამ მიზნისთვის, არის 12-თვიანი ვადა ამ ფინანსური ანგარიშგებების დამტკიცების თარიღიდან).

ამ შეფასების გაკეთებისას ღირეუტორებმა კონკრეტულად განიხილეს რეგიონში პოლიტიკური არასტაბილურობის და უკრაინაში ომის გავლენები ჯგუფის შვილობილი საწარმოების შედეგებზე და დაფინანსების და კაპიტალის პროგნოზირებულ პოზიციაზე და ასევე გაითვალისწინეს შემდგომი სტრუქტურული ცვლილებების შემოქმედება. აქედან გამომდინარე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე.

წარსადგენი ვალუტა. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ქართულ ლარში („ათასი ლარი“), თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. შვილობილი საწარმოები არის ის ინვესტირებული საწარმოები, რომლებსაც ჯგუფი აკონტროლებს. ჯგუფს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს ინვესტირებულ საწარმოზე მაშინაც კი, როდესაც მისი ხმის უფლებების ნახევარს ან ნაკლებს ფლობს. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი ადარებს თავის ხმის უფლებათა რაოდენობას სხვა მფლობელების ხმის უფლებების რაოდენობასა და გაბნევასთან, რათა

1 დროებით უმოქმედო.

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

განსაზღვროს აქვს თუ არა ფაქტობრივი გავლენა ინვესტირებულ საწარმოზე. შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც ჯგუფს გადაეცემა კონტროლი და მათი დეკონსოლიდაცია ხდება კონტროლის შეწყვეტის თარიღიდან.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება. ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში – კომპანია თავისი ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის ინვესტიციებს აღრიცხავს ინვესტიციის პირვანდელი ღირებულებით, ინვესტიციის აღიარების შეწყვეტამდე ან გაუფასურებამდე. ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებები გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, რათა განისაზღვროს არსებობს თუ არა გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში, განისაზღვრება აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულება. გამოყენების ღირებულება განისაზღვრება მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებული დღევანდელი ღირებულებით. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. კონსოლიდირებულ და ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ყველა პოლიტიკა ერთმანეთთან თანხვედრაშია, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

საწარმოთა გაერთიანებისა და გუდვილის აღრიცხვა. საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შეძენის მეთოდით. შეძენის ღირებულება ფასდება ანაზღაურების თანხის სამართლიანი ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების ჩათვლით, შეძენის თარიღისთვის. შეძენასთან დაკავშირებული დანახარჯები აღიარებულია ხარჯის სახით იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ისინი გაიწია. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი ამოცნობადი აქტივები და ნაკისრი ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით შეძენის თარიღისთვის, არამაკონტროლებელი წილის ზომის მიუხედავად.

ჯგუფი არამაკონტროლებელ წილს, რომელიც წარმოადგენს კაპიტალში ამჟამინდელ წილობრივ მონაწილეობას და, ლიკვიდაციის შემთხვევაში, მფლობელს უფლებას აძლევს წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე, თითოეული ოპერაციისთვის ინდივიდუალურად აფასებს ან (ა) სამართლიანი ღირებულებით, ან (ბ) შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივებში არამაკონტროლებელი წილის პროპორციული ოდენობით. არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც არ წარმოადგენს საკუთრების წილს, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

გუდვილის შესაფასებლად ხდება შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების გამოქვითვა შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხის, შეძენილ საწარმოში არამაკონტროლებელი წილის ოდენობის და შეძენის თარიღამდე შეძენილ საწარმოში ფლობილი წილის სამართლიანი ღირებულების ჯამური თანხიდან. ყოველგვარი უარყოფითი თანხის („უარყოფითი გუდვილი“) აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა ხელახლა შეაფასებს, გამოავლინა თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ყველა ნაკისრი ვალდებულება და პირობითი ვალდებულება, და გადაამოწმებს თავისი შეფასებების მართებულობას.

შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხა ფასდება გადაცემული აქტივების, გამოშვებული წილობრივი ინსტრუმენტების და მიღებული ან ნაკისრი ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ შეძენასთან დაკავშირებული ისეთი დანახარჯების გამოკლებით, როგორცაა საკონსულტაციო, იურიდიული, შეფასების და მსგავსი პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო.

წილობრივი ინსტრუმენტების გამოშვებასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება კაპიტალიდან; სავალო ინსტრუმენტების გამოსაშვებად განეული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება მისი საბალანსო ღირებულებიდან, ხოლო შეძენასთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი გარიგების დანახარჯი ტარდება ხარჯებში.

შიდაჯგუფური ოპერაციები, ნაშთები და ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან არარეალიზებული შემოსულობები ერთმანეთთან გაიქვითება; არარეალიზებული ზარალიც გაიქვითება, თუ დანახარჯების ამოღება შეუძლებელი არ არის. ბანკი და მისი შვილობილი საწარმოები იყენებენ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკას, რომელიც შესაბამისობაშია ჯგუფის შიდა პოლიტიკასთან.

არამაკონტროლებელი წილი არის შვილობილი საწარმოს წმინდა შედეგების და საკუთარი კაპიტალის ნაწილი, მიკუთვნებადი იმ წილებისთვის, რომლებსაც ბანკი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არ ფლობს. არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს ჯგუფის საკუთარი კაპიტალის ცალკე კომპონენტს.

მეკავშირე საწარმოები. მეკავშირე საწარმოები არის ისეთი საწარმოები, რომლებზეც ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა (პირდაპირი ან არაპირდაპირი), მაგრამ არა კონტროლი და, როგორც წესი, ფლობს მის უფლების მქონე აქციების 20-50 პროცენტს. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში აღირიცხება ბუღალტრული აღრიცხვის წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით. მეკავშირე საწარმოების საბალანსო ღირებულება მოიცავს გუდვილს, რომელიც იდენტიფიცირდება შეძენისას, და აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. მეკავშირე საწარმოებიდან

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

მიღებული დივიდენდები ამცირებს მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების საბალანსო ღირებულებას. შეძენის შემდგომი სხვა ცვლილებები მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შემდეგნაირად აღიარდება: (i) ჯგუფის წილი მეკავშირე საწარმოების მოგებაში ან ზარალში აისახება წლის კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში, როგორც მეკავშირე საწარმოს საქმიანობის შედეგის წილი, (ii) ჯგუფის წილი სხვა სრულ შემოსავალში აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და აისახება ცალკე, (iii) ყველა სხვა ცვლილება მეკავშირე საწარმოს წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებაში ჯგუფის წილში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მეკავშირე საწარმოების საქმიანობის შედეგის წილის ფარგლებში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ნებისმიერი სხვა არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების ჩათვლით, ჯგუფი არ აღიარებს შემდგომ დანაკარგებს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მან იკისრა ვალდებულება ან განახორციელა გადახდები მეკავშირე საწარმოს სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის გარიგებებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ გარიგება არ ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას.

არამაკონტროლებელი წილის ყიდვა-გაყიდვა. არამაკონტროლებელი წილი მფლობელებთან გარიგებების ბუღალტრული აღრიცხვისთვის ჯგუფი სამეურნეო სუბიექტის მოდელს იყენებს. ნებისმიერი სხვაობა შესყიდვის ღირებულებასა და შეძენილი არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას შორის, პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება, როგორც კაპიტალის ოპერაცია. ჯგუფი სხვაობას გაყიდვის ღირებულებასა და გაყიდული არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას შორის აღრიცხავს, როგორც კაპიტალის ოპერაციას საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში.

ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარება. სამართლიანი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა დანარჩენი ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯების მიხედვით.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს შემდეგი შეფასების კატეგორიების მიხედვით: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნესმოდელზე, რომელიც გამოიყენება შესაბამისი აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის სახელმეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მუხლი მოიცავს იმ აქტივებსა და ვალდებულებებსაც, რომლებზეც ვრცელდება ფასს 17-ის მოთხოვნები ინფორმაციის გამჭვირებასთან დაკავშირებით.

ფინანსური აქტივები – რეკლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივები მხოლოდ მაშინ რეკლასიფიცირდება, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნესმოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას პერსპექტიული გავლენა აქვს და ტარდება ბიზნესმოდელის შეცვლის შემდეგ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი. ჯგუფი საპროგნოზო შეფასების საფუძველზე განსაზღვრავს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ამორტიზებული ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული სავალლო ინსტრუმენტებისთვის, ისევე როგორც სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილი რისკისთვის. ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და აღიარებს საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში აისახება: (i) მიუკერძოებელი და ალბათობით შეწონილი თანხა, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების სპექტრის შეფასებით, (ii) ფულის დროითი ღირებულება და (iii) ყველა მიზანშეწონილი და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია მეტისმეტი დანახარჯებისა და ძალისხმევების გაწევის გარეშე თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარსული მოვლენების, არსებული მდგომარეობისა და სამომავლო ვითარების პროგნოზის შესახებ.

ჯგუფი იყენებს გაუფასურების სამი სტადიის მოდელს, რომელიც ეფუძნება საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ხარისხის ცვლილებებს:

- 1-ელი სტადია: ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც საწყისი აღიარებისას არ არის დეფოლტის სიტუაციაში, მიეკუთვნება 1-ელ სტადიას. 1-ელ სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება იმ ოდენობით, რომელიც უდრის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

ზარალის იმ ნაწილს, რომელსაც განაპირობებს მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ან ხელშეკრულების დაფარვის თარიღამდე (რომელიც უფრო ხანმოკლე ვადაა) შესაძლო დეფოლტის მოვლენა („12-თვიანი საკრედიტო ზარალი“);

- მე-2 სტადია: თუ ჯგუფი გამოავლენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას საწყისი აღიარების შემდეგ, აქტივი გადავა მე-2 სტადიაზე და მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე („არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“). თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა აღარ ფიქსირდება, ინსტრუმენტი კვლავ გადაინაცვლებს 1-ელ სტადიაზე. ფინანსური ინსტრუმენტები მე-2 სტადიიდან 1-ელ სტადიაზე გადადის 6-თვიანი გამოსასწორებელი ვადით, თუ სესხები მანამდე გადაუხდელი (დეფოლტის) კატეგორიაში იყო, ხოლო რესტრუქტურირებული სესხები რჩება მე-2 სტადიაზე, სანამ არ მოეხსნება რესტრუქტურირებულის სტატუსი. რესტრუქტურირებულის სტატუსის მოსახსნელად მსესხებელმა მინიმუმ 12-თვიანი თანმიმდევრული გადახდა უნდა განახორციელოს, თუ არ ტარდება ფინანსური მონიტორინგი. 38-ე შენიშვნაში აღწერილია, როგორ განსაზღვრავს ჯგუფი, საპროგნოზო შეფასებაზე დაყრდნობით, რომ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა მოხდა;
- მე-3 სტადია: დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი აქტივები გადაინაცვლებს მე-3 სტადიაზე და აღიარდება აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი. ჯგუფის მიერ დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი აქტივების განმარტება და დეფოლტის (გადაუხდელობის) განმარტება ეყრდნობა ზარალის დადგომის მინიმუმ ერთ შემთხვევაზე, რაც უფრო დანერგვით აღწერილია 35-ე შენიშვნაში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილება აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო შესაბამისი რეზერვი აისახება, როგორც ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულების შემცირება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ფინანსური გარანტიებისა და საკრედიტო ვალდებულებების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები აისახება, როგორც ვალდებულება ვალდებულებების და ხარჯების ანარიცხებში.

ფინანსური აქტივები – აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია. ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლებას ვადა სხვაგვარად გაუვიდა, ან (ბ) ჯგუფმა სხვას გადასცა ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან დადო აქტივის გადაცემის ხელშეკრულება, რომლითაც (i) აგრეთვე გადასცა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და სარგებელი ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული. გადაცემულ აქტივზე კონტროლი ნარჩუნდება, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და აქტივის გადაცემაზე შეზღუდვების დაწესების გარეშე. ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების რესტრუქტურირებას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას.

ჯგუფი აფასებს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია არის თუ არა არსებითი, რა დროსაც იგი ერთობლივად განიხილავს გარკვეულ ხარისხობრივ და რაოდენობრივ ფაქტორებს. ქვემოთ წარმოდგენილი ჯგუფის შიგნით შექმნილი მეთოდოლოგიის მიხედვით, არსებობს გარკვეული ხარისხობრივი მიზეზები, რომლებიც იწვევს აქტივის აღიარების შეწყვეტას ისე, რომ შემდგომი რაოდენობრივი ტესტირება საჭირო აღარ არის. ეს ხარისხობრივი კრიტერიუმები ჩამოთვლილია ქვემოთ:

- სახელშეკრულებო ვალუტის ცვლილება;
- ორი ან მეტი სესხის გაერთიანება ერთ ახალ სესხად;
- კონტრაპტენტის ცვლილება;
- წინასწარ განსაზღვრული დაფარვის გრაფიკის არმქონე სესხი იცვლება გრაფიკის მქონე სესხით, ან პირიქით;
- სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების შეცვლის გამო.

ჯგუფი აქტივის თავდაპირველ და გადასინჯულ ფულად ნაკადებს ადარებს, რათა დაადგინოს, აქტივთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი არსებითად განსხვავებული არის თუ არა ხელშეკრულების მოდიფიკაციის შედეგად. უნდა შეფასდეს არის თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვლილება არსებითი (მნიშვნელოვნად მიიჩნევა 10%-იანი ცვლილება). თუ ტესტის შედეგი 10%-იან ზღვრულ დონეზე მეტია, უნდა მოხდეს სესხის აღიარების შეწყვეტა, ხოლო თუ ტესტის შედეგი 10% ან ნაკლებია, ფინანსური აქტივი შეიძლება შეფასდეს, როგორც მოდიფიცირებული.

თუ არ დაკმაყოფილება ზემოაღნიშნული ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმები, მაშინ მოდიფიცირება არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფი ხელახლა გამოითვლის საერთო საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში. ნებისმიერი განუვლი დანახარჯები ან გასამრჯელოები აკორექტირებს შეცვლილი

2. არსებითი ინფორმაცია საარისჯვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც შემდგომ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, გარდა (i) სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა: ეს კლასიფიკაცია ეხება წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სავაჭროდ განკუთვნილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც მყიდველი საწარმოს მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული საწყისი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისა და სასესხო ვალდებულებებისა.

სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში. სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომლებიც არ არის ხელმისაწვდომი ჯგუფის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად. აქედან გამომდინარე, ისინი არ მიიჩნევა ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების ნაწილად კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისთვის.

მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ აღირიცხება, როდესაც ჯგუფი ავანსად უხდის ფულს კონტრაქტ ბანკებს. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით, როდესაც: (i) ისინი ფლობილია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს (SPP), და (ii) ისინი არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სხვა შემთხვევაში ისინი აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით.

ინვესტიციები სავალო ფასიან ქაღალდებში. ბიზნესმოდელსა და ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე დაყრდნობით, ჯგუფი სავალო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებს შემდეგ კატეგორიებს მიაკუთვნებს: ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხული, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება, თუ მათი ფლობის მიზანი არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და როდესაც ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს და თუ ისინი არ არის ნებაყოფლობით კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს ბუღალტრული აცდენები.

ინვესტიციები წილობრივ ფასიან ქაღალდებში. ფინანსური აქტივები, რომლებიც აკმაყოფილებს საკუთარი კაპიტალის განმარტებას ემიტენტის პოზიციიდან, ანუ ინსტრუმენტები, რომლებიც არ შეიცავს ფულის გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულებას და რომლებიც ადასტურებს ნარჩენ წილობრივ მონაწილეობას ემიტენტის წმინდა აქტივებში, ჯგუფის მიერ მიიჩნევა წილობრივ ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებად. ინვესტიციები წილობრივ ფასიან ქაღალდებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ჯგუფი საწყისი აღიარებისას არჩევს შეუქცევადად აღიაროს კაპიტალის ინვესტიციები, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფის პოლიტიკა გულისხმობს კაპიტალის ინვესტიციების კლასიფიცირებას სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ეს ინვესტიციები ფლობილია სტრატეგიული მიზნით, და არა მხოლოდ ინვესტიციაზე უკუგების მისაღებად.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები აღირიცხება, როდესაც ჯგუფი ავანსად იხდის ფულს მომხმარებლისგან მისაღები სესხის შესყიდვის ან წარმოშობის მიზნით.

გაუფასურების რეზერვი განისაზღვრება საპროგნოზო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელზე დაყრდნობით. 35-ე შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ამოსავალი მონაცემების, დაშვებების და შეფასების მეთოდების თაობაზე, რომლებიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად, მათ შორის ახსნილია, როგორც იყენებს ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში.

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა. დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ჯგუფმა შეიძინა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის დასაფარად. ამ აქტივების შეძენისას ისინი თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან დასაკუთრებულ უზრუნველყოფაში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ჯგუფის გადაწყვეტილებაზე ამ

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები. თუ ჯგუფი არის მოიჯარე ისეთ იჯარაში, რომელიც არსებითად გადასცემს საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს, იჯარით გადაცემული აქტივები აისახება, როგორც ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები და აღირიცხება სამომავლო საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები თავდაპირველად აღიარდება საწყისი თარიღით (როდესაც იწყება იჯარის ვადა) იჯარის გაფორმების თარიღით (საიჯარო ხელშეკრულების ვადასა და მხარეების მიერ იჯარის მთავარი პირობების შესრულების ვალდებულების აღების თარიღს შორის უადრესი) დადგენილი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით.

სხვაობა მთლიან მოთხოვნებსა და მის დღევანდელ ღირებულებას შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელი ფინანსურ შემოსავალს. ამ შემოსავლის აღიარება ხდება იჯარის ვადის განმავლობაში წმინდა საინვესტიციო მეთოდის გამოყენებით (გადასახადით დაბეგვრამდე), რაც ასახავს მუდმივ პერიოდულ უკუგების განაკვეთს. საპროცენტო შემოსავალი მე-3 სტადიის დავალიანებებზე აისახება საბალანსო ღირებულებაზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოქვითვის შემდეგ. დამატებითი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება იჯარაზე მოლაპარაკებას და იჯარის გაფორმებას, აისახება ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საწყის შეფასებაში და ამცირებს საიჯარო ვადის განმავლობაში შემოსავლის ოდენობას. იჯარებიდან ფინანსური შემოსავალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში საპროცენტო შემოსავლის მუხლში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სესხები და ავანსები და აღიარდება რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით, რათა მოთხოვნების წმინდა საბალანსო ღირებულება ჩამოიწეროს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე, რომელიც დისკონტირებულია საიჯარო ინვესტიციებში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. არსებობს „სამი სტადიის“ მეთოდი, რომელიც ეყრდნობა საწყისი აღიარების შემდეგ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხის ცვლილებას. მყისიერი ზარალი, რომელიც უდრის 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, აღირიცხება ფინანსური იჯარების საწყისი აღიარებისას, რომლებიც არ არის დეფოლტის სიტუაციაში. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, გაუფასურება ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის, და არა 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე. სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადები ასახავს იმ ფულად ნაკადებს, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას იჯარას დაქვემდებარებული აქტივების მიღებიდან და გაყიდვიდან.

ჯგუფი, როგორც წესი, ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებებს ისე აყალიბებს, რომ მოიჯარე იხდის მინიმალურ ავანსს აღჭურვილობის შესყიდვის ფასის 20%-ის ოდენობით იჯარის ვადის დასაწყისში. ჯგუფი საკუთრების უფლებს ფლობს საიჯარო აქტივებზე იჯარის ვადის განმავლობაში. აქტივზე საკუთრების უფლება ფინანსური იჯარის ხელშეკრულების ფარგლებში მოიჯარეს გადაეცემა სახელშეკრულებო ვადის დასასრულს, საიჯარო გადახდების სრულად დაფარვის ჩათვლით. იჯარის ვადა, ზოგადად, ხუთ წლამდეა.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- საიჯარო აქტივები (მარაგები და აღჭურვილობა);
- წინასწარი შენატანი;
- უძრავი ქონება;
- მესამე მხარის გარანტიები.

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

ჯგუფი თავის პორტფელს ანაწილებს სამ სტადიაზე:

- 1-ელი სტადია – აქტივები, რომლებზეც არ დაფიქსირებულა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა საწყისი აღიარების შემდეგ;

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

- მე-2 სტადია – აქტივები, რომლებზეც დაფიქსირდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა საწყისი აღიარების შემდეგ;
- მე-3 სტადია – დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი კრედიტები.

1-ელი სტადიის დავალიანებისთვის ჯგუფი ქმნის 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ხოლო მე-2 და მე-3 სტადიებისთვის – არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

მე-2 სტადიაზე კლასიფიცირების მიზნით ჯგუფი იყენებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ კრიტერიუმებს, მათ შორის, და არა მხოლოდ:

- 30-დღიანი ვადაგადაცილება;
- საწყისი აღიარების შემდეგ მსესხებლის რისკის კატეგორიის გაუარესება;

დეფოლტის განმარტება მოიცავს ისეთ კრიტერიუმებს, როგორცაა: (i) 90 ვადაგადაცილებული დღე, (ii) ფინანსური სირთულეების გამო რესტრუქტურზაცია და (iii) სხვა კრიტერიუმები, რომლებიც მიაჩნიათ იმაზე, რომ ნაკლებად სავარაუდოა მსესხებელმა ვალდებულება დაფაროს.

ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს როგორც ინდივიდუალურ, ისე კოლექტიურ შეფასებებში. საპროგნოზო ინფორმაციის მიზნებისთვის ჯგუფი განსაზღვრავს შემდეგ სამ სცენარს:

- საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო);
- ოპტიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უკეთესი);
- პესიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უარესი);

ჯგუფი ადგენს საბაზისო მაკრო სცენარს და მხედველობაში იღებს პროგნოზებს სხვადასხვა გარე წყაროდან (საქართველოს ეროვნული ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ასევე სხვა საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებები), რათა უზრუნველყოფს შესაბამისობა შეთანხმებულ საბაზო მოლოდინებთან. 35-ე შენიშვნაში აღწერილია, როგორ იყენებს ჯგუფი საპროგნოზო ინფორმაციას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები განისაზღვრება ბანკის მაკროეკონომიკური განყოფილების მიერ შემუშავებული სისტემით.

ჯგუფი მოსალოდნელ გაუფასურების ზარალს ანგარიშობს თითოეული სცენარისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საბოლოო სიდიდის მისაღებად ბანკი იყენებს ალბათობით შეწონილი საშუალოს მეთოდს, სადაც თითოეული სცენარის ალბათობა გამოყენებული წონის სახით.

მომხმარებელთა ანგარიშები. მომხმარებელთა ანგარიშები არის არანარმოებული ფინანსური ვალდებულებები ფიზიკური პირების, სახელმწიფოს ან იურიდიული პირების მიმართ და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

სუბორდინირებული ვალი. სუბორდინირებული ვალის გადახდა შეიძლება მხოლოდ ლიკვიდაციის შემთხვევაში უფრო მაღალი პრიორიტეტის მქონე კრედიტორების მოთხოვნების დაკმაყოფილების შემდეგ და აისახება ბანკის მეორად კაპიტალში. სუბორდინირებული ვალი აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს ჯგუფის მიერ გამოშვებულ მარტივ თამასუქებს, ობლიგაციებს და სავალო ვალდებულებებს. სავალო ფასიანი ქაღალდები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სავალო ფასიან ქაღალდებს, მათ ამოიღებენ კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საზღაურს შორის აისახება ვალის დაფარვის შედეგად მიღებულ შემოსულობაში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, მათ შორის სავალუტო ხელშეკრულებები, საპროცენტო განაკვეთის ფიუჩერსები, ფორვარდული განაკვეთის ხელშეკრულებები, სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის სვოპები, სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის ოფციონები აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით. ჯგუფი ასევე თავის კონტრაქტებთან მიმართებაში ახდენს ანაბრების ურთიერთგაფარვას ვალუტის გადაცვლის მიზნით. ასეთი ანაბრები იურიდიულად განცალკევებულია, მაგრამ არის აგრეგირებული და აღირიცხება ერთიანი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის სახით (სავალუტო სვოპი) ნეტოს საფუძველზე, როდესაც (i) ანაბრების განთავსება ხდება ერთსა და იმავე დროს და ერთმანეთის გათვალისწინებით, (ii) ჰყავთ ერთი და იგივე კონტრაქტები, (iii) აქვთ ერთი და იგივე რისკი, და (iv) არ არსებობს ოპერაციების განცალკევების მიზანი, რომლის მიღწევაც არ შეიძლება ერთიანი ოპერაციით. ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი აღირიცხება აქტივად, როდესაც სამართლიანი ღირებულება დადებითია და ვალდებულებად, როცა სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ჯგუფი თავისი ჰეჯირების სტრატეგიების უმრავლესობასთან მიმართებით ჰეჯირების აღირიცხვას არ ანარმოებს. ამის მიუხედავად, ჯგუფი დროდადრო იყენებს სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების აღირიცხვას გარკვეულ ოპერაციებთან

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

მიმართებით, როგორცაა სავალუტო რისკის ჰეჯირება იმ ფულად პოზიციებზე, რომლებიც ჰეჯირებულია სავალუტო ფორვარდებით და სვოპებით. ჯგუფი ჰეჯირების აღრიცხვისას ეყრდნობა ფასს 9-ის მოთხოვნებს. ოპერაციების მთლიანი თანა, რომლებისთვისაც სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების აღრიცხვა გამოიყენება, 2023 წელს არ არის არსებითი.

როდესაც წარმოებული ინსტრუმენტები ფორმდება დაფინანსების ხარჯის შესამცირებლად, შესაბამისი საპროცენტო ეფექტი აისახება წმინდა საპროცენტო შემოსავალში, სრული შემოსავლის ანგარიშგების ცალკე მუხლის სახით.

გუდვილი. ჯგუფი ამოწმებს გუდვილის გაუფასურებას სულ მცირე ყოველწლიურად და ყოველთვის, როცა არსებობს გუდვილი გაუფასურების შესაძლო ნიშნები. გუდვილი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულზე ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების წარმომქმნელი ერთეულებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ. ასეთი ერთეულები ან ერთეულების ჯგუფები წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს და ისინი უნდა აღემატებოდეს საოპერაციო სეგმენტის სიდიდეს. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფარგლებში ისეთი ოპერაციის შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი, რომელზეც გუდვილი იყო განაწილებული, შეიცავს შეწყვეტილ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილის საბალანსო ღირებულებას. ეს, როგორც წესი, ფასდება შეწყვეტილი ოპერაციისა და ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის დარჩენილი ნაწილის ხვედრითი წილის საფუძველზე.

შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობა აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების რეზერვი, სადაც საჭიროა. შექმნილი შვილობილი საწარმოების შენობების და აღჭურვილობის თვითღირებულება არის შექმნის თარიღისთვის შეფასებული სამართლიანი ღირებულება.

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს ანაზღაურებად ღირებულებას.

ცვეთა. მიწისა და მიმდინარე მშენებლობის ცვეთა არ ხდება შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების სხვა ერთეულების და აქტივის გამოყენების უფლების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

აქტივი	სასარგებლო მომსახურების ვადა
შენობა-ნაგებობები	40 – 110 წელი;
ავეჯი და მოწყობილობები	5-8 წელი;
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	3-8 წელი;
სატრანსპორტო საშუალებები	4-5 წელი;
სხვა აღჭურვილობა	2-10 წელი;
აქტივის გამოყენების უფლება	შესაბამისი იჯარის ვადა;
არამატერიალური აქტივები	1-20 წელი;

აქტივის ნარჩენი ღირებულება ნულია თუ ჯგუფი მოელის აქტივის გამოყენებას მისი ფიზიკური მომსახურების ვადის ბოლომდე. ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, დაკორექტირდება.

საინვესტიციო ქონება. საინვესტიციო ქონება აღრიცხება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ანაზღაურების გამოკლებით, სადაც საჭიროა. მისი ამორტიზაცია ხდება დარიცხვის წრფივი მეთოდით მოსალოდნელ სასარგებლო მომსახურების 30-50 წლიან ვადაზე. მიწა, რომელიც საინვესტიციო ქონებას მიეკუთვნება, არ ცვდება. საინვესტიციო ქონების ნარჩენი ღირებულებები შეფასებულია ნულით. საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში, ჯგუფი ანაზღაურებად ღირებულებას აფასებს, როგორც გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უდიდესს.

გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღრიცხება წლის მოგებაში ან ზარალში საოპერაციო შემოსავლის ნაწილში.

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

არამატერიალური აქტივები. ჯგუფის არამატერიალურ აქტივებს, გუდვილის გარდა, სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადები აქვთ და მათში, ძირითადად შედის, კომპიუტერების პროგრამული უზრუნველყოფა. კაპიტალიზებული პროგრამული უზრუნველყოფის ამორტიზაცია ხდება 1-დან 20 წლამდე სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადაზე ამორტიზაციის დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

იჯარის აღრიცხვა ჯგუფის, როგორც მოიჯარის მიერ. ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული ოფისის, ფილიალების და სერვისცენტრების შენობები. იჯარა აღიარდება აქტივის გამოყენების უფლებით და როგორც შესატყვისი ვალდებულება იმ თარიღით, როდესაც იჯარით გადაცემული აქტივი ჯგუფის მიერ გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია. ყოველი საიჯარო გადახდა გადანაწილდება ვალდებულებას და საფინანსო ხარჯებს შორის. ფინანსური ხარჯები იჯარის მთლიანი ვადის განმავლობაში, თითოეულ საანგარიშგებო პერიოდზე ისე უნდა განაწილდეს, რომ წარმოიქმნას მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ვალდებულებების ნაშთის მიმართ. აქტივის გამოყენების უფლება აღიარდება თვითღირებულებით და ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდით, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უფრო ხანმოკლე პერიოდზე.

იჯარის წარმოქმნილი ვალდებულებების შეფასება თავდაპირველად ხდება მათი დისკონტირებული ღირებულების საფუძველზე. იჯარის ვალდებულებები შედგება ქვემოთ მოყვანილი საიჯარო გადახდების წმინდა დისკონტირებული ღირებულებისგან:

- ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით;
- ცვლად საიჯარო გადახდებს, რომლებიც ეფუძნება ინდექსს ან განაკვეთს;
- თანხებს, რომლებსაც მოსალოდნელია, რომ იჯარის მიმღები გადაიხდის ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის ოფციონის აღსრულების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ იჯარის მიმღები აღასრულებს ამ ოფციონს, და
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჭარიმების გადახდას, თუ იჯარის ვადა ასახავს იჯარის მიმღების მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის ოფციონის აღსრულებას.

საიჯარო გადახდების დისკონტირება ხდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის მიმღების ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც წარმოადგენს განაკვეთს, რომელსაც იჯარის მიმღები გადაიხდიდა მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის ანალოგიურ ეკონომიკურ გარემოში ანალოგიური პირობებით.

ზემოაღნიშნულიდან გამონაკლისის სახით, ჯგუფი მოკლევადიან იჯარებს და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებს აღრიცხავს საიჯარო გადახდების აღიარებით საოპერაციო ხარჯად დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

იჯარის პირობის განსაზღვრისას ჯგუფის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც განაპირობებს ვადის გაგრძელების ოფციონის აღსრულების და არა იჯარის შეწყვეტის ოფციონის აღსრულების ეკონომიკურ სტიმულს. იჯარის გაგრძელების ოფციონი (ან იჯარის ვადამდე შეწყვეტის ოფციონის აღსრულების შემდგომი პერიოდი) იჯარის პირობებში აისახება მხოლოდ მაშინ, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება).

მოგების გადასახადი. მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში კანონმდებლობის შესაბამისად, რომელიც ამოქმედებული ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის შესაბამის ტერიტორიებზე, სადაც მოქმედებს ბანკი და მისი შვილობილი საწარმოები. მოგების გადასახადის ხარჯი/შელავათი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს და გადავადებულ გადასახადს და მისი აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მისი აღიარება ხდება პირდაპირ სხვა სრულ შემოსავალში, რადგან იგი დაკავშირებულია ტრანსაქციებთან, რომლებიც აგრეთვე პირდაპირ აღიარებულია იმავე ან სხვა პერიოდის სხვა სრულ შემოსავალში.

მიმდინარე გადასახადი არის ის თანხა, რომელიც საგადასახადო ორგანოებს უნდა გადაეხადოს ან მათგან დაბრუნებული იქნას დასაბეგო მოგებასა, თუ ზარალთან მიმართებაში მიმდინარე და წინა პერიოდებისათვის. თუ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება მოხდა შესაბამისი საგადასახადო დეკლარაციების შევსების წინ, დასაბეგო მოგება თუ ზარალი ემყარება მიახლოებულ შეფასებებს. გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა, აღიარდება აღმინისტრაციულ და სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

გადავადებული მოგების გადასახადის დარიცხვა ხორციელდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდის გამოყენებით საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდებზე გადატანის შემთხვევაში და აქტივებისა

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზასა და ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის არსებულ დროებით სხვაობებზე. გადავადებული გადასახადის ნაშთი ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც ამოქმედებულია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის და რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს დროის იმ მონაკვეთში, როდესაც დროებითი სხვაობები შებრუნდება ან მომდევნო პერიოდებზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი გამოიყენება.

გადავადებული მოგების გადასახადი ირიცხება შვილობილი საწარმოების შექმნის შემდგომ გაუნაწილებელ მოგებაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ჯგუფი აკონტროლებს კომპანიის სადივიდენდო პოლიტიკას და სავარაუდოა, რომ ახლო მომავალში სხვაობა არ შებრუნდება დივიდენდების მეშვეობით ან სხვაგვარად.

სააქციო კაპიტალი. ჩვეულებრივი აქციები დისკრეტული დივიდენდებით კლასიფიცირდება, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების ან ოფციონების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული დამატებითი დანახარჯები კაპიტალში ნაჩვენებია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან, გადასახადის გათვალისწინებით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც საემისიო შემოსავალი საკუთარ კაპიტალში.

დივიდენდები. დივიდენდების აღიარება კაპიტალში ხდება იმავე პერიოდში, რომელშიც ისინი ცხადდება. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცებამდე გამოცხადებული დივიდენდების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია „შემდგომი მოვლენების“ თავში.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება. ყველა სავალო ინსტრუმენტის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, გარდა იმ ინსტრუმენტებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. აღნიშნული მეთოდით ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილი თუ მიღებული ყველა საკომისიო, რომელიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, გარიგების დანახარჯებისა და სხვა პრემიებისა თუ დისკონტების განუყოფელ ნაწილს, გადავადდება საპროცენტო შემოსავლის ან ხარჯის სახით. ჯგუფს არ აქვს საპროცენტო შემოსავალი სავალო ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საკომისიოები, რომლებიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, მოიცავს გაცემის საკომისიოს, რომლებიც მიღებულია, ან გადახდილია იმ საწარმოს მიერ, რომელიც დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შექმნასა თუ შესყიდვასთან, ან ფინანსური ვალდებულების გამოშვებასთან, მაგალითად, გასამრჯელოები კრედიტუნარიანობის შეფასებისათვის, გარანტიების, თუ უზრუნველყოფის დარეგისტრირება და შეფასება, ინსტრუმენტის ვალებზე მოლაპარაკება და ტრანსაქციის დოკუმენტაციის დამუშავება. ჯგუფის მიერ მიღებული თანხები სესხების საბაზრო საპროცენტო განაკვეთში გასაცემად, არის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელი ნაწილი, იმ შემთხვევაში თუ მოსალოდნელია, რომ ჯგუფი გააფორმებს კონკრეტულ სასესხო ხელშეკრულებას და არ დააპირებს ამ სესხის გაყიდვას გაცემის თარიღიდან მოკლე პერიოდში. ჯგუფი არ აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებს, როგორც ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის საერთო საბალანსო ღირებულებიდან, გარდა (i) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც არის დეფოლტის სიტუაციაში (მე-3 სტადია), როდესაც საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით დაკორექტირებული ინსტრუმენტის ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით, და (ii) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც დეფოლტის სიტუაციაში შექმნილი ან შექმნილი ფინანსური აქტივებია, რომლებისთვისაც კრედიტით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დარიცხვა ხდება ამორტიზებულ ღირებულებაზე.

ყველა დანარჩენი საკომისიო და სხვა შემოსავლის და ხარჯის მუხლი ჩვეულებრივ აღირიცხება მიღებისთანავე კონკრეტული ტრანსაქციის დასრულების მითითებით, რომელიც ფასდება რეალურად განეული მომსახურების საფუძველზე, გასაწევი მთლიანი მომსახურების პროპორციულად.

სავალუტო სვოპების პროცენტის კომპონენტის გამოსათვლელად, პირობითი თანხა მრავლდება შესაბამისი პერიოდის სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთზე. სავალუტო სვოპების ოპერაციებიდან საპროცენტო შემოსავლის/(ხარჯის) განაწილებისას, განლიურებული სპრედიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი) გამოითვლება და ნაწილდება წრფივად ხელშეკრულების მოქმედების ვადაზე.

საკომისიო შემოსავალი. საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება დროთა განმავლობაში დარიცხვის წრფივი მეთოდით, მომსახურების განევასთან ერთად, როდესაც მომხმარებელი ერთდროულად მიიღებს და მოიხმარს ჯგუფისგან მიწოდებულ სარგებელს. ასეთი შემოსავალი მოიცავს ანგარიშების მხარდაჭერის რეგულარულ საკომისიოს, ანგარიშის მომსახურების საკომისიოს, ანგარიშის გამოწერის საკომისიოს, პლასტიკური

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

ბარათების წლიურ საკომისიოს და სხვა. ცვლადი საკომისიოს აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს, რომ მაღალი ალბათობით მოსალოდნელი არ არის მნიშვნელოვანი გაუქმება.

სხვა საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს შესასრულებელ ვალდებულებას, როგორც წესი, შესაბამისი ტრანზაქციის განხორციელებისთანავე. მიღებული ან მისაღები საკომისიოს თანხა წარმოადგენს გარიგების ფასს იმ მომსახურებისთვის, რომლებიც იდენტიფიცირებულია, როგორც ცალკე შესასრულებელი ვალდებულება. ასეთ შემოსავალი მოიცავს მომხმარებლის სახელით უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის საკომისიოს, გადახდის ოპერაციების დამუშავების საკომისიოს, პლასტიკური ბარათებით ოპერაციებს, მოვაჭრე სუბიექტის საკომისიოს, ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების, ფულადი სახსრების მიღების ან გაცემის საკომისიოს და სხვა.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია. ჯგუფის წარსადგენი ვალუტა არის ქართული ლარი. TBCG-ის და ბანკის წარსადგენი ვალუტა არის ქართული ლარი. ჯგუფის თითოეული კონსოლიდირებული საწარმოს სამუშაო ვალუტაა იმ ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც ეს საწარმო საქმიანობს. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის გადაყვანა ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით.

ჯგუფის თითოეული სამეურნეო სუბიექტის ფინანსური მდგომარეობის შედეგები (რომელთაგან არცერთის სამუშაო ვალუტა არ არის ჰიპერინფლაციის მქონე ეკონომიკის ვალუტა) შემდეგნაირად კონვერტირდება წარსადგენი ვალუტაში:

- (i) წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის თითოეული ანგარიშგების შემთხვევაში, აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება შესაბამისი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს დასკვნითი კურსით;
- (ii) მოგება და ხარჯები კონვერტირდება საშუალო სავალუტო კურსებით (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს საშუალო კურსი არ წარმოადგენს გარიგების თარიღისთვის მოქმედი განაკვეთების კუმულაციურ ეფექტთან გონივრულ მიახლოებას, რა დროსაც შემოსავალი და ხარჯები კონვერტირდება გარიგების თარიღებით);
- (iii) კაპიტალის კომპონენტების კონვერტაცია ხდება ისტორიული განაკვეთით; და
- (iv) ყველა შედეგად მიღებული საკურსო სხვაობა აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

უცხოური ქვედანაყოფზე კონტროლის დაკარგვის შემდეგ, საკურსო სხვაობები, რომლებიც მანამდე აღიარებული იყო სხვა სრულ შემოსავალში, რეკლასიფიცირდება წლის მოგებაში ან ზარალში, როგორც გასხვისებიდან (გასვლიდან) მიღებული შემოსულობის ან ზარალის ნაწილი. შვილობილი საწარმოს ნაწილობრივი გასხვისების შემთხვევაში, კონტროლის დაკარგვის გარეშე, დაგროვილი საკურსო სხვაობების შესაბამისი ნაწილი რეკლასიფიცირდება საკუთარ კაპიტალში არამაკონტროლებელი წილის სახით.

უცხოური საწარმოს შექმნიდან წარმომდგარი გუდვილი და სამართლიანი ღირებულების კორექტირებები აღირიცხება ამ უცხოური საწარმოს აქტივებად და ვალდებულებებად და მათი კონვერტაცია ხდება დასკვნითი (საბოლოო) კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ნაშთების გადასაყვანად გამოყენებული დასკვნითი (საბოლოო) გაცვლითი კურსები 2023 წლისა და 2022 წლისთვის ასე გამოიყურებოდა:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
გირვანქა სტერლინგი/ლარი	3.4228	3.2581
აშშ დოლარი/ლარი	2.6894	2.7020
ევრო/ლარი	2.9753	2.8844
აზერბაიჯანული მანათი/ლარში	1.5806	1.5924

2. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გაგრძელება

თანამშრომლებზე განეული დანახარჯები და შესაბამისი შენატანები. ხელფასები, შვებულება და ბიულეტენი, პრემიები და არაფულადი სარგებელი, ასევე აქციებზე დაფუძნებული გადახდების ფულადი სახსრებით ანგარიშსწორებული ნაწილი ირიცხება იმ წელს, რომელშიც შესაბამისი მომსახურება გაინია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ.

ანგარიშგება სეგმენტების მიხედვით. საოპერაციო სეგმენტების ანგარიშგება ხდება იმგვარად, რომ შესაბამისობაში იყოს ჯგუფის მთავარი საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიმდებისთვის მომზადებულ შიდა ანგარიშგებასთან. სეგმენტები, რომელთა ამონაგები, შედეგი ან აქტივები ყველა სეგმენტის ათი პროცენტი ან მეტია, ცალკე გაცხადდება.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდები. აქციებზე დაფუძნებული გადახდის შეთანხმება არის შეთანხმება საწარმოსა და სხვა მხარეს (დასაქმებული პირის ჩათვლით) შორის, რომელიც სხვა მხარეს უფლებას აძლევს, მიიღოს საწარმოს ფულადი სახსრები ან სხვა აქტივები ისეთი ოდენობით, რომელიც ეფუძნება საწარმოს ან ჯგუფის სხვა საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტების (მათ შორის აქციების) ფასს (ან ღირებულებას); ან საწარმოს ან ჯგუფის სხვა საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტები (მათ შორის აქციები ან აქციის ოფციონები), იმ პირობით, რომ კონკრეტული უფლების გადაცემის პირობები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, დაკმაყოფილებულია. აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების გეგმის მიხედვით, ჯგუფი ხელმძღვანელობისგან იღებს მომსახურებას, როგორც საზღაურს ჯგუფის წილობრივი ინსტრუმენტებისთვის. წილობრივი ინსტრუმენტის გაცემის სანაცვლოდ თანამშრომლისგან მიღებული მომსახურების სამართლიანი ღირებულება აღიარებულია ხარჯის სახით. ხარჯად გასატარებელი მთლიანი თანხა განისაზღვრება გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე, რაშიც არ შედის არასაბაზრო მომსახურების და უფლების გადაცემის პირობების გავლენა. არასაბაზრო უფლების გადაცემის პირობები გათვალისწინებულია დაშვებებში წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობის შესახებ, რომლებზეც მოსალოდნელია უფლების გადაცემა. ხარჯად გატარებული მთლიანი თანხის აღიარება ხდება უფლების გადაცემის პერიოდზე, რაც არის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ყველა კონკრეტული უფლების გადაცემის პირობები უნდა დაკმაყოფილდეს. ბალანსის ყოველი თარიღისთვის ჯგუფი გადახედავს თავის შეფასებებს იმ წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობის შესახებ, რომლებზეც უფლების გადაცემა მოსალოდნელია, უფლების გადაცემის არასაბაზრო პირობების საფუძველზე. იგი აღიარებს თავდაპირველი შეფასებების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), გადასინჯვის გავლენას მოგებაზე ან ზარალზე, შესაბამისი კორექტირებით საკუთარ კაპიტალში. საკუთარი კაპიტალის ზრდა, რომელიც დარიცხულია წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების სქემის შედეგად, აღირიცხება, როგორც აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვი. ბანკი გადანაწილების თანხას უხდის საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფს“ და აქციებზე დაფუძნებული რეზერვი შესაბამისად დებეტდება. ეს ხდება მაშინ, როდესაც გამოსყიდულ აქციებს ყიდულობს თანამშრომელთა სარგებლის სატრასტო ფონდი საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ დონზე. როდესაც ერთი გადაცემის ნაწილებზე უფლებები გადაიცემა ორი ან მეტი თარიღით, საწარმო მიმართავს უფლების ეტაპობრივ გადაცემას, რათა ბუღალტრულად აღრიცხოს აქციებზე დაფუძნებული გადახდების სქემა. გადაცემის თითოეულ ტრანშზე უფლების გადაცემის პერიოდი სრულდება მაშინ, როდესაც თანამშრომელი ფლობს აქციებს მომსახურების შემდგომი შეზღუდვების გარეშე. უფლების ეტაპობრივი გადაცემის სქემის მიხედვით, წინა წლების ხარჯი უფრო მაღალია, ვიდრე მომდევნო წლებისა. თითოეული ტრანში გატარდება ხარჯებში თავისი მომსახურების ვადის განმავლობაში, ხოლო საკუთარი კაპიტალი კრედიტდება.

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო კოლიტივის გამოყენებისას

კრიტიკული განსჯა და შეფასებები

ბანკი აკეთებს შეფასებებს და განსჯას, რაც გავლენას ახდენს აქტივებისა და ვალდებულებების გაცხადებულ ოდენობებზე. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. შეფასებების გარდა, ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადანყვეტილებებს იღებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია განსჯა და შეფასებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე და შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებასთან დაკავშირებული განსჯა და შეფასებები. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა მნიშვნელოვანი შეფასებაა, რაც მოიცავს მეთოდოლოგიის განსაზღვრას, მოდელის შემუშავებას და ამოსავალი მონაცემების მომზადებას. ხელმძღვანელობის კომპეტენტური განსჯაც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მნიშვნელოვანი ნაწილია.

ხელმძღვანელობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას ხელმძღვანელობის შემდეგ განსჯას და შეფასებებს ითვალისწინებს:

დეფოლტის განმარტებაში გამოყენებული კრიტერიუმების განსაზღვრისას გამოყენებული განსჯა.

ბანკის დეფოლტს განმარტავს როგორც რაოდენობრივი, ისე ხარისხობრივი კრიტერიუმების გამოყენებით. მსესხებელი კლასიფიცირდება დეფოლტის სიტუაციაში მყოფად, თუ:

- ხელშეკრულებით გათვალისწინებული რომელიმე გადახდა 90 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ან
- ფაქტორები, რომლებიც მიაწინებს იმაზე, რომ მსესხებლისგან გადახდების მიღება არ არის მოსალოდნელი.

ის, რომ დაფარვა არ არის მოსალოდნელი წარმოადგენს ხარისხობრივ და რაოდენობრივ კრიტერიუმებს, რომლებიც ეყრდნობა კლიენტის მონიტორინგს/ფინანსურ სტაბილურობას.

გარდა ამისა, დეფოლტიდან გასვლის კრიტერიუმები განისაზღვრება განსჯის საფუძველზე, ასევე იმის დასადგენად, დეფოლტი მსესხებელზე უნდა გამოიყენებოდეს, თუ რისკის (კრედიტის ოდენობის) დონეზე დაწვრილებითი ინფორმაცია მეთოდოლოგიის შესახებ წარმოდგენილია 35-ე შენიშვნაში.

შეფასების კრიტერიუმების დასადგენად გამოყენებული განსჯა, თუ მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რაც განისაზღვრება როგორც რაოდენობრივი, ისე ხარისხობრივი კრიტერიუმების გამოყენებით.

ხარისხობრივი ფაქტორები, ჩვეულებრივ, მოიცავს განსჯას ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდების 30 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილების პერიოდის თაობაზე; კრედიტის მოცულობა რესტრუქტურირებულია, მაგრამ არ არის დეფოლტის სიტუაციაში, მსესხებელი მიეკუთვნება „საყურადღებო“ კატეგორიას.

ბანკი ყოველი კონკრეტული დავალიანებისთვის აფასებს დეფოლტის პარამეტრის ალბათობის ცვლილებას რაოდენობრივ საფუძველზე და მას ადარებს დავალიანების სანყისი აღიარებისას განსაზღვრულ ზღვრულ დონეს. როდესაც დეფოლტის ალბათობის აბსოლუტური ცვლილება აღემატება კონკრეტულ ზღვრულ დონეს, მიიჩნევა, რომ მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და დავალიანება გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის რაოდენობრივი ინდიკატორი გამოიყენება საცალო და მიკრო სეგმენტებში იმ პირობით, რომ შეფასების სიზუსტისთვის უნდა იყოს მიგნებების არსებითი რაოდენობა. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრული დონეების შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 35-ე შენიშვნა.

საკრედიტო რისკის პარამეტრების გასაანგარიშებლად გამოყენებული განსჯა, კერძოდ, დეფოლტის ალბათობა და ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში. განსჯაში, სხვებთან ერთად, შედის შემდეგი:

- სეგმენტაციის განმარტება რისკის პარამეტრების შეფასების მიზნებისთვის,
- გადაწყვეტილება იმის შესახებ, უფრო გამარტივებული თუ უფრო რთული მოდელი უნდა იქნეს გამოყენებული,
- დრო დეფოლტის თარიღის შემდეგ, რომლის შემდეგაც არსებითი თანხების ამოღება მოსალოდნელი არ არის,
- უზრუნველყოფის საგნის დისკონტი საბაზრო ღირებულებიდან, ასევე უზრუნველყოფის მართვის საშუალო ვადა უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებისთვის.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისა გაგრძელება

ცხრილში წარმოდგენილია მგრძობელობა დეფოლტის ალბათობის და დეფოლტის შემთხვევაში ბარალის შეფასებების 10%-იანი ზრდისადმი. მგრძობელობის გამოთვლის მიზნებისთვის, სტადიები უცვლელი დარჩა:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
დეფოლტის ალბათობის შეფასების 10%-იანი ზრდა (შემცირება)	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 16,177 (GEL 15,210) ლარით.	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 19,891 (GEL 18,843) ლარით.
დეფოლტის შემთხვევაში ბარალის შეფასების 10%-იანი ზრდა (შემცირება)	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 24,778 (GEL 26,679) ლარით.	სესხებსა და ავანსებზე საკრედიტო ბარალის რეზერვის ზრდა (შემცირება) 31,635 (GEL 31,770) ლარით.

საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარებისთვის გამოყენებული შეფასებები და მათი ალბათობის შეწონისთვის გამოყენებული განსჯა.

საპროგნოზო ინფორმაციის მიზნებისთვის, ბანკი სამ მაკრო სცენარს განსაზღვრავს. სცენარები განისაზღვრება, როგორც საქართველოს ეკონომიკის მდგომარეობის საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო), ოპტიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უკეთესი) და პესიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უარესი) სცენარები.

ამ სამი სცენარის ერთმანეთისგან გასამიჯნად გამოყენებული შეფასებები შეეხო შემდეგს: მშპ, აშშ/ლარის კურსი, უძრავი ქონების ფასი, უმუშევრობის დონეები და მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი და სხვა მაკრო ცვლადები. ჩვეულებრივ პირობებში საბაზისო, ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს, შესაბამისად ენიჭება 50%-იანი, 25%-25%-იანი წონები. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წონები იგივე დარჩა, როგორც იყო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 50% და 25%-25% საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარებისთვის, შესაბამისად. ბანკმა მაკროგარემოში ცვლილებების მიხედვით შეიძლება შეცვალოს წონები ექსპერტის გადანყვეტილების შესაბამისად.

ცხრილში წარმოდგენილია არაშეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	საბაზო	ოპტიმისტური	პესიმისტური	შეწონილი
კორპორაციული	49,321	49,321	66,060	53,505
MSME	108,614	106,830	110,964	108,740
სამომხმარებლო	128,700	128,259	129,162	128,715
იპოთეკური	27,224	27,047	27,528	27,257
სულ	313,859	311,457	333,714	318,217

ცხრილში წარმოდგენილია არაშეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	საბაზო	ოპტიმისტური	პესიმისტური	შეწონილი
კორპორაციული	45,775	45,456	48,827	46,458
MSME	95,991	94,270	98,169	96,112
სამომხმარებლო	183,342	182,366	184,396	183,352
იპოთეკური	33,856	33,519	34,421	33,912
სულ	358,964	355,611	365,813	359,834

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას გაგრძელება

ცხრილში მოცემულია მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადები თითოეული სცენარის მიხედვით მომავალი 3-წლიანი პერიოდისთვის 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

წლიური ზრდის ტემპები, %	საბაზო			ოპტიმისტური			პესიმისტური		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
მშპ	4.8%	5.4%	5.2%	6.5%	7.9%	8.3%	3.0%	2.7%	1.9%
აშშ დოლარი/ლარი განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს)	2.80	2.70	2.70	2.50	2.39	2.36	3.01	2.95	2.97
უძრავი ქონების ფასი (აშშ დოლარში)	-2.4%	0.8%	0.9%	9.0%	11.0%	10.4%	-14.5%	-9.2%	-6.3%
დასაქმება (პერიოდის ბოლოს)	0.3%	0.4%	0.3%	0.8%	1.0%	1.1%	-0.2%	-0.2%	-0.4%
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს, დონე)	8.5%	7.8%	7.5%	7.8%	6.7%	6.3%	9.6%	9.2%	9.3%

ცხრილში მოცემულია მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადები თითოეული სცენარის მიხედვით მომავალი 3-წლიანი პერიოდისთვის 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	მშპ-ის ზრდის ცვლილება			უმუშევრობის დონის ცვლილება			მონეტარული პოლიტიკის ცვლილება		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
მშპ	3.5%	5.4%	5.2%	5.2%	7.9%	8.4%	1.7%	2.7%	1.9%
აშშ დოლარი/ლარი განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს)	2.80	2.65	2.60	2.47	2.31	2.24	3.06	2.92	2.90
უძრავი ქონების ფასი (აშშ დოლარში)	19.8%	-2.0%	-1.3%	24.2%	4.1%	4.8%	11.6%	-13.1%	-12.5%
დასაქმება (პერიოდის ბოლოს)	1.9%	-0.8%	-0.2%	2.5%	-0.1%	0.6%	1.5%	-1.3%	-0.9%
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (პერიოდის ბოლოს, დონე)	9.0%	7.8%	7.8%	8.4%	7.0%	6.8%	10.1%	9.3%	9.6%

ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად გამოიყენა მშპ-ის ზრდის ცვლილების, უმუშევრობის დონის და მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლადების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

ცალკე თითოეული ცვლადისთვის ჩატარდა მგრძობელობის ანალიზი, რათა ცხადი გამხდარიყო მათი მნიშვნელობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის, მაგრამ ცვლილებები ამ ცვლადებში შეიძლება არ მოხდეს იზოლირებულად, ვინაიდან ეკონომიკური ფაქტორები, როგორც წესი, ურთიერთდამოკიდებულია სხვადასხვა სცენარში. ცვლადები დაკორექტირდა სამივე მაკროეკონომიკური ფაქტორისთვის. საპროგნოზო სცენარების შეფასებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობისთვის მისაღებია, რომ სცენარები ასახავს არაწრფივ ზარალებს.

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მშპ-ის ზრდის, უმუშევრობის და მონეტარული პოლიტიკის ცვლადების +/-20%-იანი ცვლილების გავლენა ბანკის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ყველა სცენარის მიხედვით:

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისა გაგრძელება

ათას ლარში	მშპ-ის ზრდის ცვლილება		უმუშევრობის დონის ცვლილება		მონეტარული პოლიტიკის ცვლილება	
	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება
გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(905)	1,031	555	(561)	221	(195)

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მშპ-ის ზრდის და უმუშევრობის ცვლილების +/-20%-იანი ცვლილების გავლენა ბანკის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ყველა სცენარის მიხედვით:

ათას ლარში	მშპ-ის ზრდის ცვლილება		უმუშევრობის დონის ცვლილება		მონეტარული პოლიტიკის ცვლილება	
	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება	20%-იანი ზრდა	20%-იანი შემცირება
გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(987)	1,038	1,341	(1,231)	710	(616)

4. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2023 წლის 1 იანვრიდან შემდეგი შეცვლილი სტანდარტები ამოქმედდა:

2017 წლის მაისში ბასს-მ გამოუშვა ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. ფასს 17 ჩაანაცვლებს ფასს 4-ს და მასში მოცემულია სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები, რომლებიც ექვევს ფასს 17-ის მოქმედების არეალში. 2020 წლის ივნისში ბასს-მ გამოუშვა ფასს 17-ის შესწორება, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ცვლილებას, რათა დახმარებოდა საწარმოებს ამ სტანდარტის დანერგვაში და მისი ძალაში შესვლის თარიღი 2023 წლის 1 იანვრამდე გადაწია.

ვალდებულების შესრულების გარანტიის ხელშეკრულებების კლასიფიკაცია.

ჯგუფმა გააანალიზა გაფორმებული ვალდებულების შესრულების გარანტიის ხელშეკრულებები, რათა შეეფასებინა, დააკმაყოფილებდა თუ არა ისინი სადაზღვევო ხელშეკრულებების განმარტებას ფასს 17-ის მიხედვით. ჯგუფმა დაასკვნა, რომ ვალდებულების შესრულების გარანტიის ხელშეკრულებები ჯგუფს ძირითადად განმცხადებლის საკრედიტო რისკს უქმნის, ვინაიდან (i) ყველა ხელშეკრულება მოითხოვს მომხმარებლისგან, რომელსაც გარანტიის მიღება სურს, რომ სრულად მოახდინოს თავისი ვალდებულებების უზრუნველყოფა, რათა დააზღვიოს ჯგუფი, როგორც გარანტიის გამცემი და (ii) არ არსებობს კომერციული შინაარსის მქონე ისეთი სცენარი, რომლის მიხედვითაც ჯგუფს მოუხდებოდა მნიშვნელოვანი დამატებითი თანხების გაცემა ასეთი გარანტიის მფლობელებზე. შესაბამისად, ჯგუფი ამ ხელშეკრულებებს აღრიცხავს ფასს 9-ის მიხედვით.

ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2: სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში მყოფი 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).

ბასს 1-ში შესული ცვლილების თანახმად, კომპანიებს ევალებათ ინფორმაციის წარმოდგენა თავიანთი არსებითი და არა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ. ცვლილება შეიცავს არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის განმარტებას. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ, სავარაუდოდ, არსებითია, თუ მის გარეშე ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლები ვერ შეძლებდნენ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი სხვა არსებითი ინფორმაციის გაგებას. ცვლილებაში მოცემულია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის საილუსტრაციო მაგალითები, რომელიც, დიდი ალბათობით, ჩაითვლებოდა არსებითად საწარმოს ფინანსური ანგარიშგებისთვის. გარდა ამისა, ბასს 1-ში შესული ცვლილება განმარტავს, რომ არაარსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გაცხადება არ არის საჭირო. ამის მიუხედავად, მისი გაცხადების შემთხვევაში, იგი არ უნდა ჩრდილავდეს არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციას. ამ ცვლილების დანერგვის გასაადვილებლად ასევე შეიცვალა ფასს-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2 „არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება“, რომელიც მოცემულია მითითება იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს არსებითობის ცნების გამოყენება სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებში.

ცვლილებებმა გავლენა მოახდინა ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე, მაგრამ არა ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე მუხლის შეფასებაზე, აღიარებასა და წარდგენაზე.

4. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება გავრცელება

ცვლილებები ბასს (IAS) 8-ში: სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 8-ში შესული ცვლილება განმარტავს იმას, თუ როგორ უნდა განასხვავონ კომპანიებმა სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში შესული ცვლილებებისგან.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში (გამოშვებული 2021 წლის 7 მაისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 12-ში შესული ცვლილება აკონკრეტებს, როგორ უნდა მოხდეს გადავადებული გადასახადის აღრიცხვა ისეთ ოპერაციებზე, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები. გარკვეულ შემთხვევებში საწარმოები თავისუფლდებიან გადავადებული გადასახადის აღიარებისგან, როდესაც ისინი პირველად აღიარებენ აქტივებს ან ვალდებულებებს. მანამდე გარკვეული გაურკვევლობა არსებობდა იმის შესახებ, ეხებოდა თუ არა გამონაკლისი ისეთ გარიგებებს, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები – გარიგებები, რომლებისთვისაც ხდება როგორც აქტივის, ისე ვალდებულების აღიარება. ცვლილება განმარტავს, რომ გამონაკლისი არ ეხება ამ შემთხვევებს და რომ საწარმოებს ევალებათ გადავადებული გადასახადის აღიარება ასეთ გარიგებებზე. ცვლილებები კომპანიებისგან მოითხოვს გადავადებული გადასახადის აღიარებას ისეთ გარიგებებზე, რომლებიც საწყისი აღიარებისას წარმოქმნის ერთნაირი ოდენობის დასაბეგრ და გამოსაქვით დროებით სხვაობებს.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში „მოგებიდან გადასახადები: საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები (გამოშვებული 2023 წლის 23 მაისს) 2023 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ვიწრო მასშტაბის ცვლილებები ბასს 12-ში „მოგებიდან გადასახადები“. ცვლილება შემოღებული იქნა საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმის შედეგად ეკონომიკური თანამშრომლობის და განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო) მიერ გამოშვებული პილარ 2-ის სანიმუშო წესების მოახლოებული დანერგვის პასუხად. ცვლილება კომპანიებს დროებით ათავისუფლებს გადავადებული გადასახადების აღიარების და მათ შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნის შესრულებისგან, რომელიც წარმოიშობა ძალაში შესული ან ფაქტობრივად ძალაში შესული საგადასახადო კანონმდებლობისგან, რომელიც ნერგავს პილარ 2-ის სანიმუშო წესებს. კომპანიებს დაუყოვნებლივ შეუძლიათ ამ გამონაკლისის გამოყენება, მაგრამ ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები სავალდებულოა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის.

ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილება

ჯგუფს ვადაზე ადრე არ გამოყენებია რომელიმე ცვლილება, რომელიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ. ჯგუფი მოელის, რომ ცვლილებებს, მათი დანერგვისას, ან პოტენციური გავლენის მასშტაბის შეფასებისას, უმნიშვნელო გავლენა ექნება ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე და ბანკის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულებები გაყიდვიდან და უკუიჯაროდან (გამოცემული 2022 წლის 22 სექტემბერს და ძალაში მყოფი 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილება უკავშირდება აქტივის უკუიჯაროს პირობით გაყიდვის ოპერაციებს, რომლებიც აკმაყოფილებს ფასს 15-ს მოთხოვნებს გაყიდვად აღრიცხვასთან დაკავშირებით. ცვლილება მოითხოვს, რომ გამოყენებული იქნას მიმღებმა ოპერაციიდან წარმომდგარი ვალდებულებების შემდგომი შეფასება მოახდინოს იმგვარად, რომ არ აღიაროს შენარჩუნებული აქტივის გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებული შემოსულობა ან ზარალი. ეს ნიშნავს ამგვარი შემოსულობის გადავადებას მაშინაც კი, თუ ვალდებულება გულისხმობს ცვლადი გადახდების შესრულებას, რომლებიც არ არის მიბმული ინდექსზე ან განაკვეთზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად – ცვლილებები ბასს 1-ში (თავდაპირველად გამოშვებული 2020 წლის 23 იანვარს, შემდეგ შეცვლილი 2020 წლის 15 ივლისს და 2022 წლის 31 ოქტომბერს და საბოლოოდ ძალაში შესული 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ეს ცვლილებები აზუსტებს, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც მოკლევადიანი ან გრძელვადიანი იმისდა მიხედვით, თუ რა უფლებები არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისას. ვალდებულებები გრძელვადიანია, თუ საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს არსებითი უფლება, გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში. სტანდარტით აღარ არის სავალდებულო, რომ ეს უფლება უპირობო იყოს. 2022 წლის ოქტომბრის ცვლილებამ დაადგინა, რომ სესხის პირობები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ, არ მოქმედებს ვალის

5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები გავრცელება

მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის. ხელმძღვანელობის მოლოდინი იმასთან დაკავშირებით, შემდგომში გამოიყენებს თუ არა ვალდებულების დაფარვის უფლებას, არ მოქმედებს ვალდებულების კლასიფიკაციაზე. ვალდებულება მოკლევადიანად კლასიფიცირდება, თუ დაირღვევა რომელიმე პირობა საანგარიშგებო თარიღამდე ან საანგარიშგებო თარიღით მაშინაც კი, თუ კრედიტორისგან მიღებულია ამ პირობის დაკმაყოფილების მოთხოვნაზე უარი საანგარიშგებო პერიოდის გასვლის შემდეგ. ამავდროულად, სესხის კლასიფიცირება გრძელვადიანად ხდება მაშინ, თუ სესხის პირობა დაირღვევა მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. ცვლილებები ასევე მოიცავს კლასიფიკაციის მოთხოვნების დაზუსტებას ისეთი დავალიანების შემთხვევაში, რომელიც კომპანიამ შეიძლება დაფაროს მისი კაპიტალად გარდაქმნით. „ვალდებულების დაფარვა“ განიმარტება, როგორც ვალდებულების გასტუმრება ფულადი სახსრებით, სხვა ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსებით ან საწარმოს საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით. კაპიტალად კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის დაშვებულია გამონაკლისი, მაგრამ მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა კონვერტაციის ოფციონი კლასიფიცირებულია, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი რთული ფინანსური ინსტრუმენტის ცალკე კომპონენტის სახით.

ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“ და ფასს 7-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები: განმარტებითი შენიშვნები: ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან (გამოშვებული 2023 წლის 25 მაისს).

ფინანსური გარიგებების შესახებ არასაკმარისი ან შეცდომაში შემყვანი ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებით ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლების შეშფოთებაზე რეაგირების მიზნით, ბასს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 7-ში და ფასს 7-ში და მოითხოვა ინფორმაციის გამჟღავნება საწარმოს მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების შესახებ. ეს ცვლილებები საწარმოებისგან მოითხოვს მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნებას, რაც ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს საშუალებას მისცემს, შეაფასონ ამ გარიგებების გავლენა საწარმოს ვალდებულებებზე და ფულად ნაკადებზე, ასევე საწარმოს ლიკვიდურობის რისკის მოცულობაზე. დამატებითი მოთხოვნების მიზანია მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების გამჭვირვალობის გაუმჯობესება. ცვლილებები არ აისახება აღიარების და შეფასების პრინციპებზე და მოქმედებს მხოლოდ ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე. ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული ახალი მოთხოვნები ძალაში შევა 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

ცვლილება ბასს (IAS) 21-ში ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის არარსებობა (გამოშვებული 2023 წლის 15 აგვისტოს). 2023 წლის აგვისტოში ბასსს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 21-ში რომ დახმარებოდა საწარმოებს ორ ვალუტას შორის ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის შეფასებაში და განესაზღვრა სპოტ სავალუტო კურსი, როდესაც არ არსებობდა ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობა. საწარმოს ეს ცვლილება ეხება მაშინ, როდესაც მას აქვს გარიგება ან ოპერაცია უცხოურ ვალუტაში, რომელიც სხვა ვალუტაში გადაცვლადი არ არის შეფასების თარიღისთვის კონკრეტული მიზნით. ბასს 21-ში შესული ცვლილებები დაწვრილებით მოთხოვნებს არ შეიცავს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა განისაზღვროს სპოტ სავალუტო კურსი. ამის ნაცვლად ისინი გვთავაზობენ ჩარჩოს, რომლის საფუძველზეც საწარმოს შეუძლია განსაზღვროს სპოტ სავალუტო კურსი შეფასების თარიღისთვის. ახალი მოთხოვნების გამოყენებისას დაუშვებელია შესაღარი ინფორმაციის გადაანგარიშება. სავალდებულოა შესაბამისი თანხების კონვერტაცია გამოთვლილი სპოტ სავალუტო კურსით სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის და გაუნაწილებელი მოგების ან დაგროვილი საკურსო სხვაობების რეზერვის დაკორექტირება.

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ნაღდი ფული	936,988	1,224,264
ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში (გარდა სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებისა)	707,183	315,253
საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი განთავსებები სხვა ბანკებში	1,019,684	1,442,961
სხვა ბანკებში განთავსებული თანხები ან სხვა ბანკებისადმი მოთხოვნები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	1,027,493	434,027
სხვა ბანკებთან გაფორმებული უკუგაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	-	370,022
სულ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების მთლიანი ოდენობა	3,691,348	3,786,527
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი სტადიების მიხედვით 1-ელი სტადია	(116)	(429)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, სულ	3,691,232	3,786,098

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშების და ერთდღიანი დეპოზიტების 93% განთავსებულია ეთგოს (ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია) საბანკო დაწესებულებებში (2022 წლის 31 დეკემბერი: 96%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 1,020,150 ათასი ლარი განთავსდა ბანკთაშორის ვადიან ანაბრებზე ერთ ეთგოს ბანკში და არაფერი განთავსებულა არაეთგოს ბანკებში (2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 303,206 ათასი ლარი იყო განთავსებული ბანკთაშორის ვადიან დეპოზიტებზე ორ არა-ეთგოს ბანკებში და არაფერი განთავსებულა ეთგოს ბანკში).

ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი წარმოდგენილია 35-ე შენიშვნაში.

სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშებისა და ერთდღიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
AA	317,762	280,732
AA-	1,162	207,873
A+	532,414	705,316
A	250	-
A-	96,294	86,538
BBB+	814	102,814
BBB	1,598	2,360
BBB-	409	-
BB+	11,050	647
BB	4,483	5,457
BB-	5,180	23,600
B+	47,272	26,888
B	734	42
B-	262	694
სულ საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	1,019,684	1,442,961

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები გაგრძელება

სხვა ბანკებში სამ თვეზე ნაკლები ვადით განთავსებული თანხების და სხვა ბანკებისადმი სამ თვეზე ნაკლები ვადის მქონე მოთხოვნების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
AAA	158,810	1,085
A-	296,785	-
BBB+	348,308	303,364
BBB	223,590	-
BB	-	9,541
BB-	-	120,037
სულ სხვა ბანკებში განთავსებული თანხები ან სხვა ბანკებისადმი მოთხოვნები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	1,027,493	434,027

ცხრილში წარმოდგენილია საერთაშორისო სააგენტოების – Standard & Poor’s-ის და Fitch Ratings-ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები. როდესაც სააგენტოების მხრიდან ხდება სხვადასხვა საკრედიტო რეიტინგის მინიჭება, ამ აქტივისთვის ყველაზე მაღალი რეიტინგი გამოიყენება, ხოლო იმ ფინანსური დაწესებულებების შემთხვევაში, რომლებსაც საკრედიტო რეიტინგი არ ენიჭება, ქვეყნის რეიტინგი გამოიყენება.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა ბანკებთან გაფორმებული უკუგაყიდვის და უკუშესყიდვის ხელშეკრულებების საკრედიტო რეიტინგი, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია, არის BB-.

7. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ

სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნებში შედის სხვა ბანკებში სამ თვეზე მეტი საწყისი ვადის მქონე განთავსებებს და მათ მიმართ მოთხოვნებს, რომლებიც არ არის უზრუნველყოფილი და წარმოადგენს არც ვადაგადაცილებულ და არც გაუფასურებულ თანხებს 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის.

სხვა ბანკებში სამ თვეზე მეტი საწყისი ვადის მქონე განთავსებების და სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების, და შეზღუდული წვდომის დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგები ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
BBB	446	1,298
BB	-	4,326
B+	10,689	674
მთლიანი განთავსებები სხვა ბანკებში და მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ, სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადით, და შეზღუდული წვდომის დეპოზიტები	11,135	6,298

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა ერთი განთავსება სამ თვეზე მეტი საწყისი ვადით და 5,000 ათას ლარზე მეტი აგრეგირებული თანხით (2022 წ.: ნული).

სხვა ბანკებში განთავსებების და სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების მთლიანი აგრეგირებული თანხა, სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადით, იყო 10,446 ათასი ლარი (2022 წ.: 5,623 ათასი ლარი) ანუ სხვა ბანკებისადმი მთლიანი მოთხოვნების 93.8% (2022 წ.: 89.3%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 693 ათასი ლარი (2022 წ.: 693 ათასი ლარი) იყო განთავსებული ანაბრებზე, როგორც შეზღუდული წვდომის დეპოზიტები საკრედიტო ბარათის კომპანიასთან ან სხვა ბანკებთან საკრედიტო ბარათთან დაკავშირებული მომსახურებების ხელშეკრულების საფუძველზე.

7. მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ გაზრდილებს

სხვა ბანკების მიმართ მოთხოვნების ნაშთების სამართლიანი ღირებულების შეფასება მე-40 პენიშენაშია მოცემული.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სხვა ბანკებისადმი მოთხოვნების ნაშთები მიკუთვნებულია 1-ელი სტადიისთვის. ამ ნაშთების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის 3.8 ათასი ლარი (2022 წ.: 18.9 ათასი ლარი).

8. სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები საქართველოს ეროვნულ ბანკში („სებ“) წარმოადგენს სებ-ში ანაბარზე განთავსებულ თანხებს. რეზიდენტ ფინანსურ დაწესებულებებს მოეთხოვებათ სებ-ში საპროცენტო სარგებლის მექონე სავალდებულო რეზერვის შენარჩუნება, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია ფინანსური დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ბანკმა 2023 წლის განმავლობაში სებ-ში ლარში, აშშ დოლარში და ევროში განთავსებული სავალდებულო რეზერვიდან, შესაბამისად, მიიღო 10.48%-მდე, 0%-იანი და 0%-იანი წლიური პროცენტი (2022 წ.: 10.88%, 2.17% და 0.7%) ლარში, აშშ დოლარში და ევროში, შესაბამისად).

2023 წლის ივლისში Fitch Ratings-მა დაადასტურა საქართველოს გრძელვადიანი უცხოური და ეროვნული ვალუტის ემიტენტის დეფოლტის „BB“ რეიტინგი, დადებითი პერსპექტივით. ქვეყნის მაქსიმალური რეიტინგი დაადასტურდა „BBB-“ დონეზე, მოკლევადიანი უცხოური და ეროვნული ვალუტის ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგები შენარჩუნდა „B“ დონეზე.

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი 2022 წ.
კორპორაციული სესხები	8,263,605	6,282,469
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	5,486,788	4,809,415
სამომხმარებლო სესხები	2,796,622	2,512,220
იპოთეკური სესხები	4,729,734	4,253,172
სულ მთლიანი მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები ამორტიზებული ღირებულებით	21,276,749	17,857,276
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(318,217)	(359,834)
1-ელი სტადია	(87,734)	(101,747)
მე-2 სტადია	(82,019)	(96,993)
მე-3 სტადია	(148,464)	(161,094)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები ამორტიზებული ღირებულებით	20,958,532	17,497,442

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, აღრიცხული 701,285 ათასი ლარით, დაგირავდა ადვილობრივი ბანკებისა და სხვა ფინანსური დაწესებულებების მიმართ სხვა ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად (2022 წ.: 958,530 ათასი ლარი).

მოდელირებული შედეგის ზრდა არ დამუშავებულა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (მოდელირების შემდგომი კორექტირებები 2022 წლის ბოლოს 2,340 ლარს გაუტოლდა).

ცხრილში წარმოდგენილია საკრედიტო ზარალის რეზერვისა და მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულების ცვლილებები მომხმარებლებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, სესხებისა და ავანსებისთვის საანგარიშგებო პერიოდის საწყის და საბოლოო თარიღებს შორის. ქვემოთ, ცხრილში აღწერილია ძირითადი ცვლილების დინამიკები:

- გადატანები ხდება 1-ელ, მე-2 და მე-3 სტადიებს შორის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის (ან შემცირების) ან დავალიანების მოცულობის დეფოლტის სიტუაციაში აღმოჩენის გამო პერიოდის განმავლობაში და, შესაბამისი „გაუმჯობესება“ (ან „გაუარესება“) 12-თვიან და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს შორის. უნდა აღინიშნოს, რომ:
  - იმ სესხების შემთხვევაში, რომლებიც არსებობდა პერიოდის დასაწყისში, საწყისი კრედიტების მოცულობა გაცხადებულია, როგორც გადატანის თანხები;
  - ახლად გამოშვებული სესხების შემთხვევაში კრედიტების მოცულობა გამოშვებისას გაცხადდება, როგორც გადატანის თანხები;
- „ახალი შექმნილი ან შექმნილი“ გვაძლევს ინფორმაციას გაცემული ბრუტო სესხებისა და პერიოდის განმავლობაში შექმნილი საკრედიტო ზარალის შესაბამისი რეზერვის შესახებ (თუმცა, მათში არ შედის კრედიტები, რომლებიც გაიცა და დაიფარა პერიოდის განმავლობაში და გაიცა არსებული სესხების რეფინანსირების მიზნით).
- „აღიარებაშეწყვეტილი პერიოდის განმავლობაში“ გულისხმობს სესხების და საკრედიტო ზარალის რეზერვის ნაშთს პერიოდის დასაწყისში, რომლებიც მთლიანად დაიფარა პერიოდის განმავლობაში. მათ რიცხვში არ შედის კრედიტები, რომლებიც გაიცა და მთლიანად არ დაიფარა პერიოდის განმავლობაში, ჩამოიწერა ან რეფინანსირდა სხვა სესხებით;
- „წმინდა დაფარვები“ გულისხმობს წმინდა ცვლილებას ბრუტო საბალანსო ღირებულებებში, რაც წარმოადგენს შენატანებით შემცირებულ გაცემულ სესხს, გარდა სრულად დაფარული სესხებისა;
- „ჩამოწერები“ გულისხმობს პერიოდის განმავლობაში სესხების ჩამოწერას;
- სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა გულისხმობს უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივების კონვერტაციას და კონვერტაციის ეფექტს წარსადაგენ ვალუტაზე უცხოური შვილობილი საწარმოსთვის;
- წმინდა გადაფასება სტადიებზე გადასაცვლების გამო და რისკის პარამეტრების ცვლილება გულისხმობს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილების დინამიკას კრედიტის სტადიებს შორის გადატანის ან რისკის პარამეტრებში და საპროგნოზო მოლოდინებში ცვლილებების გამო;
- მოდიფიკაცია ეხება ცვლილებებს პირობებში, რომლებიც არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას;
- ხელახალი სეგმენტაცია გულისხმობს სესხების გადატანას ერთი საანგარიშგებო სეგმენტიდან მეორეში. წარდგენის მიზნებისთვის, თანხები დამრგვალებულია უახლოეს ათას ლარამდე, რაც გარკვეულ შემთხვევებში ნულს შეადგენს.

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

სულ სესხები ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი რისკის მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი რისკის მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	16,065,731	1,401,961	389,584	17,857,276	101,747	96,993	161,094	359,834
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(2,401,874)	2,453,776	(51,902)	-	(72,440)	89,871	(17,431)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(42,694)	(403,372)	446,066	-	(4,110)	(84,615)	88,725	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	1,776,304	(1,775,676)	(628)	-	120,613	(120,502)	(111)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	12,302,923	-	-	12,302,923	173,184	-	-	173,184
აღიარებაშეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(5,902,762)	(220,021)	(102,823)	(6,225,606)	(82,258)	(14,507)	(25,152)	(121,917)
წმინდა დაფარვები	(2,363,801)	(182,730)	(69,388)	(2,615,919)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო ¹	-	-	-	-	(149,021)	114,521	154,983	120,483
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ჩამოწერა	-	-	(214,676)	(214,676)	-	-	(214,676)	(214,676)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	29,106	14,581	2,159	45,846	-	-	-	-
მოდIFIკაცია	1,457	116	167	1,740	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	118,167	5,682	1,316	125,165	19	258	1,032	1,309
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19,582,557	1,294,317	399,875	21,276,749	87,734	82,019	148,464	318,217

¹ ცვლილების დინამიკა, რომელიც მოქმედებს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში, განსხვავდება მოგება-ბარალის ანგარიშგებისგან 2023 წელს 41,371 ათასი ლარის ამოღებული თანხით (2022 წ.: 50,231 ათასი ლარი). ამოღებული თანხა მოიცავს ჩამოწერილი პორტფელის გაყიდვის შედეგად ამოღებულ თანხებს 22,023 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც 2023 წელს გაყიდა (2022 წ.: 18,634 ათასი ლარი).

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრძელება**

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

სულ სესხები ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	14,512,165	1,933,530	508,858	16,954,553	101,972	120,417	184,979	407,368
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(2,241,877)	2,377,744	(135,867)	-	(80,875)	131,871	(50,996)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(64,005)	(363,664)	427,669	-	(9,832)	(109,393)	119,225	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	1,991,879	(1,979,138)	(12,741)	-	138,471	(137,647)	(824)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	9,824,500	-	-	9,824,500	169,303	-	-	169,303
აღიარებაშენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(4,745,259)	(173,137)	(116,526)	(5,034,922)	(50,872)	(14,164)	(38,873)	(103,909)
წმინდა დაფარვები	(2,037,641)	(219,172)	(55,873)	(2,312,686)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(165,382)	107,892	147,574	90,084
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ჩამოწერა	-	-	(194,012)	(194,012)	-	-	(194,012)	(194,012)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(26,737)	5,690	3,631	(17,416)	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	4,016	834	732	5,582	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(1,151,310)	(180,726)	(36,287)	(1,368,323)	(1,038)	(1,983)	(5,979)	(9,000)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,065,731	1,401,961	389,584	17,857,276	101,747	96,993	161,094	359,834

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ		
კორპორაციული სესხები ათას ლარში								
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469	18,930	1,214	26,314	46,458
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
მიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(249,739)	257,551	(7,812)	-	(1,577)	2,489	(912)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(19,441)	(52,600)	72,041	-	(1,827)	(1,479)	3,306	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	143,209	(143,209)	-	-	387	(387)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	5,772,067	-	-	5,772,067	55,225	-	-	55,225
აღიარებაშენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(3,610,212)	(82,079)	(23,742)	(3,716,033)	(49,056)	(147)	(1,184)	(50,387)
წმინდა დაფარვები	(375,006)	(39,646)	(8,327)	(422,979)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(4,449)	737	8,487	4,775
ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:								
ხელახალი სეგმენტაცია	259,557	-	(468)	259,089	794	-	(236)	558
ჩამოწერა	-	-	(3,184)	(3,184)	-	-	(3,184)	(3,184)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	19,587	9,492	2,039	31,118	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	286	(158)	49	177	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	57,393	2,681	807	60,881	27	18	15	60
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,739,101	410,366	114,138	8,263,605	18,454	2,445	32,606	53,505

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გამრქელება

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
კორპორაციული სესხები ათას ლარში								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,743,444	712,548	91,749	6,547,741	24,404	1,310	25,017	50,731
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
მიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(167,429)	171,531	(4,102)	-	(770)	1,550	(780)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(13,861)	(21,457)	35,318	-	(1,428)	(160)	1,588	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	219,373	(207,522)	(11,851)	-	1,113	(738)	(375)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	3,659,826	-	-	3,659,826	51,203	-	-	51,203
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(2,805,071)	(35,641)	(13,318)	(2,854,030)	(18,621)	(188)	(1,383)	(20,192)
წმინდა დაფარვები	(378,989)	(68,653)	(8,529)	(456,171)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(36,022)	(494)	4,210	(32,306)
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	64,980	16,622	-	81,602	139	16	-	155
ჩამოწერა	-	-	(1,126)	(1,126)	-	-	(1,126)	(1,126)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(40,308)	(563)	242	(40,629)	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	1,520	62	74	1,656	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(542,085)	(108,593)	(5,722)	(656,400)	(1,088)	(82)	(837)	(2,007)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469	18,930	1,214	26,314	46,458

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელები)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები ათას ლარში								
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415	24,938	23,961	47,213	96,112
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(802,913)	819,936	(17,023)	-	(20,758)	25,443	(4,685)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(3,870)	(178,452)	182,322	-	(481)	(28,153)	28,634	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	515,803	(515,799)	(4)	-	33,285	(33,285)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	2,842,810	-	-	2,842,810	50,094	-	-	50,094
აღიარება შენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(847,740)	(58,116)	(37,221)	(943,077)	(7,066)	(5,102)	(8,977)	(21,145)
წმინდა დაფარვები	(841,731)	(64,387)	(42,853)	(948,971)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(55,121)	49,770	57,130	51,779
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	(250,327)	(192)	-	(250,519)	(753)	(27)	-	(780)
ჩამოწერა	-	-	(67,981)	(67,981)	-	-	(67,981)	(67,981)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	8,768	1,968	(3,361)	7,375	-	-	-	-
მოდულირება	241	144	10	395	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	34,195	2,351	795	37,341	20	178	463	661
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,982,978	325,283	178,527	5,486,788	24,158	32,785	51,797	108,740

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები გავრცელება

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გავრცელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდ- ნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,519,842	413,339	208,124	4,141,305	20,487	32,234	60,380	113,101
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(596,643)	649,360	(52,717)	-	(12,887)	30,360	(17,473)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(3,607)	(131,785)	135,392	-	(785)	(22,920)	23,705	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	470,443	(469,705)	(738)	-	31,196	(30,853)	(343)	-
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი	2,732,945	-	-	2,732,945	30,670	-	-	30,670
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(799,199)	(49,055)	(32,100)	(880,354)	(10,514)	(3,232)	(9,333)	(23,079)
წმინდა დაფარვები	(680,252)	(58,076)	(27,557)	(765,885)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(33,027)	18,867	39,156	24,996
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	(56,707)	(15,755)	-	(72,462)	(70)	74	-	4
ჩამოწერა	-	-	(46,258)	(46,258)	-	-	(46,258)	(46,258)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	13,981	3,054	(716)	16,319	-	-	-	-
მოდულირება	546	255	353	1,154	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(273,607)	(23,802)	(19,940)	(317,349)	(132)	(569)	(2,621)	(3,322)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415	24,938	23,961	47,213	96,112

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
სამომხმარებლო სესხები ათას ლარში								
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220	55,579	62,118	65,655	183,352
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(565,976)	574,754	(8,778)	-	(47,921)	52,925	(5,004)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(15,056)	(138,941)	153,997	-	(1,311)	(53,302)	54,613	-
- 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	397,663	(397,137)	(526)	-	77,556	(77,452)	(104)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	2,298,090	-	-	2,298,090	66,479	-	-	66,479
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(1,066,323)	(36,625)	(30,583)	(1,133,531)	(25,903)	(8,003)	(11,134)	(45,040)
წმინდა დაფარვები	(708,525)	(44,736)	(7,413)	(760,674)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(81,173)	62,833	79,475	61,135
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	5,124	1,021	(27)	6,118	(17)	82	(6)	59
ჩამოწერა	-	-	(137,900)	(137,900)	-	-	(137,900)	(137,900)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	883	3,538	4,122	8,543	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	405	39	45	489	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	3,081	307	(121)	3,267	(40)	42	628	630
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,541,789	192,212	62,621	2,796,622	43,249	39,243	46,223	128,715

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრქელება**

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

	მოთიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
სამომხმარებლო სესხები <i>ათას ლარში</i>								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,829,908	237,400	85,758	2,153,066	54,279	64,793	60,978	180,050
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(650,136)	668,563	(18,427)	-	(64,388)	76,190	(11,802)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(34,514)	(177,854)	212,368	-	(5,980)	(84,055)	90,035	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	409,926	(409,774)	(152)	-	88,788	(88,682)	(106)	-
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი	2,080,841	-	-	2,080,841	85,603	-	-	85,603
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(818,914)	(41,409)	(47,920)	(908,243)	(21,501)	(8,971)	(19,551)	(50,023)
წმინდა დაფარვები	(600,668)	(49,488)	(2,136)	(652,292)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(81,011)	103,143	89,322	111,454
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	3,580	(34)	-	3,546	(77)	(39)	-	(116)
ჩამოწერა	-	-	(142,912)	(142,912)	-	-	(142,912)	(142,912)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	3,110	5,105	5,345	13,560	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	1,076	260	101	1,437	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(31,786)	(2,777)	(2,220)	(36,783)	(134)	(261)	(309)	(704)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220	55,579	62,118	65,655	183,352

9. მომხარაბლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ბარალის რეზერვი					
	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ბარალი 1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ბარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ბარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	სულ
იპოთეკური სესხები ათას ლარში										
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172	2,300	9,700	21,912	33,912		
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>										
შიდა გადაცემები:										
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(783,246)	801,535	(18,289)	-	(2,184)	9,014	(6,830)	-		
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(4,327)	(33,379)	37,706	-	(491)	(1,681)	2,172	-		
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	719,629	(719,531)	(98)	-	9,385	(9,378)	(7)	-		
ახალი წარმოშობილი ან შექნილი	1,389,956	-	-	1,389,956	1,386	-	-	1,386		
აღიარება შეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(378,487)	(43,201)	(11,277)	(432,965)	(233)	(1,255)	(3,857)	(5,345)		
წმინდა დაფარვები	(438,539)	(33,961)	(10,795)	(483,295)	-	-	-	-		
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(8,278)	1,181	9,891	2,794		
<i>მოძრაობა, რომელსაც გავლენა არ აქვს საკრედიტო ბარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>										
ხელახალი სეგმენტაცია	(14,354)	(829)	495	(14,688)	(24)	(55)	242	163		
ჩამოწერა	-	-	(5,611)	(5,611)	-	-	(5,611)	(5,611)		
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(132)	(417)	(641)	(1,190)	-	-	-	-		
მოდიფიკაცია	525	91	63	679	-	-	-	-		
სავალუტო კურსის მოძრაობა	23,498	343	(165)	23,676	12	20	(74)	(42)		
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,318,689	366,456	44,589	4,729,734	1,873	7,546	17,838	27,257		

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრქელება**

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი			
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნე- ლოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალო- დნელი საკრე- დიტო ზარალი დეფო- ლტის სიტუა- ციაში)	სულ
იპოთეკური სესხები ათას ლარში								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,418,971	570,243	123,227	4,112,441	2,802	22,080	38,604	63,486
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
შიდა გადაცემები:								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(827,669)	888,290	(60,621)	-	(2,830)	23,771	(20,941)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(12,023)	(32,568)	44,591	-	(1,639)	(2,258)	3,897	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	892,137	(892,137)	-	-	17,374	(17,374)	-	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	1,350,888	-	-	1,350,888	1,827	-	-	1,827
აღიარება შენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(322,075)	(47,032)	(23,188)	(392,295)	(236)	(1,773)	(8,606)	(10,615)
წმინდა დაფარვები	(377,732)	(42,955)	(17,651)	(438,338)	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(15,322)	(13,624)	14,886	(14,060)
<i>ცვლილების დინამიკა, რომელსაც გავლენა აქვს საკრედიტო ზარალის რეზერვის დარიცხვაზე პერიოდის განმავლობაში:</i>								
ხელახალი სეგმენტაცია	(11,853)	(833)	-	(12,686)	8	(51)	-	(43)
ჩამოწერა	-	-	(3,716)	(3,716)	-	-	(3,716)	(3,716)
ცვლილებები დარიცხულ პროცენტში	(3,520)	(1,906)	(1,240)	(6,666)	-	-	-	-
მოდიფიკაცია	874	257	204	1,335	-	-	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(303,832)	(45,554)	(8,405)	(357,791)	316	(1,071)	(2,212)	(2,967)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172	2,300	9,700	21,912	33,912

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელები)

მომხმარებლებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, სესხების საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2023 წ.				
ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
კორპორაციული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	7,590,132	3,358	-	7,593,490
- დაბალი	147,609	400,886	-	548,495
- საშუალო	1,360	6,122	-	7,482
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	114,138	114,138
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	7,739,101	410,366	114,138	8,263,605
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(18,454)	(2,445)	(32,606)	(53,505)
საბალანსო ღირებულება	7,720,647	407,921	81,532	8,210,100
მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	4,400,875	20,477	-	4,421,352
- დაბალი	562,589	88,843	-	651,432
- საშუალო	19,514	159,257	-	178,771
- მაღალი	-	56,706	-	56,706
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	178,527	178,527
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,982,978	325,283	178,527	5,486,788
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(24,158)	(32,785)	(51,797)	(108,740)
საბალანსო ღირებულება	4,958,820	292,498	126,730	5,378,048
სამომხმარებლო სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	1,681,233	7,155	-	1,688,388
- დაბალი	730,098	24,492	-	754,590
- საშუალო	130,458	126,245	-	256,703
- მაღალი	-	34,320	-	34,320
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	62,621	62,621
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	2,541,789	192,212	62,621	2,796,622
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(43,249)	(39,243)	(46,223)	(128,715)
საბალანსო ღირებულება	2,498,540	152,969	16,398	2,667,907
იპოთეკური სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	3,776,199	17,893	-	3,794,092
- დაბალი	518,078	176,355	-	694,433
- საშუალო	24,412	146,396	-	170,808
- მაღალი	-	25,812	-	25,812
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	44,589	44,589
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,318,689	366,456	44,589	4,729,734
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,873)	(7,546)	(17,838)	(27,257)
საბალანსო ღირებულება	4,316,816	358,910	26,751	4,702,477

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრქელება**

9. მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

მომხმარებლებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, სესხების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2022 წ.				
ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
კორპორაციული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	5,605,060	-	-	5,605,060
- დაბალი	136,070	427,830	-	563,900
- საშუალო	270	30,504	-	30,774
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	82,735	82,735
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	5,741,400	458,334	82,735	6,282,469
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(18,930)	(1,214)	(26,314)	(46,458)
საბალანსო ღირებულება	5,722,470	457,120	56,421	6,236,011
მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	3,437,333	24,043	-	3,461,376
- დაბალი	876,548	177,178	-	1,053,726
- საშუალო	13,741	85,733	-	99,474
- მაღალი	120	30,876	-	30,996
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	163,843	163,843
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	4,327,742	317,830	163,843	4,809,415
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(24,938)	(23,961)	(47,213)	(96,112)
საბალანსო ღირებულება	4,302,804	293,869	116,630	4,713,303
სამომხმარებლო სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	1,432,943	6,988	-	1,439,931
- დაბალი	643,378	40,120	-	683,498
- საშუალო	116,102	141,735	-	257,837
- მაღალი	-	41,149	-	41,149
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	89,805	89,805
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	2,192,423	229,992	89,805	2,512,220
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(55,579)	(62,118)	(65,655)	(183,352)
საბალანსო ღირებულება	2,136,844	167,874	24,150	2,328,868
იპოთეკური სესხების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	3,349,388	38,732	-	3,388,120
- დაბალი	433,913	205,328	-	639,241
- საშუალო	20,865	125,898	-	146,763
- მაღალი	-	25,847	-	25,847
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	53,201	53,201
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	3,804,166	395,805	53,201	4,253,172
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,300)	(9,700)	(21,912)	(33,912)
საბალანსო ღირებულება	3,801,866	386,105	31,289	4,219,260

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში ნაწილობრივ ან სრულად ჩამოიწერა, მაგრამ მაინც ექვემდებარება იძულებითი აღსრულების ღონისძიებას, შეადგენდა 45,163 ათასი ლარის ოდენობის ძირითად თანხას (2022 წლის 31 დეკემბერი: 22,535 ათასი ლარი), და 6,323 ათასი ლარის დარიცხულ პირგასამტეხლოს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4,160 ათასი ლარი).

ეკონომიკური სექტორის რისკის კონცენტრაციები სამომხმარებლო სესხების პორტფელში ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.		31 დეკემბერი, 2022 წ.	
	თანხა	%	თანხა	%
ინდივიდუალური	7,912,653	37%	6,851,397	38%
უძრავი ქონება	2,020,022	9%	1,564,352	9%
მშენებლობა	1,471,145	7%	1,073,761	6%
ვაჭრობა	1,340,622	6%	1,054,958	6%
მასპინძლობა, რესტორნები და დასვენება	1,252,741	6%	1,147,098	7%
კვების ინდუსტრია	1,154,925	5%	1,060,058	6%
ენერგეტიკა და კომუნალური მომსახურება	997,117	5%	947,441	5%
სოფლის მეურნეობა	988,519	5%	822,779	5%
ჯანდაცვა	623,301	3%	451,304	3%
მომსახურება	506,086	2%	388,517	2%
ფინანსური მომსახურება	325,356	2%	262,675	1%
ტრანსპორტირება	302,072	1%	240,535	1%
საავტომობილო	282,777	1%	297,558	2%
სალომბარდო	208,236	1%	196,489	1%
ლითონები და სამთო მრეწველობა	179,519	1%	179,365	1%
კომუნიკაციები	55,000	0%	30,758	0%
სხვა	1,656,658	9%	1,288,231	7%
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები	21,276,749	100%	17,857,276	100%

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰყავდა 7 მსესხებელი (2022 წ.: 4 მსესხებელი), რომელთა აგრეგირებული მთლიანი სესხების თანხები 100,000 ათას ლარზე მეტი იყო. ამ სესხების მთლიანი აგრეგირებული თანხა იყო 1,111,275 ათასი ლარი (2022 წ.: 520,913 ათასი ლარი), ანუ მთლიანი სასესხო პორტფელის 5.2% (2022 წ.: 2.9%).

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. არსებობს უზრუნველყოფის საგნის სამი მთავარი ტიპი:

- უძრავი ქონება;
- მოძრავი ქონება, მათ შორის ფიქსირებული აქტივები, მარაგები და ძვირფასი ლითონები;
- ფინანსური აქტივები, მათ შორის ანაბრები, აქციები და მესამე მხარეთა გარანტიები.

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრქელება**

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2023 წ.

	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ათას ლარში				
კორპორაციული სესხები	4,716,371	12,729,581	3,547,234	1,224,531
სამომხმარებლო სესხები	1,156,883	2,817,061	1,639,739	41,741
იპოთეკური სესხები	4,407,048	12,190,665	322,686	156,424
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	4,261,346	9,594,104	1,225,442	435,223
სულ	14,541,648	37,331,411	6,735,101	1,857,919

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2022 წ.

	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ათას ლარში				
კორპორაციული სესხები	3,534,635	9,524,073	2,747,834	1,135,017
სამომხმარებლო სესხები	793,141	1,932,508	1,719,079	60,642
იპოთეკური სესხები	3,729,421	10,695,687	523,751	238,075
მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები	3,439,685	7,566,047	1,369,730	523,237
სულ	11,496,882	29,718,315	6,360,394	1,956,971

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოხმარებლებზე გაცემული სესხები და ანაბრები, 1. რომლებიც იყო ზედმეტად უზრუნველყოფილი და 2. რომლებზეც საკრედიტო ზარალის რეზერვი უდრიდა ნულს, შეადგენდა 1,770,547 ათას ლარს (2022 წ.: 1,525,046 ათასი ლარი).

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი ტიპების მიხედვით 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2023 წ.				
ათას ლარში	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ფულადი უზრუნველყოფა	669,592	713,715	89,559	70,797
ოქრო	171,256	222,339	31,283	30,609
მარაგები	367,392	3,078,135	365,947	158,663
უძრავი ქონება	13,333,408	33,317,222	2,472,023	1,597,850
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	-	-	3,776,289	-
სულ	14,541,648	37,331,411	6,735,101	1,857,919

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი ტიპების მიხედვით 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

31 დეკემბერი, 2022 წ.				
ათას ლარში	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ფულადი უზრუნველყოფა	304,408	336,311	164,437	128,474
ოქრო	147,485	186,835	40,777	40,181
მარაგები	407,338	2,061,199	258,222	150,724
უძრავი ქონება	10,637,651	27,133,970	2,554,711	1,637,592
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	-	-	3,342,247	-
სულ	11,496,882	29,718,315	6,360,394	1,956,971

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გამრქელება**

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრქელება)

უზრუნველყოფის ფინანსური ეფექტი განისაზღვრება უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულების შედარებით დაუფარავ მთლიან სესხებთან და ავანსებთან საანგარიშგებო თარიღით.

სეგმენტების და უზრუნველყოფის კლასების მიხედვით წარმოდგენილი მე-3 სტადიის სესხები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2023 წ.

ათას ლარში	კორპორაციული	სამომხმარებლო	იპოთეკური	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები
ფულადი უზრუნველყოფა	267	3	-	169
ოქრო	-	1,015	-	271
მარაგები	12,445	-	-	1,238
უძრავი ქონება	94,767	18,592	43,486	155,409
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	6,659	43,011	1,103	21,440
სულ	114,138	62,621	44,589	178,527

სეგმენტების და უზრუნველყოფის კლასების მიხედვით წარმოდგენილი მე-3 სტადიის სესხები 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

31 დეკემბერი, 2022 წ.

ათას ლარში	კორპორაციული	სამომხმარებლო	იპოთეკური	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული სესხები
ფულადი უზრუნველყოფა	21	9	-	47
ოქრო	-	991	-	308
მარაგები	8,913	-	-	1,131
უძრავი ქონება	59,302	19,931	50,539	143,285
არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი მხოლოდ მესამე მხარის გარანტიებით	14,499	68,874	2,662	19,072
სულ	82,735	89,805	53,201	163,843

9. მოხმარებაზე გაცემული სესხები და ავანსები (გამრძელება)

ქვემოთ მოცემულია სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება სტადიების მიხედვით, რომლებიც მოდიფიცირდა სანყისი აღიარების შემდეგ იმ დროს, როდესაც სასესხო რეზერვი შეფასდა არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლ ოდენობად და რომლისთვისაც სასესხო რეზერვი შეიცვალა საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მქონე სესხების ოდენობამდე:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
1-ელი სტადია	243,759	354,308
მე-2 სტადია	191,879	184,044
მე-3 სტადია	50,160	49,975
სულ	485,798	588,327

კონკრეტული სტრუქტურული ერთეული ცენტრალიზებულად მართავს უზრუნველყოფის საგნებს, რათა უზრუნველყოს, რომ ისინი ემსახურება საკრედიტო რისკის მართვის მიზანს რისკის საკმარისად შემცირებით. ჯგუფის შიდა პოლიტიკის თანახმად, სესხებისთვის განკუთვნილი უზრუნველყოფის საგნები ფასდება შიდა შეფასების ჯგუფის მიერ (გარე შემფასებლები გამოიყენებიან დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხების ან სპეციფიკურ შემთხვევებში, როდესაც ხდება კომპლექსური ობიექტების შეფასება). შიდა შეფასების ჯგუფი არის უზრუნველყოფის საგნის მართვის სტრუქტურული ერთეულის ნაწილი და, რათა უზრუნველყოს შეფასების ადეკვატური და ობიექტური პროცედურები, იგი დამოუკიდებელია სესხის გაცემის პროცესისგან. მნიშვნელოვანი ღირებულების მქონე უძრავი ქონებით უზრუნველყოფა ყოველწლიურად გადაფასდება შიდა შემფასებლების მიერ. იმ უძრავი ქონებით უზრუნველყოფის, რომელთა ღირებულება არ არის მნიშვნელოვანი, და სხვა ტიპების უზრუნველყოფის, როგორცაა მოძრავი აქტივები და ძვირფასი ლითონები, ღირებულების მონიტორინგისთვის გამოიყენება სტატისტიკური მეთოდები.

გარკვეულ შემთხვევებში, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის ლიკვიდაციის შედეგად დისკონტირებული ამოღებები (კორექტირებული ლიკვიდურობის დისკონტის მიხედვით და დისკონტირებული მოსალოდნელ რესტრუქტურირების ვადაზე) აღემატება დეფოლტის მომენტისთვის სავარაუდო დაუფარავ დავალიანებას, არ ხდება საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღიარება. უზრუნველყოფის საგნების ღირებულება მოიცავს მესამე მხარის გარანტიების სახელშეკრულებო ფასს, რომელიც, მათი ხასიათიდან გამომდინარე, შეზღუდულია სესხის საბალანსო ღირებულების ოდენობამდე. მესამე მხარის გარანტიების ღირებულება ზემოთ მოყვანილ ცხრილებში გაუტოლდა 62,610 ათას ლარს და 387,356 ათას ლარს, შესაბამისად, 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მესამე მხარის ეს გარანტიები მხედველობაში არ მიიღება გაუფასურების რეზერვის შეფასებისას. მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების თითოეული კლასის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება მოცემულია 40-ე შენიშვნაში. მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების საპროცენტო განაკვეთის ანალიზი წარმოდგენილია 35-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ წარმოდგენილია 42-ე შენიშვნაში.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მქონე სესხების ამორტიზებული ღირებულება, დაუყოვნებლივ, ხელშეკრულების მოდიფიკაციამდე, რომელიც არ იყო აღიარების შეწყვეტის მოვლენა, შეადგენდა 891,977 ათას ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,796,668 ათასი ლარი). 2023 წლის განმავლობაში არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მქონე სესხების მოდიფიკაციების (რომლებმაც არ გამოიწვია აღიარების შეწყვეტა) შედეგად მიღებულ მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ზარალით შემცირებული შემოსულობა იყო (1) ათასი ლარი (2022 წ.: (14) ათასი ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელშეკრულებით მოდიფიცირდა (აღიარების შეწყვეტის გარეშე) წარსულში, როდესაც შეფასებული იყო არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით და რომლებიც რეკლასიფიცირდა 1-ელ სტადიაში (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) მიმდინარე წლის განმავლობაში, იყო 513,241 ათასი ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,063,796 ათასი ლარი).

კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები **გაგრძელება**

10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
კორპორაციული ობლიგაციები		
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,225,537	1,296,095
სამართლიანი ღირებულების კორექტირება	(114)	(4,376)
1-ელი სტადია	(422)	(334)
კორპორაციული ობლიგაციები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,225,001	1,291,385
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები		
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,934,373	1,548,832
სამართლიანი ღირებულების კორექტირება	13,466	11,035
1-ელი სტადია	(3,707)	(2,772)
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,944,132	1,557,095
უცხო ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები		
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	304,881	36,319
სამართლიანი ღირებულების კორექტირება	(1,015)	(702)
1-ელი სტადია	(16)	(34)
უცხო ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	303,850	35,583
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით კორპორაციული აქციების გარდა	3,472,983	2,884,063
კორპორაციული აქციები – არაკოტირებული	2,478	665
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,475,461	2,884,728

2023 წელსა და 2022 წელს ყველა სავალდებულო ფასიანი ქაღალდი, გარდა კორპორაციული ობლიგაციებისა და უცხოური მთავრობის სახაზინო თამასუქებისა, გამოშვებულია საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. სუვერენული რეიტინგი საქართველოსთვის არის BB დადებითი პერსპექტივით (მინიჭებული სარეიტინგო სააგენტო Fitch-ის მიერ 2023 წლის ივლისში). კორპორაციული ობლიგაციების 80.6% გამოშვებულია სამმაგი A რეიტინგის მქონე საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიერ, კორპორაციული ობლიგაციების 16.1% გამოშვებულია BB რეიტინგის მქონე, ხოლო 3.3% – B+ რეიტინგის მქონე დაწესებულებების მიერ. ინფორმაცია მოიცავს საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების (Standard & Poor's, Fitch) მიერ მინიჭებულ საკრედიტო რეიტინგებს, ხოლო იმ ფინანსური დაწესებულებებისთვის, რომლებსაც არ აქვთ მინიჭებული საკრედიტო რეიტინგი, გამოიყენება ქვეყნის რეიტინგი.

ჭგუფმა ინვესტიციები კორპორაციულ აქციებში, რომლებიც წარმოდგენილია ზედა ცხრილში, აღრიცხა, როგორც წილობრივი ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. „სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით“ კლასიფიკაცია იმით მოხდა, რომ ინვესტიციების ფლობა მოსალოდნელია ძირითადად ლიკვიდურობის მართვისთვის ან საშუალოვადიანი ინვესტიციის მიზნებისთვის და არა მოკლევადიანი მოგების მიღებისთვის შემდგომი გაყიდვებიდან.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღრიცხული 970,019 ათასი ლარით, დაგირავდა ადგილობრივი ბანკებისა თუ ფინანსური დაწესებულებებისთვის სხვა ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად (2022 წ.: 475,259 ათასი ლარი).

10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით გამრქელება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

<i>ათას ლარში</i>	2023	2022
საბალანსო ღირებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	2,884,728	1,938,196
მარაგების შექმნა	1,563,326	2,412,783
გასვლები	(383,122)	(816,417)
გამოსყიდვა დაფარვის თარიღით	(854,540)	(391,341)
გადაფასება	6,878	16,329
დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი	284,495	196,114
მიღებული საპროცენტო შემოსავალი	(275,820)	(178,112)
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	(16,975)	(25,007)
გამოსყიდვასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში გადატანა	267,495	(267,495)
ცვლილებები საკრედიტო ზარალის რეზერვში	(1,004)	(322)
საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,475,461	2,884,728

11. გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები წარმოადგენს გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდულ ფასიან ქაღალდებს, რომლის მიხედვითაც, კონტრაქტს აქვს გაყიდვის ან ხელახლა დაგირავების უფლება ან პრაქტიკა.

<i>ათას ლარში</i>	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	267,495
სულ გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	267,495

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საკრედიტო ზარალის რეზერვი, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ნულს გაუტოლდა (2022 წ.: ნული). ამასთან, მთლიანი პორტფელის საკრედიტო რისკის კატეგორია კლასიფიცირებულია, როგორც ძალიან დაბალი.

სხვა ბანკებთან გაფორმებული გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების მიხედვით ვალდებულებების შესახებ იხილეთ მე-18 შენიშვნა.

12. სხვა ფინანსური აქტივები

ჯგუფის სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	73,056	46,724
შენყვეტილი იჯარებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	61,639	40,103
წარმოებული ფინანსური აქტივები	41,038	69,921
გარანტიებთან და აკრედიტივებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,347	23,140
მოთხოვნები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	26,591	28,081
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა	20,762	2,837
სარეკლამო მომსახურების მომწოდებლისთვის გადახდილი ავანსები	19,774	19,733
მოთხოვნები სადაზღვევო მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	13,965	21,194
სავაჭრო მოთხოვნები	4,009	3,892
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	8,062	9,704
მთავრობის სუბსიდირებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,565	3,981
საიჯარო აქტივების შესასყიდად გადახდილი ავანსები	1,405	2,794
საიჯარო შემოსავალთან დაკავშირებული მოთხოვნები	652	666
არაფინანსური აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	400	657
სხვა	30,057	27,986
სხვა ფინანსური აქტივების მთლიანი ოდენობა, სულ	338,322	301,413
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(56,461)	(54,415)
სხვა ფინანსური აქტივები, სულ	281,861	246,998

2023 წლის ბოლოსთვის სხვა ფინანსური აქტივების მთლიანი პორტფელი, დაკავშირებული საკრედიტო ზარალის რეზერვთან ერთად, წარმოადგენდა: 1-ელ სტადიას – 245,665 ათასი ლარი და 4,776 ათასი ლარი (2022 წ.: 236,923 ათასი ლარი და 9,899 ათასი ლარი); მე-2 სტადია – 3,931 ათასი ლარი და 1,260 ათასი ლარი (2022 წ.: 412 ათასი ლარი და 66 ათასი ლარი); მე-3 სტადია – 88,725 ათასი ლარი და 50,425 ათასი ლარი (2022 წ.: 64,078 ათასი ლარი და 44,450 ათასი ლარი). შეწყვეტილი იჯარების მიმართ 61,639 ათასი ლარის მოთხოვნები წარმოადგენს მე-3 სტადიის ფინანსურ ინსტრუმენტებს (2022 წ.: 40,103 ათასი ლარი).

12. სხვა ფინანსური აქტივები გაგრძელება

ბანკის სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	72,260	46,105
წარმოებული ფინანსური აქტივები	40,919	69,553
გარანტიებთან და აკრედიტივებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,347	23,140
მოთხოვნები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	26,591	10,731
წარმოებული ინსტრუმენტების მარჟა	20,762	2,837
სარეკლამო მომსახურების მომწოდებლისთვის გადახდილი ავანსები	19,774	19,733
მოთხოვნები სადაზღვევო მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	13,965	21,194
სავაჭრო მოთხოვნები	779	2,959
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	9,659	9,704
მთავრობის სუბსიდირებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,565	3,981
საიჯარო შემოსავალთან დაკავშირებული მოთხოვნები	652	666
არაფინანსური აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	400	-
სხვა	125,989	110,146
სხვა ფინანსური აქტივების მთლიანი ოდენობა, სულ	368,663	320,749
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(18,576)	(21,029)
სხვა ფინანსური აქტივები, სულ	350,086	299,720

13. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები 370,795 ათასი ლარის ოდენობით (2022 წ.: 288,886 ათასი ლარი) წარმოდგენილია ფიქსირებული აქტივების (ძირითადი საშუალებების) იჯარებით, მიწისა და შენობა-ნაგებობების გარდა.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- საიჯარო აქტივები (მარაგები და აღჭურვილობა);
- წინასწარი შენატანი;
- უძრავი ქონება.

უზრუნველყოფის საგნის ფინანსური ეფექტი წარმოდგენილია უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების ცალ-ცალკე წარმოდგენით (i) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგნის და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები უტოლდება ან აღემატება აქტივის საბალანსო ღირებულებას („ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები“) და (ii) იმ აქტივებისთვის, სადაც უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის სხვა საგარანტიო საშუალებები ნაკლებია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე („არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები“).

ფინანსური იჯარის გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნები და მათი დღევანდელი ღირებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1 წლის განმავლობაში დასაფარი	1-2 წელში დასაფარი	2-3 წელში დასაფარი	3-4 წელში დასაფარი	4-5 წელში დასაფარი	5-ზე მეტ წელში დასაფარი	სულ
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	172,834	121,230	70,102	46,185	28,990	77,249	516,590
გამომუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(44,846)	(30,807)	(18,991)	(12,424)	(7,964)	(22,059)	(137,091)
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(3,041)	(2,101)	(1,182)	(718)	(512)	(1,150)	(8,704)
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დღევანდელი ღირებულება	124,947	88,322	49,929	33,043	20,514	54,040	370,795

ფინანსური იჯარის გადახდების მოთხოვნები და მათი დღევანდელი ღირებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1 წლის განმავლობაში დასაფარი	1-2 წელში დასაფარი	2-3 წელში დასაფარი	3-4 წელში დასაფარი	4-5 წელში დასაფარი	5-ზე მეტ წელში დასაფარი	სულ
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	143,900	89,898	60,931	35,399	24,306	42,693	397,127
გამომუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(36,763)	(23,306)	(13,885)	(7,758)	(4,454)	(13,475)	(99,641)
საკრედიტო ბარალის რეზერვი	(2,791)	(1,795)	(1,339)	(951)	(973)	(751)	(8,600)
საიჯარო გადახდებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დღევანდელი ღირებულება	104,346	64,797	45,707	26,690	18,879	28,467	288,886

სამართლიანი ღირებულებებისთვის იხილეთ მე-40 შენიშვნა.

13. ფინანსურ იზარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

ცხრილში წარმოდგენილია ცვლილებები საკრედიტო ზარალის რეზერვში და ფინანსურ იზარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში საანგარიშგებო პერიოდის საწყის და ბოლო თარიღებს შორის:

ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება			სულ	საკრედიტო ზარალის რეზერვი			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)		1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	242,914	36,718	17,854	297,486	4,122	2,173	2,305	8,600
შიდა გადაცემა								
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(50,476)	53,033	(2,557)	-	(1,209)	1,248	(39)	-
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(16,357)	(5,018)	21,375	-	(966)	(354)	1,320	-
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	ბ 4,109	(3,459)	(650)	-	255	(157)	(98)	-
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	214,299	-	-	214,299	2,916	-	-	2,916
ალიარებაშენწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(60,814)	(12,998)	(9,868)	(83,680)	(1,169)	(653)	(1,515)	(3,337)
წმინდა დაფარვები	(35,522)	(10,161)	(5,405)	(51,088)	(158)	(61)	(7)	(226)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	948	306	52	1,306	9	9	10	28
სხვა ცვლილებების დინამიკა	142	184	850	1,176	-	-	-	-
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(972)	828	867	723
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	299,243	58,605	21,651	379,499	2,828	3,033	2,843	8,704

13. ფინანსურ იზარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

ათას ლარში	მთლიანი საბალანსო ღირებულება				საკრედიტო ზარალის რეზერვი				სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ	
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	190,697	43,732	27,694	262,123	2,712	3,422	3,649	9,783	
შიდა გადაცემა									
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (1-ელი და მე-3 სტადიებიდან მე-2 სტადიაში)	(23,095)	29,847	(6,752)	-	(961)	1,385	(424)	-	
- დეფოლტის სიტუაციაში (1-ელი და მე-2 სტადიებიდან მე-3 სტადიაში)	(13,873)	(4,680)	18,553	-	(733)	(128)	861	-	
- 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (მე-2 და მე-3 სტადიებიდან 1-ელ სტადიაში)	7,688	(7,653)	(35)	-	199	(195)	(4)	-	
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი	178,718	-	-	178,718	3,933	-	-	3,933	
აღიარებაშეწყვეტილი ან სრულად ჩამოწერილი პერიოდის განმავლობაში	(51,936)	(18,430)	(17,459)	(87,825)	(813)	(2,024)	(2,855)	(5,692)	
წმინდა დაფარვები	(36,184)	(5,121)	(3,723)	(45,028)	-	-	-	-	
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(8,228)	(954)	(1,217)	(10,399)	(85)	(26)	(141)	(252)	
სხვა ცვლილების დინამიკა	(873)	(23)	793	(103)	-	-	-	-	
წმინდა გადაფასება სტადიებს შორის გადატანების, რისკის პარამეტრების შეცვლისა და დაფარვების გამო	-	-	-	-	(130)	(261)	1,219	828	
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	242,914	36,718	17,854	297,486	4,122	2,173	2,305	8,600	

13. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	250,267	6,785	-	257,052
- დაბალი	48,976	10,194	-	59,170
- საშუალო	-	30,065	-	30,065
- მაღალი	-	11,561	-	11,561
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	21,651	21,651
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	299,243	58,605	21,651	379,499
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,828)	(3,033)	(2,843)	(8,704)
საბალანსო ღირებულება	296,415	55,572	18,808	370,795

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	216,763	-	-	216,763
- დაბალი	26,063	6,982	-	33,045
- საშუალო	88	9,780	-	9,868
- მაღალი	-	19,956	-	19,956
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	17,854	17,854
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	242,914	36,718	17,854	297,486
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(4,122)	(2,173)	(2,305)	(8,600)
საბალანსო ღირებულება	238,792	34,545	15,549	288,886

13. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები გაგრძელება

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.			
	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ათას ლარში				
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	290,573	435,885	88,926	72,935
სულ	290,573	435,885	88,926	72,935

უზრუნველყოფის საგნის ეფექტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით::

	31 დეკემბერი, 2022 წ.			
	ზედმეტად უზრუნველყოფილი აქტივები		არასრულად უზრუნველყოფილი აქტივები	
	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება	აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება
ათას ლარში				
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	226,389	397,377	71,097	57,456
სულ	226,389	397,377	71,097	57,456

14. სხვა აქტივები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სხვა მოკლევადიანი აქტივები		
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	277,332	269,006
სხვა აქტივებში გადახდილი ავანსები	34,729	47,859
საიჯარო აქტივების შესასყიდად გადახდილი ავანსები	28,900	28,595
სხვა მარაგები	12,458	14,741
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	5,301	5,860
სხვა მოკლევადიანი აქტივები, სულ	358,720	366,061
გრძელვადიანი სხვა აქტივები		
იჯარის შეწყვეტის შედეგად დასაკუთრებული აქტივები	3,543	16,531
დაუმთავრებელ მშენებლობაზე გადახდილი ავანსები	37,713	22,460
წინასწარ გადახდილი დაზღვევა საიჯარო აქტივებზე	2,961	2,364
იჯარით გადაცემის მიზნით ნაყიდი აქტივები	923	1,049
სხვა	1,633	3,262
გრძელვადიანი სხვა აქტივები, სულ	46,773	45,666
სხვა აქტივები, სულ	405,493	411,727

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არამატერიალურ აქტივს, რომელსაც იძენს ჯგუფი დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების დაფარვის სანაცვლოდ და რომლის გასვლა მოსალოდნელია განჭვრეტად მომავალში. აქტივები არ აკმაყოფილებს გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივების განმარტებას და ისინი კლასიფიცირდება მარაგებად ბასს (IAS) 2-ის „მარაგები“ შესაბამისად. ამ აქტივების საწყისი აღიარება მოხდა მათი შეძენისთანავე, თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. 2023 წელს დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების დასაფარად დასაკუთრებულმა უზრუნველყოფის საგნებმა შეადგინა 97,602 ათასი ლარი (2022 წ.: 98,289 ათასი ლარი).

გარკვეულ დასაკუთრებულ უზრუნველყოფასთან მიმართებით, ჯგუფმა ყოფილ მფლობელებს უფლება მისცა გამოეყიდათ დასაკუთრებული უზრუნველყოფა იმ ფასად, რომელიც უდრიდა ან უფრო მაღალი იყო სესხის საბალანსო ღირებულებაზე დასაკუთრების თარიღისთვის. ეს უფლება, როგორც წესი, ძალაშია 6-დან 24 თვემდე ვადით დასაკუთრების თარიღიდან, და ამ ხნის განმავლობაში დაუშვებელია დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გასხვისება მესამე მხარეებზე. გარკვეულ შემთხვევებში ქონების მესაკუთრები იღებენ გამოსყიდვის უფლების გაგრძელების შეთავაზებას. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ექვემდებარებოდა გამოსყიდვის ხელშეკრულებას, იყო 116,087 ათასი ლარი (2022 წ.: 143,780 ათასი ლარი).

15. შენობა-ნაგებობები, აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები

ათას ლარში	მინა, შენობა- ნაგებობები და საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	საოფისე და სხვა აღჭურვი- ლობა*	დაუმთავრე- ბელი მშენებლობა	სულ შენობა- ნაგებობები და მოწყობი- ლობები	არამატე- რიალური აქტივები	სულ
თვითღირებულებით						
1 იანვარი, 2022 წ.	203,363	279,130	109,027	591,520	391,334	982,854
შემოსვლები	11,814	54,565	27,559	93,938	89,345	183,283
გადატანა შენობა-ნაგებობებსა და აღჭურვილობაში	4,704	(274)	(4,430)	-	-	-
გასვლები	(3,082)	(19,867)	(2,958)	(25,907)	(4,770)	(30,677)
აქტივის გამოყენების უფლების რეკლასიფიკაცია	(20,813)	-	-	(20,813)	-	(20,813)
გაუფასურების (დარიცხვა)/გაუქმება	746	349	-	1,095	-	1,095
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	(107)	(148)	-	(255)	(53)	(308)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	196,625	313,755	129,198	639,578	475,856	1,115,434
შემოსვლები	6,624	52,662	46,222	105,508	91,995	197,503
გასვლები	(2,534)	(6,437)	(248)	(9,219)	(583)	(9,802)
გაუფასურების რეზერვის გაუქმება/ (დარიცხვა)	519	256	(474)	301	-	301
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	(5)	(10)	-	(15)	(3)	(18)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	201,229	360,226	174,698	736,153	567,265	1,303,418
დაგროვილი ცვეთა/ამორტიზაცია						
1 იანვარი, 2022 წ.	(44,895)	(167,968)	-	(212,863)	(123,928)	(336,791)
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(5,102)	(19,377)	-	(24,479)	(42,910)	(67,389)
აქტივის გამოყენების უფლების რეკლასიფიკაციით დაგროვილი ცვეთის ელიმინირება	9,249	-	-	9,249	-	9,249
დაგროვილი ცვეთის/ამორტიზაციის ელიმინირება გასვლისას	943	11,612	-	12,555	2,084	14,639
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	107	105	-	212	48	260
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(39,698)	(175,628)	-	(215,326)	(164,706)	(380,032)
ცვეთის/ამორტიზაციის ხარჯი	(2,754)	(21,047)	-	(23,801)	(51,664)	(75,465)
დაგროვილი ცვეთის ელიმინირების გაუქმება	(3,299)	(8,083)	-	(11,382)	1,845	(9,537)
დაგროვილი ცვეთის/ამორტიზაციის ელიმინირება გასვლისას	524	5,144	-	5,668	27	5,695
წარსადგენ ვალუტაში გადაყვანის ეფექტი	5	7	-	12	(45)	(33)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(45,222)	(199,607)	-	(244,829)	(214,543)	(459,372)
საბალანსო ღირებულება						
31 დეკემბერი, 2022 წ.	156,927	138,127	129,198	424,252	311,150	735,402
31 დეკემბერი, 2023 წ.	156,007	160,619	174,698	491,324	352,722	844,046

*საოფისე და სხვა აღჭურვილობა მოიცავს ავეჯსა და მოწყობილობებს, კომპიუტერულ და საოფისე აღჭურვილობას, ავტოტრანსპორტს და ასევე სხვა აღჭურვილობას.

15. შენობა-ნაგებობები, აღჭურვილობა და არამატერიალური აქტივები გპრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 462,570 ათასი ლარის შენობა-ნაგებობები და აღჭურვილობა და 318,744 ათასი ლარის არამატერიალური აქტივები იყო მიკუთვნებადი ბანკისთვის (2022 წ.: 398,964 ათასი ლარი და 285,884 ათასი ლარი).

დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს ფილიალების შენობების და ბანკის ახალი სათავო ოფისის მშენებლობას და აღჭურვას, რომელიც გადავა შენობა-ნაგებობებში დასრულებისთანავე.

16. აქტივის გამოყენების უფლება

ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული ოფისები, ფილიალები და სერვისცენტრები. საიჯარო ხელშეკრულებები, როგორც წესი, ფორმდება ფიქსირებული ვადით 1-დან 14 წლამდე.

იჯარები აღიარებულია აქტივის გამოყენების უფლებისა და შესაბამისი ვალდებულების სახით, იმ თარიღიდან, როდესაც საიჯარო აქტივი ჯგუფის სარგებლობისთვის ხელმისაწვდომი ხდება.

აქტივის გამოყენების უფლების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
საბალანსო ღირებულება 1 იანვარს	100,209	58,001
ახალი ხელშეკრულებების დამატება	30,450	30,062
სახელშეკრულებო პირობებში არსებითი ცვლილებების შედეგად ღირებულების ზრდა	(3,160)	5,199
შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობებიდან რეკლასიფიკაცია	-	11,564
გასვლები	(3,470)	(1,830)
ცვეთის ხარჯი	(23,606)	(17,277)
ცვეთის ელიმინირება	11,568	14,490
საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბერს	111,991	100,209

საიჯარო ხელშეკრულებები არ აწესებს რამე პირობებს, საიჯარო აქტივზე მეიჯარის უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების უფლების გარდა. საიჯარო აქტივების გამოყენება ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად არ შეიძლება.

მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები 2023 წლის განმავლობაში შეადგენდა 814 ათას ლარს (2022 წ.: 2,385 ათასი ლარი), ხოლო დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები 2023 წლის განმავლობაში გაუტოლდა 6,961 ათას ლარს (2022 წ.: 6,769 ათასი ლარი). ეს ხარჯები ასახულია ადმინისტრაციულ და სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

17. გუდვილი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გუდვილი შეადგენდა 28,197 ათას ლარს (2022 წ.: 28,197 ათასი ლარი).

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

გუდვილი შემდეგი წესით გადანაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულები წარმოადგენს ჯგუფის უმცირეს დონეს, რომელზეც ხდება გუდვილის მონიტორინგი ხელმძღვანელობის მიერ და რომელიც არ აღემატება სეგმენტს):

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სს „ბანკი რესპუბლიკა“	24,166	24,166
ბანკი რესპუბლიკა საცალო	11,088	11,088
ბანკი რესპუბლიკა კორპორაციული	7,491	7,491
ბანკი რესპუბლიკა მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	4,791	4,791
ბანკი რესპუბლიკა სხვა	796	796
სხვა	4,031	4,031
სულ გუდვილის საბალანსო ღირებულება	28,197	28,197

თითოეული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრა გამოყენების ღირებულების გამოთვლის საფუძველზე. ამ გამოთვლებში გამოიყენება ფულადი ნაკადების პროგნოზი, რომელიც ემყარება მიერ სამწლიანი პერიოდისთვის დამტკიცებულ ფინანსურ ბიუჯეტებს. სამწლიანი პერიოდის შემდგომი ფულადი ნაკადების ექსტრაპოლაცია მოხდა ქვემოთ მოცემული მოსალოდნელი ზრდის ტემპების საფუძველზე, რომელიც რელევანტურია იმ ბაზრისთვის, რომელშიც საქმიანობს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული.

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სს „ბანკი რესპუბლიკა“		
საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ	წლიური 5.2%	წლიური 5.2%
დისკონტირების განაკვეთი გადასახადით დაბეგვრამდე	წლიური 14.0%	წლიური 14.7%

გამოყენების ღირებულების გამოსათვლელად გამოყენებული დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი არის დაშვება, რომლის მიმართაც ანაზღაურებადი ღირებულება ყველაზე მგრძნობიარეა. ხელმძღვანელობამ ბიუჯეტირებული საერთო მარჯა განსაზღვრა წარსულში განხორციელებულ საქმიანობასა და ბაზრის სამომავლო ანალიზის საფუძველზე. გრძელვადიანი ზრდის საშუალო შეწონილი განაკვეთი შეესაბამება დარგის ანგარიშში მოცემულ პროგნოზებს. დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ფულადი სახსრების წარმომქმნელ შესაბამის ერთეულებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ რისკებს.

გადახედილი სავარაუდო დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა საცალოს“ დისკონტირებული ფულადი ნაკადებისთვის, ხელმძღვანელობის ვარაუდებზე 10%-ით მაღალი რომ ყოფილიყო ან საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ 10%-ით დაბალი რომ ყოფილიყო, ჯგუფს არ დასჭირდებოდა გუდვილის საბალანსო ღირებულების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების შემცირება. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა საცალო“ ანაზღაურებადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებას 4,014,022 ათასი ლარით აღემატება (2022 წ.: 3,253,314 ათასი ლარი) ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გაუტოლდებოდა მის გამოყენების ღირებულებას 36.77%-იანი წლიური დისკონტირების განაკვეთის შემთხვევაში (2022 წ.: წლიური 35.72%).

გადახედილი სავარაუდო დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა კორპორაციული“ დისკონტირებული ფულადი ნაკადებისთვის, ხელმძღვანელობის ვარაუდებზე 10%-ით მაღალი რომ ყოფილიყო ან საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ 10%-ით დაბალი რომ ყოფილიყო, ჯგუფს არ დასჭირდებოდა გუდვილის საბალანსო ღირებულების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის

17. გუბერნიის გარეგანი საქმიანობა

წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების შემცირება. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა კორპორაციის“ ანაზღაურებადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებას 5,264,087 ათასი ლარით აღემატება (2022 წ.: 3,793,123 ათასი ლარი). ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გაუტოლდებოდა მის გამოყენების ღირებულებას 36.29%-იანი წლიური დისკონტირების განაკვეთის შემთხვევაში (2022 წ.: წლიური 34.99%).

გადახდილი სავარაუდო დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთი, რომელიც გამოყენებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის სექტორის“ დისკონტირებული ფულადი ნაკადებისთვის, ხელმძღვანელობის ვარაუდებზე 10%-ით მაღალი რომ ყოფილიყო ან საკუთარ კაპიტალზე თავისუფალი ფულადი ნაკადების ზრდის ტემპი სამი წლის შემდეგ 10%-ით დაბალი რომ ყოფილიყო, ჯგუფს არ დასჭირდებოდა გუბერნიის საბალანსო ღირებულების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების შემცირება. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული „ბანკი რესპუბლიკა მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების“ ანაზღაურებადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებას 1,465,722 ათასი ლარით აღემატება (2022 წ.: 1,073,190 ათასი ლარი) ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გაუტოლდებოდა მის გამოყენების ღირებულებას 25.62%-იანი წლიური დისკონტირების განაკვეთის შემთხვევაში (2022 წ.: წლიური 25.00%).

18. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ჯგუფის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		
საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი განთავსებები	263,600	334,081
ანაბრები ბანკებიდან	629,252	38,469
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები სხვა ბანკებთან	-	262,415
სულ ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	892,852	634,965
სხვა ნასესხები სახსრები		
უცხოური ბანკებისგან და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	2,286,371	2,185,622
სხვა ადგილობრივი ბანკებისგან და ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	46,973	34,239
საქართველოს ეროვნული ბანკისგან ნასესხები სახსრები	1,120,755	1,030,534
სხვა ნასესხები სახსრები, სულ	3,454,099	3,250,395
სულ ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,346,951	3,885,360

საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზის შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ 35-ე შენიშვნა.

მე-11 შენიშვნაში წარმოდგენილია გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

18. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ გაგრძელება

ბანკის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ		
საკორესპონდენტო ანგარიშები და ერთდღიანი განთავსებები	263,600	334,081
ანაბრები ბანკებიდან	629,252	38,468
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები სხვა ბანკებთან	-	262,415
სულ ვალდებულებები სხვა ბანკების მიმართ	892,852	634,964
სხვა ნასესხები სახსრები		
უცხოური ბანკებისგან და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	2,086,093	2,004,229
საქართველოს ეროვნული ბანკისგან ნასესხები სახსრები	1,120,755	1,030,534
სხვა ნასესხები სახსრები, სულ	3,206,848	3,034,763
სულ ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,099,700	3,669,727

19. მომხმარებელთა ანგარიშები

ჯგუფის მომხმარებელთა ანგარიშები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	1,129,559	1,053,255
ვადიანი ანაბრები	556,672	553,743
სხვა იურიდიული პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	7,228,054	5,859,281
ვადიანი ანაბრები	1,183,946	1,265,154
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	5,270,799	5,329,038
ვადიანი ანაბრები	4,573,486	3,780,886
სულ მომხმარებელთა ანგარიშები	19,942,516	17,841,357

სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები მოიცავს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ, მოგებაზე ორიენტირებულ ბიზნესებს.

19. მომხმარებელთა ანგარიშები გაგრძელება

ეკონომიკური სექტორის კონცენტრაციები მომხმარებელთა ანგარიშებში ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.		31 დეკემბერი, 2022 წ.	
	თანხა	%	თანხა	%
ფიზიკური პირები	9,842,452	49%	9,101,046	51%
ვაჭრობა	1,805,484	9%	1,568,181	9%
ფინანსური მომსახურება	1,828,336	9%	1,296,593	7%
ენერგეტიკა და კომუნალური მომსახურება	920,555	5%	1,073,229	6%
სახელმწიფო სექტორი	823,516	4%	623,953	3%
მშენებლობა	755,125	4%	773,603	4%
მომსახურება	754,889	4%	830,207	5%
ტრანსპორტირება	708,925	4%	452,229	3%
უძრავი ქონება	545,278	3%	545,959	3%
მასპინძლობა და დასვენება	228,611	1%	223,906	1%
ჯანდაცვა	206,274	1%	169,611	1%
სოფლის მეურნეობა	77,871	0%	77,068	1%
ლითონები და სამთო მრეწველობა	23,321	0%	26,514	0%
სხვა	1,421,879	7%	1,079,258	6%
სულ მომხმარებელთა ანგარიშები	19,942,516	100%	17,841,357	100%

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰყავდა 154 მომხმარებელი (2022 წ.: 156 მომხმარებელი), რომელთა ნაშთები აღემატებოდა 10,000 ათას ლარს. მათი აგრეგირებული ნაშთი იყო 7,281,004 ათასი ლარი (2022 წ.: 6,404,397 ათასი ლარი), ანუ მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 36.5% (2022 წ.: 35.9%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებელთა ანგარიშებში შედის 146,550 ათასი ლარის და 208,214 ათასი ლარის ანაბრები (2022 წ.: 72,591 ათასი ლარი და 188,699 ათასი ლარი), რომლებიც გამიზნულია აკრედიტივების და გაცემული გარანტიების საფუძველზე აღებული შეუქცევადი ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად, შესაბამისად. ეს უკანასკნელი განხილულია 36-ე შენიშვნაში. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ანაბრები შეადგენდა 784,512 ათას ლარს (2022 წ.: 478,295 ათასი ლარი).

მომხმარებელთა ანგარიშების თითოეული კლასის სამართლიანი ღირებულების გაცხადების შესახებ აღწერილია 40-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია დაკავშირებული მხარის ნაშთების შესახებ წარმოდგენილია 42-ე შენიშვნაში.

ბანკის მომხმარებელთა ანგარიშები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	1,129,559	1,053,255
ვადიანი ანაბრები	556,672	553,743
სხვა იურიდიული პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	7,387,472	5,993,520
ვადიანი ანაბრები	1,197,115	1,266,152
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	5,270,799	5,329,038
ვადიანი ანაბრები	4,573,486	3,780,886
სულ მომხმარებელთა ანგარიშები	20,115,103	17,976,594

20. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

ათას ლარში	ვალუტა	საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დაფარვის თარიღი	კუპონის განაკვეთი	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	615,450	6/19/2024	5.8%	6.5%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	343,641	10/3/2024	10.8%	11.4%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	204,643	2/4/2027	8.9%	9.9%
კერძო განთავსება	აშშ დოლარი	18,214	4/29/2030	8.0%	8.5%
საქართველოს საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	68,710	3/20/2026	თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი 3-თვიანი + 2.75%	14.17%
საქართველოს საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	10,171	6/27/2026	თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი 3-თვიანი + 2.75%	14.08%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,593	6/6/2024	12.0%	12.4%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,663	7/15/2024	12.0%	12.4%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სულ		1,264,085			

20. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები გამრძელები

ათას ლარში	ვალუტა	საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დაფარვის თარიღი	კუპონის განაკვეთი	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	614,748	6/19/2024	5.80%	6.40%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	343,891	10/3/2024	10.80%	11.40%
ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე გამოშვებული ობლიგაციები	აშშ დოლარი	204,477	2/4/2027	8.90%	9.90%
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“ გამოშვებული ობლიგაციები	ლარი	38,550	3/20/2023	თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი 3-თვიანი+3.25%	12.50%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	4,904	9/23/2023	12.00%	12.40%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,652	6/6/2024	12.00%	12.40%
დახურული სააქციო საზოგადოება „ბაქოს საფონდო ბირჟა“	აზერბაიჯანული მანათი	1,591	7/15/2024	12.00%	12.40%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სულ		1,209,813			

2023 წლის 20 მარტს სს „თიბისი ლიზინგმა“ სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“ განათავსა 100 მილიონი ლარის ოდენობის პრიორიტეტული უზრუნველყოფილი ობლიგაციები, საიდანაც 2023 წლის 30 ივნისისთვის 88.71 მილიონი ლარის ობლიგაციები იყო გაყიდული ინვესტორებზე. ფასიანი ქაღალდების კუპონის განაკვეთი ცვლადია, 2.75% ემატება 3-თვიან თბილისის ბანკთაშორის საპროცენტო განაკვეთს. Fitch-მა ობლიგაციებს „BB-“ რეიტინგი მიანიჭა.

2023 წლის 27 აპრილს ბანკმა გამოუშვა 30 მილიონი აშშ დოლარის 7-წლიანი, 8%-იანი სუბორდინირებული თამასუქები, კერძო განთავსების გზით, საიდანაც 2023 წლის 30 ივნისისთვის 6.7 მილიონი აშშ დოლარის თამასუქები იყო გაყიდული ინვესტორებზე.

2023 წლის 28 ივნისს სს „თიბისი ლიზინგმა“ გამოუშვა მწვანე ობლიგაციები 15 მილიონი ლარის ოდენობით სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“. ფასიანი ქაღალდების კუპონის განაკვეთი ცვლადია, 2.75% ემატება 3-თვიან თბილისის ბანკთაშორის საპროცენტო განაკვეთს. Fitch-მა ობლიგაციებს „BB-“ რეიტინგი მიანიჭა.

2022 წლის 14 ივლისს „თიბისი კრედიტმა“ გამოუშვა უქაღალდო, არაუზრუნველყოფილი პროცენტისანი ობლიგაციები 1 მილიონი აზერბაიჯანული მანათის ოდენობით, 2 წლის ვადით, 12%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

2022 წლის 7 ივნისს „თიბისი კრედიტმა“ გამოუშვა უქაღალდო, არაუზრუნველყოფილი პროცენტისანი ობლიგაციები 1 მილიონი აზერბაიჯანული მანათის ოდენობით, 2 წლის ვადით, 12%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

2022 წლის 6 აპრილს ბანკმა დაასრულა 2019 წელს გამოშვებული პრიორიტეტული ობლიგაციების ნაწილობრივი გამოსყიდვა 55 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. გადახდილმა ფულადმა საზღაურმა შეადგინა 52 მილიონი აშშ დოლარი. სხვაობა გადახდილ თანხასა და გარიგების ღირებულებით კორექტირებულ ობლიგაციის ამორტიზებულ ღირებულებას შორის აღირიცხა, როგორც შემოსულობა სესხის დაფარვის შედეგად 2 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, სხვა საოპერაციო შემოსავალში.

2021 წლის 28 ოქტომბერს ბანკმა დაასრულა 75 მილიონი აშშ დოლარის, 8.894%-იანი სარგებლის მქონე, დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების გამოშვების ოპერაცია („AT1 თამასუქები“) და წარმატებით დაუბრუნდა საერთაშორისო კაპიტალის ბაზრებს. AT1 თამასუქები დარეგისტრირებულია ევრონექსტ ლუბლინის რეგულირებად ბაზარზე და Fitch-ის მიერ მინიჭებული აქვს „B-“ რეიტინგი.

2021 წლის 23 სექტემბერს „თიბისი კრედიტმა“ გამოუშვა უქაღალდო, არაუზრუნველყოფილი პროცენტისანი

20. გამოშვებული სავალ ფასიანი ქაღალდები გამომცემი

ობლიგაციები 3 მილიონი აშერბაიჯანული მანათის ოდენობით, 2 წლის ვადით, 12%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

2019 წლის 3 ივლისს ბანკმა დაასრულა სადებიუტო, საზეიმო 125 მილიონი აშშ დოლარის 10.75%-იანი სარგებლის მქონე დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების გამოშვების ოპერაცია („AT1 თამასუქები“). AT1 თამასუქები დარეგისტრირებულია ევრონექსტ დუბლინის რეგულირებად ბაზარზე და Fitch-ის მიერ მინიჭებული აქვს „B-“ რეიტინგი. AT1 თამასუქები ამავდროულად დარეგისტრირდა სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“, რის შედეგადაც გახდა დამატებითი პირველადი კაპიტალის თამასუქების პირველი ორგანიზაციის რეგისტრირებული საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან.

2019 წლის 19 ივნისს ბანკმა დაასრულა სადებიუტო 300 მილიონი აშშ დოლარის 5-წლიანი 5.75%-იანი პრიორიტეტული არაუბრუნველყოფილი ობლიგაციების გამოშვების ოპერაცია. თამასუქები დარეგისტრირებულია ევრონექსტ დუბლინის რეგულირებად ბაზარზე და Moody's-ის მიერ მინიჭებული აქვს „Ba2“, ხოლო Fitch-ის მიერ – „BB-“ რეიტინგი. თამასუქები ამავდროულად დარეგისტრირდა სს „საქართველოს საფონდო ბირჟაზე“, რის შედეგადაც გახდა პრიორიტეტული არაუბრუნველყოფილი თამასუქების პირველი ორგანიზაციის რეგისტრირებული საერთაშორისო შეთავაზება საქართველოდან.

21. ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები

ვალდებულების შესრულების გარანტიების, საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების და ვალდებულებებისა და ხარჯების საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	ვალდებულების შესრულების გარანტია	საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	სხვა ვალდებულებების და ხარჯების ანარიცხები	სულ
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,620	3,624	7,601	15,845
მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული წმინდა დანახარჯები	2,931	(210)	2,000	4,721
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(345)	(237)	(76)	(658)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,206	3,177	9,525	19,908
მოგება-ზარალში დარეზერვებული წმინდა დანახარჯები	1,381	(477)	-	904
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	8	(2)	242	248
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,595	2,698	9,767	21,060

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები: გაუფასურების ზარალის შეფასების მეთოდები განსხვავდება (i) აკრედიტივებისა და გარანტიებისთვის და (ii) აუთვისებელი საკრედიტო ხაზებისთვის. აკრედიტივებისა და გარანტიების რეზერვის შეფასების მიზნებისთვის ჯგუფი მიმართავს სტადიების მიდგომას და მათ კლასიფიკაციას ახდენს 1-ელ, მე-2 და მე-3 სტადიებად. მნიშვნელოვანი მე-2 და მე-3 სტადიის გარანტიები ინდივიდუალურად ფასდება. უმნიშვნელო მე-3 სტადიის, ასევე 1-ელი და მე-2 სტადიის გარანტიები და აკრედიტივები კოლექტიურად ფასდება კრედიტის მოცულობის, კონვერსიის ზღვრული ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დისკონტირების ფაქტორის გამოყენებით. მოსალოდნელი რეზერვის ოდენობა განსხვავდება ინსტრუმენტის შესაბამის სტადიაზე კლასიფიცირების მიხედვით.

აუთვისებელი კრედიტის გაუფასურების რეზერვის შეფასების მიზნით ჯგუფი ერთმანეთისგან მიჯნავს შექცევად და შეუქცევად სასესხო ვალდებულებებს. შექცევადი ვალდებულებებისთვის ჯგუფი არ ქმნის გაუფასურების რეზერვს. რაც შეეხება შეუქცევად გაუცემელ კრედიტს, ჯგუფი აფასებს უტილიზაციის პარამეტრს (რაც წარმოადგენს მოსალოდნელი ლიმიტის უტილიზაციის პროცენტულ წილს, რომელიც დამოკიდებულია დეფოლტის შემთხვევაზე), რათა მოახდინოს კრედიტის გარებალანსური ნაწილის კონვერტაცია ბალანსურად.

22. სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სავაჭრო ვალდებულებები	75,630	49,210
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	62,474	73,102
ვალდებულებები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	34,628	22,785
საიჯარო საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	28,428	38,747
გადარიცხვები გზაში	15,424	43,905
დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსთვის გადასახდელი თანხა	1,385	1,365
გარანტიებთან დაკავშირებით გადახდილი ავანსები	471	804
საგარანტიო შენატანები ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებისთვის	467	137
სასტუმროების და რესტორნების სექტორების თანადაფინანსებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	-	550
სხვა დარიცხული ვალდებულებები	57,589	19,913
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	276,496	250,518

სხვა ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 40-ე შენიშვნაში.

ბანკის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	62,447	72,945
სავაჭრო ვალდებულებები	35,207	24,974
გადარიცხვები გზაში	15,424	43,905
ვალდებულებები პლასტიკური ბარათის მომსახურების მომწოდებლების მიმართ	35,818	22,992
დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოსთვის გადასახდელი თანხა	1,385	1,365
გარანტიებთან დაკავშირებით გადახდილი ავანსები	471	804
სასტუმროების და რესტორნების სექტორების თანადაფინანსებასთან დაკავშირებული ვალდებულებები	1	550
სხვა დარიცხული ვალდებულებები	57,500	19,918
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	208,254	187,453

23. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
დასაქმებულთა გასამრჯელოების დარიცხული ხარჯი	61,334	52,060
მიღებული ავანსები	15,670	15,164
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	15,978	4,101
სხვა	9,537	9,061
სხვა ვალდებულებები, სულ	102,519	80,386

ყველა ზემოაღნიშნული ვალდებულების დაფარვა მოსალოდნელია წლის ბოლოდან 12 თვის განმავლობაში.

24. სუბორდინირებული ვალი

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სუბორდინირებული ვალი მოიცავდა შემდეგს:

ათას ლარში	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	ვალუტა	სახელშეკ- რულებო საპროცენტო განაკვეთი	დაუფარავი თანხა თავდაპირველ ვალუტაში	დაუფარავი თანხა ლარში
აზიის განვითარების ბანკი	10/18/2016	12/31/2026	აშშ დოლარი	10.1%	50,841	136,732
DEG	9/26/2023	9/26/2033	ევრო	9.7%	30,474	90,669
EBRD London	11/20/2023	11/21/2033	აშშ დოლარი	11.4%	30,068	80,864
გლობალური კლიმატის პარტნიორობის ფონდი	11/20/2018	11/20/2028	აშშ დოლარი	11.8%	25,127	67,576
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/21/2018	12/21/2028	აშშ დოლარი	8.8%	20,079	53,999
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	06.09.2023	06.09.2033	აშშ დოლარი	11.5%	19,931	53,604
ფონდი მწვანე ზრდისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	11.8%	15,458	41,572
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/15/2025	აშშ დოლარი	9.3%	15,008	40,363
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/14/2028	აშშ დოლარი	9.3%	14,983	40,296
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	11.8%	7,728	20,785
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	3/15/2016	3/17/2031	აშშ დოლარი	11.8%	7,727	20,780
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.9%	5,958	16,025
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	5,184	13,943
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სეგმენტში ფინანსური ლიდერები	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	4,168	11,209
ResponsAbility SICAV (Lux) - ფინანსური ჩართულობის ფონდი	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	3,965	10,662
ResponsAbility SICAV (Lux) - ფინანსური ჩართულობის ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.9%	3,130	8,418
Triple Jump Innovation Fund	3/14/2023	4/15/2028	აშშ დოლარი	9.0%	3,097	8,330
ResponsAbility SICAV (Lux) - Micro and SME Finance Leaders	04.07.2022	04.07.2032	აშშ დოლარი	11.4%	1,931	5,194
ResponsAbility SICAV (Lux) - Microfinance Leaders	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.9%	1,010	2,716
კერძო კრედიტორები	06/08/2017- 08/08/2023	11/18/2024- 08/08/2031	აშშ დოლარი	8-9.5%	53,913	144,993
სულ სუბორდინირებული ვალი						868,730

24. სუბორდინირებული ვალი გავრცელება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სუბორდინირებული ვალი შედგებოდა შემდეგისგან:

ათას ლარში	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	ვალუტა	სახელმწიკ- რულებო საპროცენტო განაკვეთი	დაუფარავი თანხა თავდაპირველ ვალუტაში	დაუფარავი თანხა ლარში
აზიის განვითარების ბანკი	10/18/2016	12/31/2026	აშშ დოლარი	12.2%	51,001	137,804
კერძო კრედიტორები	6/8/2017- 12/6/2022	1/25/2023- 3/31/2028	აშშ დოლარი	8-9.5%	36,271	98,008
გლობალური კლიმატის პარტნიორობის ფონდი	11/20/2018	11/20/2028	აშშ დოლარი	9.2%	25,097	67,813
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/21/2018	12/21/2028	აშშ დოლარი	8.8%	20,079	54,252
ფონდი მწვანე ზრდისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	9.7%	15,359	41,501
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/15/2025	აშშ დოლარი	9.3%	14,986	40,492
მიკროსაფინანსო ფონდი „ბლუორჩარდი“	12/14/2018	12/14/2028	აშშ დოლარი	9.3%	14,968	40,443
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	12/18/2015	12/16/2030	აშშ დოლარი	9.7%	7,679	20,749
ევროპული ფონდი სამხრეთ- აღმოსავლეთ ევროპისთვის	3/15/2016	3/17/2031	აშშ დოლარი	9.7%	7,678	20,745
responsAbility SICAV (Lux) – მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	4/7/2022	4/7/2032	აშშ დოლარი	9.9%	6,080	16,428
responsAbility SICAV (Lux) – მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.3%	5,955	16,091
responsAbility SICAV (Lux) – მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი	4/7/2022	4/7/2032	აშშ დოლარი	9.9%	5,168	13,964
ResponsAbility SICAV (Lux) – ფინანსური ჩართულობის ფონდი	4/7/2022	4/7/2032	აშშ დოლარი	9.9%	3,952	10,679
ResponsAbility SICAV (Lux) – ფინანსური ჩართულობის ფონდი	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.3%	3,128	8,453
ResponsAbility SICAV (Lux) - მიკროსაფინანსო ლიდერები	11/30/2018	11/30/2028	აშშ დოლარი	11.3%	1,009	2,726
სულ სუბორდინირებული ვალი						590,148

ლიკვიდაციის შემთხვევაში ეს ვალი დაიფარება ყველა სხვა კრედიტორის გასტუმრების შემდეგ, გარდა AT1 თამასუქებისა, რომელთა ჩამონათვალი მოცემულია 21-ე შენიშვნაში.

სუბორდინირებული ვალის სამართლიანი ღირებულება განხილულია 40-ე შენიშვნაში. ინფორმაცია სუბორდინირებული ვალის ნაშთების შესახებ წარმოდგენილია 42-ე შენიშვნაში.

25. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული	ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	სააქციო კაპიტალი
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	52,539,769	21,014
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	52,539,769	21,014

თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა 0.4 ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 0.4 ლარი ერთ აქციაზე). ყველა გამოშვებული ჩვეულებრივი აქცია სრულად განაღდებულია და მათზე მიიღება დივიდენდები.

დივიდენდები

ათას ლარში	2023	2022
გადასახდელი დივიდენდები 1 იანვრის მდგომარეობით	747	314
შუალედური მოგების დივიდენდები:		
წლის განმავლობაში გამოცხადებული დივიდენდები	220,398	238,000
წლის განმავლობაში გადახდილი დივიდენდები:	(220,398)	(237,711)
წინა წლის საბოლოო დივიდენდები:		
წლის განმავლობაში გამოცხადებული დივიდენდები	395,667	118,798
წლის განმავლობაში გადახდილი დივიდენდები:	(395,667)	(118,654)
გადასახდელი დივიდენდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	747	747

2023 წლის 11 აგვისტოს სს თიბისი ბანკის აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 4.20 ლარის ოდენობის შუალედური მოგების დივიდენდზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2023 წლის 4 ოქტომბერს.

2023 წლის 27 მარტს სს „თიბისი ბანკის“ აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 7.54 ლარის ოდენობის საბოლოო მოგების დივიდენდის გამოცხადებაზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2023 წლის 5 მაისს.

2022 წლის 11 აგვისტოს სს თიბისი ბანკის აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 4.53 ლარის ოდენობის შუალედური მოგების დივიდენდზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2022 წლის 4 ოქტომბერს.

2022 წლის 13 მაისს სს „თიბისი ბანკის“ აქციონერები შეთანხმდნენ ერთ აქციაზე 2.26 ლარის ოდენობის საბოლოო მოგების დივიდენდის გამოცხადებაზე. დივიდენდი გადახდილი იქნა 2022 წლის 8 ივლისს.

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

2022-2024 წ.წ. ანაზღაურების სქემა:

ამჟამინდელი ანაზღაურების სისტემა დამტკიცდა აქციონერების მიერ საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისი ბანკის ჯგუფის“ წლიურ საერთო კრებაზე 2021 წლის ივნისში და ძალაში შევიდა 2022 წლის 1 იანვარს. იგი მოიცავს 2022-2024 წლების პერიოდს.

აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურება 2022-2024 წლებისთვის.

ბანკის აღმასრულებელ დირექტორთა საბჭოს წევრების საბაზისო ხელფასი განისაზღვრება საბაზრო პრაქტიკით და უზრუნველყოფს კონკურენტუნარიან ფიქსირებულ შემოსავალს, თიბისის ხელმძღვანელების შენარჩუნებისა და ჯეროვნად ანაზღაურების მიზნით.

ბანკის გენერალური დირექტორის შემთხვევაში, საბაზისო ხელფასი შედგება ლარში ყოველთვიურად ფულადი სახით გასაცემი ხელფასისგან და აქციებზე დაფუძნებული ხელფასისგან. სახელფასო აქციების გაცემა ხდება მეორე წლის პირველ კვარტალში (ანუ შესაბამისი წლის მომდევნო წელს). აქციების რაოდენობა გამოითვლება ანაზღაურების კომიტეტის გადაწყვეტილების თარიღამდე ბოლო ათი დღის აქციის საშუალო ფასის მიხედვით. აქციებს არ აქვს გადავადების პერიოდი, არ ექვემდებარება ანაზღაურების შემცირებას, გადახდილი თანხის უკან ამოღებას ან სხვა შეზღუდვებს და მათზე უფლების გადაცემა მათი გამოყოფისთანავე ხდება.

გენერალური დირექტორის მოადგილის საბაზისო ხელფასი შედგება მხოლოდ ფულადი სახსრებისგან და გაიცემა ლარში ყოველთვიურად.

ცვლადი ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ცვლადი ანაზღაურება შედგება შედეგა აქციების სახით გაცემული წლიური პრემიებისგან („წლიური პრემია“) და აქციების გაცემებისგან გრძელვადიანი წახალისების გეგმის ფარგლებში („LTIP გაცემები“). ცვლადი ანაზღაურების 60% არის LTIP გაცემები, ხოლო დანარჩენი 40% შედგება წლიური პრემიებისგან.

ცვლადი ანაზღაურება (წლიური პრემია და LTIP გაცემები) უნდა აკმაყოფილებდეს ეფექტიანობის ძირითადი მაჩვენებლებს (KPI-ებს), რომლებიც, ანაზღაურების კომიტეტის რეკომენდაციით, შეიძლება ყოველწლიურად შეიცვალოს საბჭოს მიერ და მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოხდეს მისი გადახდა, როდესაც აკმაყოფილებს KPI-ებს.

(ა) წლიური პრემია გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამის მიხედვით 2022-2024 წლებისთვის

წლიური პრემია გაიცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისის“ აქციების სახით. უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა წლიურ პრემიებს იღებს მთლიანად საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისის“ აქციების სახით და იგი არ მოიცავს რამენაირ ფულად კომპონენტს. წლიური პრემიის შესრულების KPI-ები განისაზღვრება ყოველი წლის დასაწყისში ამ წლისთვის ანაზღაურების კომიტეტის მიერ.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის თითოეული წევრისთვის წლიური პრემიის მაქსიმალური ზღვარი განისაზღვრება ფიქსირებული ხელფასის 135%-ის ოდენობით. მიზნობრივი მაჩვენებლების მიღწევისთვის შესაძლებელია მაქსიმუმ წლიური პრემიის 50%-ის გადახდა. ზღვრული დონის შედეგების მიღწევის შემთხვევაში, წლიური პრემია არ გადაიხდება. გასაცემი აქციების რაოდენობა გამოითვლება ანაზღაურების კომიტეტის გადაწყვეტილების თარიღამდე ბოლო ათი დღის აქციის საშუალო ფასის მიხედვით. წლიური პრემიის სახით აქციების გაცემა იმართება საჯარო სააქციო საზოგადოება „თიბისის“ გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამით, რომელშიც პერიოდულად ცვლილებები შედის („გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამა“).

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წლიური პრემიების გაცემა ექვემდებარება ფლობის პერიოდს (და არა უწყვეტ დასაქმებას) 2 წლის განმავლობაში, რომლის 50% გაიცემა ერთი წლის შემდეგ, ხოლო დარჩენილი 50% – მომდევნო წლის ბოლოს. წლიური პრემია ექვემდებარება ანაზღაურების შემცირების და გადახდილი თანხის უკან ამოღების პირობებს, როგორც ეს აღწერილია გადავადებული აქციების გამოყოფის პროგრამაში. ფლობის პერიოდში მონაწილეებს აქვთ აქციონერთა კრებაზე ხმის მიცემის და დივიდენდების მიღების უფლება.

(ბ) გრძელვადიანი წახალისებელი გეგმა (LTIP) 2022-2024 წლებისთვის

გრძელვადიანი წახალისებელი გეგმა გამოიყენება გრძელვადიანი შედეგების მიღწევის პირობების შესასრულებლად ძლიერი მოტივაციის შესაქმნელად და, ამ პირობების შესრულების შემთხვევაში, ჯილდოს გასაცემად. შედეგების მიღწევის პირობები შეირჩევა ისე, რომ ჯგუფის და ბანკის აღმასრულებელი დირექტორების ინტერესები შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სტრატეგიულ მიზნებთან მრავალწლიანი პერიოდის განმავლობაში და ხელს უწყობდეს გრძელვადიან ხედვას.

LTIP ჯილდოს გაცემის დონე განისაზღვრება LTIP მაქსიმალური ზღვრის პროპორციულად, საბაზისო, ანუ წინა წლის წლიური პრემიის კორპორაციული KPI-ების შესრულების საფუძველზე. გაცემული LTIP ჯილდოები შემდეგ დაექვემდებარება LTIP-ის სამწლიან საპროგნოზო შედეგების მიღწევის პირობებს და მათზე უფლება

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები გაგრძელება

გადაიცემა გაცემის შემდეგ 5-წლიან ვადის გასვლის ბოლოს. LTIP ჯილდოების საპროგნოზო შესრულების KPI-ები განისაზღვრება ყოველი წლის დასაწყისში ამ წლის ციკლისთვის ანაზღაურების კომიტეტის მიერ.

LTIP ჯილდოს მაქსიმალური ზღვარი ნებისმიერ წელს არის ხელფასის 161%. ჯილდოს 100%-ის კრისტალიზაცია მოხდება თითოეული მაჩვენებლისთვის განსაზღვრული მაქსიმალური შედეგის მიღწევისთვის. ზღვრულ დონეზე საქმიანობის შედეგების შემთხვევაში, თითოეული მაჩვენებლისთვის ჯილდოს 25%-ის კრისტალიზაცია მოხდება.

ანაზღაურების კომიტეტს უფლება აქვს, ჯილდოს გაცემიდან ნებისმიერ დროს შეამციროს (მათ შორის, ნულამდე) ჯილდო, თუ ანაზღაურების კომიტეტი გადაწყვეტს, რომ ბანკის შესაბამისი ფინანსური შედეგები ან პირის საქმიანობის შედეგები ისეთია, რომ უფლების გადაცემის ეს დონე გამართლებული არ არის. მონაწილეებს არ აქვთ დივიდენდის მიღების ან ხმის მიცემის უფლება LTIP ჯილდოზე უფლების გადაცემამდე.

სქემების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ წარმოდგენილია ცხრილის სახით:

	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
აქციების რაოდენობა, რომლებზეც უფლებები არ გადაცემულა პერიოდის დასაწყისში	2,044,604	2,125,246
გამოყოფილი აქციების რაოდენობა	248,306	747,074
გამოყოფილი აქციების მოსალოდნელი რაოდენობის შეფასების ცვლილება	(764,037)	-
2022 წლისთვის გადაცემული აქციების რაოდენობის ცვლილება ფაქტობრივად გადაცემული აქციის ფასზე, სავალუტო კურსზე და KPI-ების შესრულებაზე დაყრდნობით.	(95,653)	(35,879)
აქციების რაოდენობა, რომლებზეც უფლებები გადაცემულია	(239,096)	(791,837)
აქციების რაოდენობა, რომლებზეც უფლებები არ გადაცემულა პერიოდის ბოლოს	1,194,124	2,044,604

*აქციების სახით გადავადებული კომპენსაციის მაქსიმალური თანხა ფიქსირებულია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის და ზუსტი რაოდენობა გამოითვლება პოლიტიკის მიხედვით.

თანამშრომლებზე განეული დანახარჯად აღიარებული მთლიანი ხარჯი პერიოდის განმავლობაში იყო 24,682 ათასი ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 21,672 ათასი ლარი).

წილობრივი ინსტრუმენტის გაცემის სანაცვლოდ თანამშრომლისგან მიღებული მომსახურების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ჯილდოს ხასიათით. ამჟამად არსებობს აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ჯილდოების რამდენიმე ტიპის სქემა, როგორც ეს ზემოთ არის აღწერილი. გადავადებული ანაზღაურება აქციების სახით და გადავადებული ანაზღაურება პრემიის სახით წარმოადგენს შესაძლო პრემიების თანხას, რომელიც გამოიყოფა საქმიანობის შედეგების მიხედვით. ჯილდოს სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება თანხის დღევანდელი ღირებულებით მასზე უფლების მინიჭების თარიღისთვის და საქმიანობის პირობების სავარაუდო შესრულების მიხედვით. LTIP არის პოტენციური მაქსიმალური აქციების რაოდენობის ჯილდო, რომელიც ასევე არის დამოკიდებული საქმიანობის პირობებზე. ჯილდოს სამართლიანი ღირებულება მასზე უფლების მინიჭების თარიღისთვის განისაზღვრება უფლების მინიჭების თარიღისთვის აქციის ფასით და საქმიანობის პირობების შესაძლო შესრულებით. 2023 წლის საქმიანობის შედეგების მიხედვით გამოყოფილი აქციების სამართლიანი ღირებულების ოდენობა არის 26,938 ათასი ლარი.

არსებული პრემიების სისტემის საგადასახადო ნაწილი აღირიცხება წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების საფუძველზე.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სქემაში წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებულ ნაწილთან დაკავშირებული თანამშრომლებზე განეული დანახარჯები აღიარებულია მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში დარიცხვის წრფივი მეთოდით თითოეულ შესაბამის ტრანშზე უფლების გადაცემის პერიოდის განმავლობაში და შესაბამისი გატარება კრედიტდება აქციებზე დაფუძნებული გადახდის რეზერვზე საკუთარ კაპიტალში.

27. სანაღვრის ანალიზი

დირექტორთა საბჭო („საბჭო“) არის საოპერაციო გადაწყვეტილებების მთავარი მიმღები და იგი განიხილავს ჯგუფის შიდა ანგარიშგებას, რათა შეაფასოს საქმიანობა და გამოყოს რესურსები.

ჯგუფის სტრატეგიული მიმართულების შეცვლის შემდეგ, ხელმძღვანელობამ გადახედა ჯგუფის არსებულ სეგმენტაციას და ინფორმაცია წარმოადგინა ქართული ფინანსური სერვისების და საქმიანობის სხვა, შედარებით არაარსებითი, მიმართულებების შესახებ, რაც შესაბამისობაშია იმასთან, თუ როგორ აანალიზებს საოპერაციო გადაწყვეტილებების მთავარი მიმღები ჯგუფის შედეგებს და იღებს ჯგუფის დონეზე გადაწყვეტილებებს. ეს სეგმენტები გაერთიანებულია ბიზნესის მსგავსი ხასიათის, მსგავსი გეოგრაფიული და სხვა ეკონომიკური პარამეტრების მიხედვით:

2023 წლის 1 იანვრიდან სეგმენტების განახლებული განმარტების შესაბამისად, საოპერაციო სეგმენტები შემდეგნაირად განიმარტება:

ქართული ფინანსური სერვისები მოიცავს სს „თიბისი ბანკს“ და მის შვილობილ საწარმოებს. ქართული ფინანსური სერვისების სეგმენტი მოიცავს საქმიანობის მიმართულების სამ ძირითად ქვესეგმენტს, ხოლო სახაზინო და სალიზინგო მიმართულებები გაერთიანებულია კორპორაციულ და სხვა ქვესეგმენტად:

- კორპორაციული – იურიდიული პირი/აფილირებულ პირთა ჯგუფი, რომელთა წლიური ამონაგები აღემატება 20 მილიონ ლარს ან რომლებმაც მიიღეს 7.5 მილიონ ლარზე მეტი კრედიტი. ზოგიერთი სხვა ბიზნესკლიენტი შეიძლება შეხედულებისამებრ მიეკუთვნოს კორპორაციულ და საინვესტიციო ბანკინგის სეგმენტს ან გადავიდეს მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტში. გარდა ამისა, კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგი, ასევე შეხედულებისამებრ, მოიცავს დაგროვილი ქონების მართვის კერძო საბანკო მომსახურებას 250,000 აშშ დოლარის მართვადი აქტივების ზღვრული ოდენობის მქონე შეძლებული პირებისთვის;
- საცალო – ფიზიკური პირები, რომლებიც არ წარმოადგენენ ბიზნესს;
- მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები, რომლებიც არ შედიან CIB (კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგის) სეგმენტში;
- კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელმინირებები – მოიცავს სახაზინო ოპერაციებს, „თიბისი ლიზინგს“ და ქვესეგმენტურ ელიმინირებებს.
- სხვა ოპერაციები და ელიმინირება – მოიცავს ჯგუფის არაარსებით ან არაფინანსურ შვილობილ საწარმოებს და შიდაჯგუფურ ელიმინირებებს.

სეგმენტაციაში შესული ზემოაღნიშნული სტრატეგიული ცვლილებების გარდა, ჯგუფს აქვს სტანდარტული წლიური ხელახალი სეგმენტაცია, რომლის შემდეგაც ზოგიერთი კლიენტი თავიდან გადანაწილდება მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების და კორპორაციულ სეგმენტებზე.

დირექტორთა საბჭო აფასებს საოპერაციო სეგმენტების შედეგებს მოგების გადასახადით დასაბეგრი მოგების საფუძველზე.

საანგარიშგებო სეგმენტები იგივე საოპერაციო სეგმენტებია.

2023 და 2022 წლებში ერთ გარეშე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებული ამონაგები ჯგუფის მთლიანი ამონაგების 10%-ზე ნაკლებს შეადგენდა.

ჯგუფის ამონაგების უმეტესი ნაწილი მოდის საქართველოზე. ჯგუფის აქტივებისა და ვალდებულებების წარმოქმნის გეოგრაფიული ანალიზი მოცემულია 35-ე შენიშვნაში.

არაპირდაპირი ხარჯების განაწილება, როდესაც ეს შესაძლებელია, ხდება თითოეული ტიპის დანახარჯისთვის განსაზღვრული გამომწვევი ფაქტორების საფუძველზე. თუ რომელიმე ტიპის ხარჯისთვის/ზედნაღები ხარჯისთვის გამომწვევი ფაქტორის განსაზღვრა შეუძლებელია, ეს ხარჯები სეგმენტებს შორის ნაწილდება იმავე ლოგიკის საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება ანალოგიური ხასიათის ხარჯებისთვის (მაგ. სხვა საოპერაციო ხარჯები შეესაბამება საოპერაციო ხარჯების კატეგორიის უახლეს კატეგორიას).

სეგმენტებში შორის სატრანსფერო ფასწარმოქმნის მეთოდოლოგია არის საკუთარი რესურსებით შემუშავებული ინსტრუმენტი, რომელიც ეფუძნება ვადების თანხვედრის ლოგიკას. იგი გამოიყენება ჯგუფის ფარგლებში ლიკვიდურობის რისკების ეფექტურად სამართავად და საპროცენტო განაკვეთის რისკების შესამცირებლად. ეს პროცესი მოიცავს კორპორაციული ცენტრის მიერ ფულადი თანხების (დეპოზიტების) შესახებ სხვადასხვა ბიზნესსეგმენტისგან. თითოეული დეპოზიტის კომპენსაცია დამოკიდებულია მის კონკრეტულ ვალუტაზე, ვადაზე, ტიპზე, ლიკვიდურობისა და კაპიტალის მოთხოვნებზე, რაც უზრუნველყოფს თითოეული სეგმენტის სამართლიან მოპყრობას. თავის მხრივ, ბიზნესსეგმენტები ფულად სახსრებს სესხულობენ კორპორაციული ცენტრისგან, რომ დააფინანსონ სესხები და სხვა აქტივები. სესხების თითოეული ოპერაციის ფასწარმოქმნა განისაზღვრება ისეთ ფაქტორებზე დაყრდნობით, როგორცაა ვალუტა, სესხის ტიპი (ფიქსირებული, ცვლადი, შერეული საპროცენტო განაკვეთები), სესხის ვადა და კაპიტალის მოთხოვნა.

ქვემოთ შეჯამებულია ჯგუფის საანგარიშგებო სეგმენტები 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

სეგმენტების შესახებ 2023 წლის ინფორმაცია მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით:

ათას ლარში	კორპორაციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	792,698	879,106	584,108	426,797	2,682,709	6,718	2,689,427
საპროცენტო ხარჯი	(554,873)	(172,430)	(14,039)	(535,338)	(1,276,680)	(252)	(1,276,932)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა	4,805	644	41	77,611	83,101	-	83,101
სავალუტო სვოპებზე სეგმენტებში საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	310,127	(197,526)	(236,024)	123,423	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	552,757	509,794	334,086	92,493	1,489,130	6,466	1,495,596
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	105,418	379,799	87,206	(1,056)	571,367	24	571,391
საკომისიო ხარჯი	(17,578)	(161,999)	(52,859)	(4,424)	(236,860)	(55)	(236,915)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	87,840	217,800	34,347	(5,480)	334,507	(31)	334,476
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) ნარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	110,127	85,214	48,535	28,521	272,397	(94)	272,303
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	5,880	5,880	-	5,880
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	7,887	6,289	3,237	5,626	23,039	161	23,200
მეკავშირე საწარმოს მოგების წილი	-	-	-	657	657	-	657
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	118,014	91,503	51,772	40,684	301,973	67	302,040
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(7,980)	(52,911)	(70,574)	(67)	(131,532)	1,152	(130,380)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	-	-	-	(2,167)	(2,167)	171	(1,996)
ვალდებულებების შესრულების გარანტიებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(1,501)	-	120	-	(1,381)	-	(1,381)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	263	242	(28)	-	477	-	477
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(6,435)	(83)	-	(3,055)	(9,573)	-	(9,573)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(62)	-	-	(944)	(1,006)	-	(1,006)
არაფინანსური აქტივების წმინდა (გაუფასურება)/ამოღება	(987)	(879)	(276)	(1,447)	(3,589)	14	(3,575)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	741,909	765,466	349,447	120,017	1,976,839	7,839	1,984,678
თანამშრომლებზე განეული დანახარჯები	(72,796)	(202,752)	(86,321)	(19,566)	(381,435)	(4,036)	(385,471)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(12,173)	(65,897)	(19,317)	(2,010)	(99,397)	(246)	(99,643)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(22,013)	(125,580)	(33,178)	(14,358)	(195,129)	(1,519)	(196,648)
საოპერაციო დანახარჯები	(106,982)	(394,229)	(138,816)	(35,934)	(675,961)	(5,801)	(681,762)
დასაბეგრი მოგება	634,927	371,237	210,631	84,083	1,300,878	2,038	1,302,916
მოგების გადასახადის ხარჯი	(90,565)	(49,322)	(31,361)	(12,500)	(183,748)	(110)	(183,858)
წლის წმინდა მოგება	544,362	321,915	179,270	71,583	1,117,130	1,928	1,119,058

* ზღუდს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს 20,000 ლარის შიდაჯგუფურ დივიდენდებს.

27. სავაჭრო ანალიზი გავრცელება

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორა- ციული ცენტრი, სხვა*	ელიმინირებები ქართული ფინანსური სერვისების კომპანიებს შორის	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სემენტებში- რისი ელიმინირება	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	8,283,723	7,513,229	5,480,822	-	(20,082)	21,257,692	19,057	21,276,749
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	10,200,321	7,469,587	1,900,459	515,079	(142,922)	19,942,524	(8)	19,942,516
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,831,610	161,874	486,756	-	(939)	3,479,301	-	3,479,301

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

შედარების მიზნით, სეგმენტების შესახებ 2022 წლის ინფორმაცია ქვემოთ მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით.

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტშიორისი ელიმინირება	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	643,567	816,689	474,468	278,700	2,213,424	6,357	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი	(375,691)	(122,998)	(10,476)	(502,170)	(1,011,335)	(62)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა	1,126	98	79	33,408	34,711	-	34,711
სავალუტო სვოპებზე სეგმენტებშიორისი საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	137,991	(254,943)	(231,110)	348,062	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	406,993	438,846	232,961	158,000	1,236,800	6,295	1,243,095
შემოსავალი საზღვრიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	89,290	359,949	31,627	(3,251)	477,615	(2)	477,613
საკომისიო ხარჯი	(15,434)	(175,863)	(13,820)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	73,856	184,086	17,807	(10,052)	265,697	(47)	265,650
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	128,150	91,188	53,425	139,046	411,809	(3)	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვსებიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,573	-	-	2,238	5,811	-	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი მეკავშირე საწარმოს (ზარალის)/მოგების წილი	1,703	6,180	1,230	10,303	19,416	259	19,675
მეკავშირე საწარმოს (ზარალის)/მოგების წილი	(232)	-	-	584	352	-	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	133,194	97,368	54,655	152,171	437,388	256	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	2,024	(89,197)	(21,273)	(10)	(108,456)	3,209	(105,247)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	-	-	-	(226)	(226)	1,007	781
ვალდებულების შესრულების გარანტიებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(2,831)	(4)	(96)	-	(2,931)	-	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	(59)	345	(76)	-	210	-	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(1,423)	(1,601)	(416)	(5,720)	(9,160)	-	(9,160)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	84	-	-	778	862	-	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა (გაუფასურება)/ამოღება	432	(64)	104	(828)	(356)	334	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	612,270	629,779	283,666	294,113	1,819,828	11,054	1,830,882
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	(58,944)	(164,777)	(65,784)	(12,663)	(302,168)	(4,358)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(6,664)	(61,531)	(14,377)	(2,331)	(84,903)	(205)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	-	-	-	(2,000)	(2,000)	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(23,954)	(102,268)	(27,486)	(11,922)	(165,630)	(1,718)	(167,348)
საოპერაციო ხარჯები	(89,562)	(328,576)	(107,647)	(28,916)	(554,701)	(6,281)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება	522,708	301,203	176,019	265,197	1,265,127	4,773	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	(54,273)	(31,275)	(20,037)	(141,057)	(246,642)	(183)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება	468,435	269,928	155,982	124,140	1,018,485	4,590	1,023,075

* ზგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს შიდაჯგუფურ დივიდენდებს 5,959 ათასი ლარის ოდენობით.

27. სავაჭრო ანალიზი გავრცელება

ათას ლარში	კორპორაციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა*	ელიმინირებული ქართული ფინანსური სერვისების კომპანიებს შორის	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სემენტებში-რისი ელიმინირება	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	6,459,584	6,753,242	4,646,363	-	(19,492)	17,839,697	17,579	17,857,276
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	9,313,612	6,536,649	1,696,962	412,442	(118,300)	17,841,365	(8)	17,841,357
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,636,033	165,807	407,145	-	(910)	3,208,075	-	3,208,075

27. სავაჭრო ანალიზი გაგრძელება

შედარების მიზნით, სეგმენტების შესახებ 2022 წლის ინფორმაცია ქვემოთ მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის სტანდარტული ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინების გარეშე:

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული სხვა ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტბორის ელიმინირება	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	630,350	816,689	487,685	278,700	2,213,424	6,357	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი	(374,424)	(122,998)	(11,743)	(502,170)	(1,011,335)	(62)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა	1,205	98	-	33,408	34,711	-	34,711
სავალუტო სვოპებზე							
სეგმენტბორის საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	140,947	(254,943)	(234,066)	348,062	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	398,078	438,846	241,876	158,000	1,236,800	6,295	1,243,095
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	87,510	359,949	33,407	(3,251)	477,615	(2)	477,613
საკომისიო ხარჯი	(15,434)	(175,863)	(13,820)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	72,076	184,086	19,587	(10,052)	265,697	(47)	265,650
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	126,900	91,188	54,675	139,046	411,809	(3)	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვისებიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,573	-	-	2,238	5,811	-	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,703	6,180	1,230	10,303	19,416	259	19,675
შეკავშირე საწარმოს (ზარალის)/მოგების წილი	(232)	-	-	584	352	-	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	131,944	97,368	55,905	152,171	437,388	256	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	2,773	(89,197)	(22,022)	(10)	(108,456)	3,209	(105,247)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	-	-	-	(226)	(226)	1,007	781
ვალდებულების შესრულების გარანტიებიდან საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(2,831)	(4)	(96)	-	(2,931)	-	(2,931)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	(59)	345	(76)	-	210	-	210
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(1,423)	(1,601)	(416)	(5,720)	(9,160)	-	(9,160)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	84	-	-	778	862	-	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა (გაუფასურება)/ამოღება	432	(64)	104	(828)	(356)	334	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	601,074	629,779	294,862	294,113	1,819,828	11,054	1,830,882
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	(58,944)	(164,777)	(65,784)	(12,663)	(302,168)	(4,358)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(6,664)	(61,531)	(14,377)	(2,331)	(84,903)	(205)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვები	-	-	-	(2,000)	(2,000)	-	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(23,954)	(102,268)	(27,486)	(11,922)	(165,630)	(1,718)	(167,348)
საოპერაციო დანახარჯები	(89,562)	(328,576)	(107,647)	(28,916)	(554,701)	(6,281)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება	511,512	301,203	187,215	265,197	1,265,127	4,773	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	(54,273)	(31,275)	(20,037)	(141,057)	(246,642)	(183)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება	457,239	269,928	167,178	124,140	1,018,485	4,590	1,023,075

* ზგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს შიდაჯგუფურ დივიდენდებს 5,959 ათასი ლარის ოდენობით.

27. სავაჭრო ანალიზი გავრცელება

ათას ლარში	კორპორაციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა*	ელიმინირებული ქართული ფინანსური სერვისების კომპანიებს შორის	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში რისი ელიმინირება	სულ
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	6,301,961	6,753,242	4,803,986	-	(19,492)	17,839,697	17,579	17,857,276
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	9,249,232	6,536,649	1,761,342	412,442	(118,300)	17,841,365	(8)	17,841,357
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,574,861	165,807	468,317	-	(910)	3,208,075	-	3,208,075

27. სეგმენტის ანალიზი გაგრძელება

სეგმენტების შესახებ ინფორმაცია მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2022 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინების გარეშე:

ათას ლარში	კორპორა- ციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი და სხვა ოპერაციები	სულ
საპროცენტო შემოსავალი	626,782	816,448	488,629	287,922	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი	(368,195)	(120,248)	(11,632)	(511,322)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვობებზე	1,205	98	-	33,408	34,711
სეგმენტებშორისი საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	140,947	(254,944)	(234,065)	348,062	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	400,739	441,354	242,932	158,070	1,243,095
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან	87,399	356,829	33,385	-	477,613
საკომისიო ხარჯი	(12,868)	(175,988)	(13,275)	(9,832)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	74,531	180,841	20,110	(9,832)	265,650
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	126,900	91,187	54,674	139,045	411,806
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გასხვისებიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,573	-	-	2,238	5,811
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,702	6,579	1,417	9,977	19,675
მეკავშირე საწარმოს მოგების წილი	(232)	-	-	584	352
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი	131,943	97,766	56,091	151,844	437,644
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის ამოღება/(რეზერვი)	2,763	(88,185)	(19,825)	-	(105,247)
ვალდებულების შესრულების გარანტიასა და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე საკრედიტო ზარალის (რეზერვი)/ამოღება	(2,889)	341	(173)	-	(2,721)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე საკრედიტო ზარალის რეზერვი	-	-	-	781	781
საკრედიტო ზარალის რეზერვი სხვა ფინანსური აქტივებისთვის	(1,423)	(1,602)	(416)	(5,719)	(9,160)
საკრედიტო ზარალის ამოღება ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	79	-	-	783	862
არაფინანსური აქტივების წმინდა ამოღება/(გაუფასურება)	432	(64)	105	(495)	(22)
საოპერაციო შემოსავალი მოსალოდნელი საკრედიტო და არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალის შემდეგ	606,175	630,451	298,824	295,432	1,830,882
თანამშრომლებზე გაცემული დანახარჯები	(59,710)	(165,527)	(65,904)	(15,385)	(306,526)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(6,668)	(61,535)	(14,378)	(2,527)	(85,108)
ვალდებულებების და დანახარჯების რეზერვების ამოღება	-	-	-	(2,000)	(2,000)
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(23,371)	(102,131)	(26,258)	(15,588)	(167,348)
საოპერაციო დანახარჯები	(89,749)	(329,193)	(106,540)	(35,500)	(560,982)
დასაბეგრი მოგება	516,426	301,258	192,284	259,932	1,269,900
მოგების გადასახადის ხარჯი	(54,289)	(31,274)	(20,038)	(141,224)	(246,825)
წლის წმინდა მოგება	462,137	269,984	172,246	118,708	1,023,075
მომხმარებლებზე გაცემული, გაცხადებული სესხები და ავანსები, სულ	6,282,469	6,765,392	4,809,415	-	17,857,276
სულ მომხმარებელთა გაცხადებული ანგარიშები	9,133,452	6,536,649	1,758,814	412,442	17,841,357
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	2,573,935	165,807	468,333	-	3,208,075

27. სეგმენტის ანალიზი გაგრძელება

სეგმენტების შესახებ 2023 წლის ინფორმაცია მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით:

ათას ლარში	კორპორაციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
- საკომისიო შემოსავალი	105,418	379,799	87,206	(1,057)	571,366	25	571,391
- სხვა საოპერაციო შემოსავალი	7,887	6,289	3,237	5,626	23,039	161	23,200
სულ	113,305	386,088	90,443	4,569	594,405	186	594,591
ამონაგების აღიარების დრო:							
- დროის გარკვეულ მომენტში	113,176	385,333	90,421	4,569	593,499	186	593,685
- გარკვეული ხნის განმავლობაში	129	755	22	-	906	-	906

*ჯგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს 20,000 ლარის შიდაჯგუფურ დივიდენდებს.

შედარების მიზნით, სეგმენტების შესახებ 2022 წლის ინფორმაცია ქვემოთ მომზადებულია ზემოთ აღწერილი 2023 წლის ხელახალი სეგმენტაციის ეფექტის გათვალისწინებით.

ათას ლარში	კორპორაციული	საცალო	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტებში ელიმინირება	სულ
- საკომისიო შემოსავალი	89,290	359,949	31,627	(3,251)	477,615	(2)	477,613
- სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,702	6,180	1,230	10,305	19,417	258	19,675
სულ	90,992	366,129	32,857	7,054	497,032	256	497,288
ამონაგების აღიარების დრო:							
- დროის გარკვეულ მომენტში	90,588	365,017	32,804	7,054	495,463	256	495,719
- გარკვეული ხნის განმავლობაში	404	1,112	53	-	1,569	-	1,569

*ჯგუფს არ გაუცალკევებია ელიმინირებები, რადგან ისინი არ არის არსებითი. სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს შიდაჯგუფურ დივიდენდებს 5,959 ათასი ლარის ოდენობით.

28. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	2,224,514	1,911,782
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	284,495	196,114
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	99,777	45,577
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	3,077	2,449
სხვა ფინანსური აქტივები	2,824	3,645
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	74,740	60,214
სულ საპროცენტო შემოსავალი	2,689,427	2,219,781
საპროცენტო ხარჯი		
მომხმარებელთა ანგარიშები	(813,715)	(571,575)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(288,250)	(266,280)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	(104,147)	(116,654)
სუბორდინირებული ვალი	(67,539)	(53,889)
სხვა საპროცენტო ხარჯი		
საიჯარო ვალდებულებები	(3,281)	(2,999)
სულ საპროცენტო ხარჯი	(1,276,932)	(1,011,397)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,495,596	1,243,095

2023 წლის განმავლობაში დეფოლტის სიტუაციაში მყოფ სესხებზე დარიცხულმა პროცენტმა შეადგინა 36,161 ათასი ლარი (2022 წ.: 31,739 ათასი ლარი).

2023 წლის განმავლობაში 2,391 ათასი ლარის ოდენობის კაპიტალიზებული საპროცენტო ხარჯი (2022 წ.: 1,794 ათასი ლარი) მიკუთვნებადი იყო ჯგუფის სათავო ოფისის მშენებლობისთვის. კაპიტალიზაციისთვის განკუთვნილი, ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული, დანახარჯების ოდენობის დასადგენად გამოყენებული კაპიტალიზაციის ნორმა წარმოადგენს პროცენტის ვალდებულებების საშუალო შეწონილ ვალუტების მიხედვით: 9.0% ლარში, 2.1% აშშ დოლარში და 1.0% ევროში (2022 წ.: 8.7% ლარში, 2.3% აშშ დოლარში და 0.6% ევროში). დაუმთავრებელი მშენებლობის შესახებ დანვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-16 შენიშვნაში.

28. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი გაგრძელება

ბანკის საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	2,221,832	1,908,843
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	287,835	198,918
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	97,677	44,959
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	3,077	2,449
სხვა ფინანსური აქტივები	2,366	3,644
სულ საპროცენტო შემოსავალი	2,612,787	2,158,813
საპროცენტო ხარჯი		
მომხმარებელთა ანგარიშები	(821,549)	(578,062)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(273,545)	(251,637)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	(94,321)	(110,346)
სუბორდინირებული ვალი	(64,632)	(51,358)
სხვა საპროცენტო ხარჯი		
საიტარო ვალდებულებები	(2,955)	(2,766)
სულ საპროცენტო ხარჯი	(1,257,002)	(994,169)
წმინდა საპროცენტო შემოსულობა სავალუტო სვოპებზე	83,101	34,711
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,438,886	1,199,355

29. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

ქვედა ცხრილებში წარმოდგენილია შემოსავალი და ხარჯი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან სეგმენტების მიხედვით. სეგმენტების განმარტება მოცემულია 29-ე შენიშვნაში.

2023	მიკრო, მცირე და საშუალო კორპორაციული		კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტური ელიმინირება	სულ
	საცალო	საწარმოები	კორპორაციული	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტური ელიმინირება	სულ
ათას ლარში						
საკომისიო შემოსავალი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:						
- საბარათე ოპერაციები	257,211	53,245	8	(14)	9	310,459
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	110,055	17,785	14,214	(92)	-	141,962
- გაცემული გარანტიები	25	6,059	38,608	-	-	44,692
- ფულადი ოპერაციები	4,010	4,935	8,039	-	-	16,984
- აკრედიტივის გაცემა	1	120	8,013	(31)	-	8,103
- სავალუტო ოპერაციები	114	783	4,546	(8)	-	5,435
- სხვა	8,383	4,279	31,990	(912)	16	43,756
საკომისიო შემოსავალი, სულ	379,799	87,206	105,418	(1,057)	25	571,391
საკომისიო ხარჯი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:						
- საბარათე ოპერაციები	(141,793)	(33,468)	-	14	-	(175,247)
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	(6,826)	(9,251)	(5,571)	(37)	-	(21,685)
- ფულადი ოპერაციები	(5,514)	(2,584)	(6,347)	(3,143)	-	(17,588)
- მიღებული გარანტიები	-	(276)	(1,706)	-	-	(1,982)
- აკრედიტივები	-	(38)	(2,517)	(3)	-	(2,558)
- სავალუტო ოპერაციები	(8)	-	-	8	(10)	(10)
- სხვა	(7,857)	(7,241)	(1,439)	(1,263)	(45)	(17,845)
სულ საკომისიო ხარჯი	(161,998)	(52,858)	(17,580)	(4,424)	(55)	(236,915)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	217,801	34,348	87,838	(5,481)	(30)	334,476

29. საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი გპგრძელებს

2022*	მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები	კორპორაციული	კორპორაციული ცენტრი, სხვა და ქვესეგმენტური ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ოპერაციები და სეგმენტების შორისი ელიმინირება	სულ	
საკომისიო შემოსავალი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:							
- საბარათე ოპერაციები	252,734	-	-	(3,124)	249,610	(2)	249,608
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	94,987	16,163	13,195	(103)	124,242	-	124,242
- გაცემული გარანტიები	49	5,438	35,069	3	40,559	-	40,559
- ფულადი ოპერაციები	6,024	5,792	5,403	-	17,219	-	17,219
- აკრედიტივის გაცემა	-	82	6,779	(45)	6,816	-	6,816
- სავალუტო ოპერაციები	153	757	5,243	18	6,171	-	6,171
- სხვა	6,002	3,395	23,600	1	32,998	-	32,998
საკომისიო შემოსავალი, სულ	359,949	31,627	89,289	(3,250)	477,615	(2)	477,613
საკომისიო ხარჯი ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით:							
- საბარათე ოპერაციები	(155,581)	-	-	3,124	(152,457)	-	(152,457)
- ანგარიშსწორების ოპერაციები	(6,886)	(9,534)	(5,738)	(19)	(22,177)	-	(22,177)
- ფულადი ოპერაციები	(4,163)	(3,554)	(1,052)	(9,691)	(18,460)	-	(18,460)
- მიღებული გარანტიები	(9)	(590)	(3,115)	-	(3,714)	-	(3,714)
- აკრედიტივები	-	(19)	(1,240)	3	(1,256)	-	(1,256)
- სავალუტო ოპერაციები	(39)	(107)	(897)	2	(1,041)	(7)	(1,048)
- სხვა	(9,185)	(16)	(3,392)	(220)	(12,813)	(38)	(12,851)
სულ საკომისიო ხარჯი	(175,863)	(13,820)	(15,434)	(6,801)	(211,918)	(45)	(211,963)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	184,086	17,807	73,855	(10,051)	265,697	(47)	265,650

*2023 წლიდან საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან შემოსავალი და ხარჯი წარმოდგენილია სეგმენტების მიხედვით.

30. წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან და კონვერტაციიდან

წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან შემდეგი წლებისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	201,457	145,969
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან	71,179	265,702
წმინდა შემოსულობა სხვა წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან უცხოურ ვალუტაში გამოსატული წარმოებული ინსტრუმენტების გარდა	(333)	135
სულ წმინდა შემოსულობა სავალუტო წარმოებული ინსტრუმენტებიდან, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან და კონვერტაციიდან	272,303	411,806

31. თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები

ჯგუფის თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ხელფასები		
ხელფასები და პრემიები	332,848	269,245
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია	24,682	21,672
საპენსიო შენატანები	6,882	5,450
სხვა კომპენსაციის ხარჯი	21,059	10,159
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	385,471	306,526

ბანკის თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები ასეთია:

ათას ლარში	2023	2022
ხელფასები		
ხელფასები და პრემიები	300,517	244,225
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია	24,153	21,672
საპენსიო შენატანები	6,222	4,944
სხვა კომპენსაციის ხარჯი	18,621	8,432
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	349,513	279,273

წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია წარმოადგენს აქციებით გადახდილ ანაზღაურებას და გამოირიცხება, როგორც არაფულადი ოპერაცია კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

თანამშრომლების თვიური საშუალო რაოდენობის კატეგორიებად ჩაშლა ასე გამოიყურება:

31. თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები გზისკმობა

ჯგუფის თანამშრომლების რაოდენობა ასეთია:

თანამდებობა		2023	2022
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	5	6
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	289	286
სხვა თანამშრომლები	დროებითი	1,000	1,105
	მუდმივი	7,443	6,965
სულ		8,737	8,362

ბანკის თანამშრომლების რაოდენობა ასეთია:

თანამდებობა		2023	2022
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	5	6
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	დროებითი	-	-
	მუდმივი	243	237
სხვა თანამშრომლები	დროებითი	938	1,038
	მუდმივი	6,669	6,252
სულ		7,855	7,533

32. ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები

ჯგუფის ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურება	46,464	30,592
არამატერიალური აქტივების ტექნიკური მომსახურება	25,982	21,071
პროფესიული მომსახურება	25,408	23,230
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	12,859	11,515
შენობების და აღჭურვილობის ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურება	9,405	8,227
კომუნალური მომსახურება	9,368	8,662
დაზღვევა	8,707	7,945
შენობის დატვირთვა და იჯარა*	7,774	9,154
კომუნიკაცია და მიწოდება	6,457	6,010
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	5,562	4,178
საკანცელარიო ნივთები და სხვა საოფისე ხარჯები	5,304	5,485
წარმომადგენლობითი ხარჯები	4,310	5,956
ტრანსპორტირება და ავტომანქანების ტექნიკური მომსახურება	2,865	2,939
სამივლინებო ხარჯი	2,027	1,674
დაცვის მომსახურება	1,956	1,572
საქველმოქმედო საქმიანობა	1,110	854
ზარალი უზრუნველყოფაში ჩადებული დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან	661	1,505
ზარალი შენობა-ნაგებობების და მოწყობილობების გასხვისებიდან	599	1,138
სხვა	19,830	15,641
სულ ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	196,648	167,348

*მოიცავს მოკლევადიან იჯარებს დაბალი ღირებულების მქონე იჯარებს რომლებიც არ არის აღიარებული ფასს 16-ის თანახმად.

32. ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები გზამკვლელები

ბანკის ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურება	45,369	29,591
პროფესიული მომსახურება	23,981	21,888
არამატერიალური აქტივების ტექნიკური მომსახურება	22,332	17,632
კომუნალური მომსახურება	8,959	8,303
შენობების და აღჭურვილობის ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურება	8,231	7,740
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	6,985	6,201
შენობის დატვირთვა და იჯარა*	5,604	6,810
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	5,374	4,017
კომუნიკაცია და მიწოდება	5,317	4,919
საკანცელარიო ნივთები და სხვა საოფისე ხარჯები	4,943	5,167
წარმომადგენლობითი ხარჯები	4,268	5,910
დაზღვევა	2,495	2,583
სამივლინებო ხარჯი	1,859	1,515
დაცვის მომსახურება	1,739	1,406
საქველმოქმედო საქმიანობა	1,094	749
ტრანსპორტირება და ავტომანქანების ტექნიკური მომსახურება	749	905
ზარალი უზრუნველყოფაში ჩადებული დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან	579	1,297
ზარალი შენობა-ნაგებობების და მოწყობილობების გასხვისებიდან	539	983
სხვა	16,477	11,527
სულ ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	166,894	139,143

*მოიცავს მოკლევადიან იჯარებს დაბალი ღირებულების მქონე იჯარებს, რომლებიც არ არის აღიარებული ფასს 16-ის თანახმად.

32. აუდიტორული და სხვა საოპერაციო ხარჯები გაგრძელება

აუდიტორების გასამრჯელო შესულია პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	აუდიტი	აუდიტთან დაკავშირებული	სხვა მომსახურება	სულ
2023				
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი	2,191	-	-	2,191
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების შუალედური ფინანსური ანგარიშგების მიმოხილვა	-	237	-	237
სხვა მარწმუნებელი მომსახურება*	-	-	1,218	1,218
სულ აუდიტორების გასამრჯელო	2,191	237	1,218	3,646
2022				
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი	1,894	-	-	1,894
თიბისი ბანკი ჯგუფის და შვილობილი საწარმოების შუალედური ფინანსური ანგარიშგების მიმოხილვა	-	201	-	201
სხვა მარწმუნებელი მომსახურება*	-	-	984	984
სულ აუდიტორების გასამრჯელო	1,894	201	984	3,079

* სხვა მარწმუნებელი მომსახურებები მოიცავს ჯგუფის აუდიტორის გარდა სხვა აუდიტური ფირმების მიერ გაწეულ მომსახურებას.

33. მოგებიდან გადასახადი

მოგებიდან გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი) მოიცავს შემდეგს:

ათას ლარში	2023	2022
მიმდინარე გადასახადის დანარიცხი	246,196	144,919
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	-	112,877
გადავადებული საგადასახადო შეღავათი	(62,338)	(10,971)
წლის მოგების გადასახადის ხარჯი, სულ	183,858	246,825

2022 წელს საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა ცვლილებები მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში, რაც ფინანსური დაწესებულებებისთვის ძალაში შევიდა 2023 წლიდან.

გამოცხადებული ცვლილებების მიხედვით, ფინანსური სექტორი აღარ გადავა ესტონურ საგადასახადო მოდელზე, რომლის მიხედვითაც ბანკებისთვის გამოაკლინა დაიშვებოდა გაუნაწილებელი მოგებიდან მოგების გადასახადის გადახდიდან და მხოლოდ მოეთხოვებოდათ 15%-იანი მოგების გადასახადის გადახდა განაწილებული მოგებიდან.

ცვლილებას მოგების გადასახადით დაბეგვრის მოდელში მყისიერი გავლენა აქვს გადავადებული გადასახადის ნაშთებზე და შესაბამის მოგების გადასახადის ხარჯზე, რომელიც მიკუთვნებოდა ფინანსურ და საგადასახადო აღრიცხვის ნაშთებს შორის წინა პერიოდებში წარმომოხილი დროებითი სხვაობებისთვის. ზემოაღნიშნული ცვლილებების გარდა, საგადასახადო ორგანოები ბანკებისგან მოითხოვენ საგადასახადო და ფასს-ის საფუძველზე წინა რეზერვების და საპროცენტო შემოსავლის/ხარჯის გამოთვლებს შორის სხვაობების მეშვეობით მიღებული საგადასახადო შეღავათების ანაზღაურებას.

ამ ცვლილებების შედეგად, ჯგუფმა აღიარა წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და შესაბამისი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი 112,877 ათასი ლარის ოდენობით მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

33. მოგებიდან გადასახადი გამრქელებ

გარდა ამისა, 2023 წლის ეფექტით, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-დან 20%-მდე არის გაზრდილი, ხოლო დივიდენდები აღარ დაიბეგრება 5%-იანი გადასახადით დივიდენდებიდან.

მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები მარეგულირებელი ორგანოების მიმართ, როგორც წესი, კვარტალურად გადაიხდება. თანხა გამოითვლება წინა წლის მიმდინარე მოგების გადასახადის თანხის გაყოფით 4 თანაბარ ნაწილად. ვალდებულების გასტუმრებულია მომდევნო წელს, წლის ბოლოსთვის არსებული მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებების მიხედვით.

მოგების გადასახადის საშუალო შეწონილი განაკვეთი 2023 წელს არის: 20% (2022 წ.: 15%), როდესაც საგადასახადო განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი საწარმოების შემოსავლის უდიდესი ნაწილი, 15%-დან 20%-მდე მერყეობდა (2022 წ.: 15%-20%).

ქვემოთ მოცემულია მოსალოდნელი და ფაქტობრივი საგადასახადო (სარგებლის)/ხარჯის შეჯერება:

ათას ლარში	2023	2022
კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთი	20%	15%
დასაბეგრი მოგება	1,302,916	1,269,900
თეორიული საგადასახადო ხარჯი, მოქმედი 20%-იანი საგადასახადო ხარჯის საშუალო შეწონილის მიხედვით (2022 წ.: 15%)	259,595	190,594
იმ მუხლების საგადასახადო ეფექტი, რომლებიც საგადასახადო მიზნებისთვის გამოქვითვას ან დაკავებას არ ექვემდებარება:		
გადასახადისგან გათავისუფლებული შემოსავალი	(70,860)	(38,636)
გამოუქვითავი ხარჯები	654	187
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	(5,146)	94,716
სხვა სხვაობები	(385)	(36)
სულ წლის მოგების გადასახადის ხარჯი	183,858	246,825

სხვაობები ფინანსური ანგარიშგების ჩარჩოსა და საქართველოსა და აზერბაიჯანში საგადასახადო რეგულირებას შორის წარმოშობს დროებით სხვაობებს ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და მათ საგადასახადო ბაზებს შორის. ამ დროებითი სხვაობების ცვლილების დინამიკის საგადასახადო ეფექტი წარმოდგენილია ქვემოთ და აღირიცხება 20%-ით (2022 წ.: 15%) საქართველოსთვის და 20%-ით აზერბაიჯანისთვის (2022 წ.: 20%).

შემოსავალი, რომელიც არ იბეგრება გადასახადით, მოიცავს საპროცენტო შემოსავალს სებ-ში განთავსებებიდან, საქართველოს მთავრობის სახაზინო თამასუქებს და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების ფასიან ქაღალდებს. გამოუქვითავი ხარჯები მოიცავს გადახდილ ჯარიმებს და საქველმოქმედო ხარჯებს ბენეფიციარისთვის, რომლებიც არ არის რეგისტრირებული საქველმოქმედო ორგანიზაციებად.

33. მოვებიდან გადასახადი გაგრძელება

გადავადებული საგადასახადო აქტივები/ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1 იანვარი, 2023 წ.	მოგების ან ზარალის კრედიტში/ (დებეტში) გატარე-ბული	სხვა სრულ შემოსავალზე დარიცხული მოგების გადასახადის სარგებელი/ (ხარჯი)	ვალუტის კონვერტაციის ეფექტი	31 დეკემბერი, 2023 წ.
(დაბეგვრადი)/გამოქვითვადი დროებითი სხვაობების და საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანის საგადასახადო ეფექტი					
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები და არამატერიალური აქტივები	(50,887)	(5,906)	-	(1,827)	(58,620)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,847	(1,847)	-	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები	4,754	1,076	(260)	-	5,570
სხვა აქტივები	329	(70)	-	-	259
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(724)	418	-	-	(306)
სხვა ვალდებულებები	(923)	1,346	-	-	423
აქციებზე დაფუძნებული გადახდა	4,302	1,636	-	-	5,938
გუდვილი	(4,987)	1,584	-	-	(3,403)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	(423)	-	-	-	(423)
ერთჯერადი ანაზღაურება საგადასახადო და ფასს-ის სხვადასხვა საფუძვლის გამო	(64,101)	64,101*	-	-	-
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	(110,813)	62,338	(260)	(1,827)	(50,562)
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	2,064	158	-	(1,827)	395
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(112,877)	62,180	(260)	-	(50,957)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	(110,813)	62,338	(260)	(1,827)	(50,562)

* ამ თანხას გავლენა არ მოუხდენია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე, ვინაიდან, ერთჯერადი გადავადებული გადასახადის ანაზღაურებები, რომლებიც საჭირო გახდა 2022 წელს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებები გამო, აღირიცხა 2023 წლის მიმდინარე მოგების გადასახადში და არ მოუხდენია გავლენა საგადასახადო ხარჯებზე.

33. მოგებიდან გადასახადი გამრქლება

ათას ლარში	1 იანვარი, 2022 წ.	მოგების ან ზარალის კრედიტში/ (დებეტი) გატარებული	საგადასა- ხადო კანონმდებ- ლობის ცვლილების ეფექტი	ვალუტის კონვერტაციის ეფექტი	31 დეკემბერი, 2022 წ.
(დაბეგვრადი)/გამოქვითვადი დროებითი სხვაობების და საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანის საგადასახადო ეფექტი					
შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები და არამატერიალური აქტივები	(1,162)	1,157	(50,882)	-	(50,887)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	(13,399)	15,230	-	16	1,847
სხვა ფინანსური აქტივები	4,110	(4,092)	4,736	-	4,754
სხვა აქტივები	-	265	64	-	329
ვალდებულებები საკრედიტო დანესებულებების მიმართ	(368)	368	-	-	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	123	(128)	(719)	-	(724)
სხვა ვალდებულებები	(922)	866	(867)	-	(923)
აქციებზე დაფუძნებული გადახდა	2,695	(2,695)	4,302	-	4,302
გუდვილი	-	-	(4,987)	-	(4,987)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	-	(423)	-	(423)
ერთჯერადი ანაზღაურება საგადასახადო და ფასს- ის სხვადასხვა საფუძვლის გამო	-	-	(64,101)	-	(64,101)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/ (ვალდებულება)	(8,923)	10,971	(112,877)	16	(110,813)
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	2,056	(8)	-	16	2,064
აღიარებული გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(10,979)	10,979	(112,877)	-	(112,877)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი/ (ვალდებულება)	(8,923)	10,971	(112,877)	16	(110,813)

ჯგუფის არსებული სტრუქტურისა და საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის კონტექსტში, ჯგუფის სხვადასხვა კომპანიის საგადასახადო ზარალი და მიმდინარე საგადასახადო აქტივები შეიძლება არ გაიქვითოს ჯგუფის სხვა კომპანიების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებებთან და დასაბეგრ მოგებასთან. აქედან გამომდინარე, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი უკავშირდება ერთსა და იმავე დასაბეგრ სამეურნეო სუბიექტს და ერთსა და იმავე საგადასახადო ორგანოს.

34. ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების შეჯამება

ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა თითოეულ წარმოდგენილ პერიოდში. ამ ვალდებულებების მუხლები ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში ასახულია, როგორც ფინანსური საქმიანობა.

ათას ლარში	სხვა ნასესხები სახსრები	გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	სუბორდინი- რებული ვალი	საიჯარო ვალდებუ- ლებები	სულ
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,659,418	1,583,699	623,647	56,522	4,923,286
შემოსულობა ძირითადი თანხიდან	2,501,875	3,504	62,578	-	2,567,957
ძირითადი თანხის გამოსყიდვა	(1,731,699)	(205,898)	(13,710)	(13,099)	(1,964,406)
წმინდა პროცენტის ცვლილების დინამიკა**	5,318	13,765	2,921	284	22,288
სხვა არაფულადი მუხლების ცვლილების დინამიკა*	-	(6,951)	-	36,553	29,602
სავალუტო კურსის კორექტირებები	(184,517)	(178,306)	(85,288)	(8,020)	(456,131)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,250,395	1,209,813	590,148	72,240	5,122,596
შემოსულობა ძირითადი თანხიდან	1,894,337	95,820	287,589	-	2,277,746
ძირითადი თანხის გამოსყიდვა	(1,698,671)	(43,058)	(15,867)	(12,999)	(1,770,595)
წმინდა პროცენტის ცვლილების დინამიკა**	3,169	(4,287)	4,355	(270)	2,967
სხვა არაფულადი მუხლების ცვლილების დინამიკა*	-	-	-	24,519	24,519
სავალუტო კურსის კორექტირებები	4,869	5,797	2,505	(80)	13,091
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,454,099	1,264,085	868,730	83,410	5,670,324

* სხვა არაფულადი ცვლილების დინამიკა წარმოადგენს ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებებით გაფორმებულ იჯარებს გამოკლებული შეწყვეტილი იჯარები და შემოსულობას გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების დაფარვიდან.
**წმინდა პროცენტის ცვლილების დინამიკა მოიცავს დარიცხულ და გადახდილ პროცენტს. პროცენტი გადახდილი სხვა ნასესხებ სახსრებზე, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სუბორდინირებული ვალი და საიჯარო ვალდებულებები ასახულია საოპერაციო ფულადი ნაკადების გადახდილი პროცენტის მუხლში.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა

საკრედიტო ხარისხი

ფინანსური აქტივის ტიპიდან გამომდინარე, ჯგუფმა შეიძლება გამოიყენოს აქტივის საკრედიტო ხარისხის შესახებ ინფორმაციის სხვადასხვა წყარო, მათ შორის სარეიტინგო სააგენტოების (Standard & Poor's, Fitch) მიერ მინიჭებული საკრედიტო რეიტინგები, საკრედიტო ბიუროს მიერ მინიჭებული საკრედიტო ქულები და ჯგუფის შიგნით შემუშავებული საკრედიტო რეიტინგები. ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება ჯგუფის შიგნით შექმნილი საკრედიტო ხარისხის კატეგორიებად, ერთდროულად შიდა და გარე საკრედიტო ხარისხის ინფორმაციისა და კონკრეტული კრედიტისთვის სპეციფიკური სხვა მაჩვენებლების გათვალისწინებით (მაგ. ვადაგადაცილება). ჯგუფი განსაზღვრავს საკრედიტო ხარისხის შემდეგ კატეგორიებს:

- ძალიან დაბალი რისკი – კრედიტები ავლენს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ძლიერ უნარს;
- დაბალი რისკი – დავალიანებები ავლენს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების საკმარის უნარს;
- საშუალო რისკი – დავალიანებები ავლენს ფინანსური ვალდებულებების შესრულების დამაკმაყოფილებელ უნარს;
- მაღალი რისკი – დავალიანებები საჭიროებს თვალყურის მკაცრად დევნებას, და
- დეფოლტი – დავალიანებები დეფოლტის სიტუაციაში, საკრედიტო რისკით გაუფასურებული.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გზამკვლევა

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

საკრედიტო ხარისხის შეფასება	შიდა რეიტინგის შეფასება			გარე რეიტინგი	
	სამომხმარებლო სესხების რეიტინგი	მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხების რეიტინგი	კორპორაციული სესხების რეიტინგი	საკრედიტო ბიურო (საჭიროების შემთხვევაში)	საერთაშორისო საკრედიტო სააგენტოს რეიტინგი (საჭიროების შემთხვევაში)
ძალიან დაბალი	1-10	1-2	1-10	A; B; C1; C2; C3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2
დაბალი	11-21	3-5	11-18	A; B; C1; C2; C3; D1; D2; D3	A2; A3; B1; B2; B3; C1
საშუალო	22-35	6-9	19-31	A; B; C1; C2; C3; D1; D2; D3; E1; E2; E3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2; B3; C1; C2; C3
მაღალი	36-44	10-16	32-56	D1; D2; D3; E1; E2; E3	A1.3; A1.4; A1.5; A2; A3; B1; B2; B3; C1; C2; C3; D1; D2; D3

მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის შეფასება:

მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი არის სამომავლო ფულადი სახსრების დეფიციტის დღევანდელი ღირებულების ალბათობით შეწონილი შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის შეფასებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის შეფასებისას ჯგუფი ეყრდნობა იყენებს ოთხ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ("EAD"), ბარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD") და დისკონტირების განაკვეთი. ამ შეფასებებში ითვალისწინებენ პერსპექტიულ ინფორმაციას, ანუ მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე, ალბათობით შეწონილ ცვლილებას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის შესაფასებლად ჯგუფი მიმართავს სამი სტადიის მოდელს და თავის მსესხებლებს მიაკუთვნებს სამ სტადიას: ჯგუფი თავის კრედიტის ოდენობას პირველ სტადიას მიაკუთვნებს, თუ სანაყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო ხარისხი მნიშვნელოვნად არ გაუარესებულა და ინსტრუმენტი არ იყოს საკრედიტო დეფოლტის სიტუაციაში სანაყისი აღიარებისას. კრედიტის ოდენობა მეორე სტადიას მიეკუთვნება, თუ სანაყისი აღიარების შემდეგ დაფიქსირდა საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ მიიჩნევა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფად. კრედიტის ოდენობა, რომელზეც გამოვლენილია დეფოლტის ნიშნები, მიეკუთვნება მესამე სტადიის ინსტრუმენტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის ოდენობა განსხვავდება დავალიანების ოდენობის ერთ-ერთი სტადიისთვის მიკუთვნების მიხედვით. პირველი სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალის იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიენეროს საანგარიშგებო თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში პოტენციურად დამდგარ დეფოლტის მოვლენებს. მეორე სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ბარალს, ანუ საკრედიტო ბარალს, რომელიც შეიძლება მიენეროს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიანი არსებობის ვადის განმავლობაში. როგორც წესი, არსებობის ვადა უდრის ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილ სახელშეკრულებო ვადას. ისეთი ფაქტორები, როგორცაა ხელშეკრულების მიხედვით დაფარვის გრაფიკის არსებობა, დაფარვის ვადის გაგრძელების უფლებები და მონიტორინგის პროცესები ჯგუფის მხრიდან მოქმედებს ვადის განსაზღვრაზე. მესამე სტადიის ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მოვლენა უკვე დამდგარია და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ბარალი გამოითვლება თანხების მოსალოდნელი ამოღების საფუძველზე.

დეფოლტის განმარტება

ფინანსური აქტივები, რომლებისთვისაც ჯგუფმა გამოავლინა მინიმუმ ერთი ბარალის დადგომის შემთხვევა, მიეკუთვნება მე-3 სტადიას.

ჯგუფი დეფოლტის განმარტებისთვის იყენებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ ინფორმაციას. მსესხებელი კლასიფიცირდება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი, თუ შემდეგი პირობებიდან ერთი მაინც დადგება:

- ხელშეკრულებით გათვალისწინებული რომელიმე გადახდა 90 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული;

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

• ფაქტორები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ მსესხებლისგან გადახდების მიღება არ არის მოსალოდნელი. ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი მსესხებლების შემთხვევაში, ჯგუფი დამატებით იყენებს კრიტერიუმებს, რაც შეუზღუდავად მოიცავს შემდეგს: გაკოტრების პროცედურა, მნიშვნელოვანი თაღლითობა მსესხებლის ბიზნესში, რამაც სერიოზულად იმოქმედა მის ფინანსურ მდგომარეობაზე, ხელშეკრულების პირობების დარღვევა და სხვა. მცირე და საშუალო სანარმოებისა და კორპორაციული მსესხებლების შემთხვევაში, დეფოლტის გამოვლენა ხდება კონტრაქტის დონეზე, რაც იმას ნიშნავს, რომ ყველა მოთხოვნა მსესხებლის მიმართ აღირიცხება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი. რაც შეეხება საცალო და მიკრო კრედიტებს, გამოიყენება დეფოლტის განმარტება საკრედიტო ინსტრუმენტის დონეზე. „პულინგ ეფექტის“ (ზღვარი, რომლის ზემოთაც მთლიანი დავალიანება ჩაითვლება დეფოლტის სიტუაციაში მყოფად) დამატებითი კრიტერიუმების გათვალისწინებით. თუ დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი კრედიტის ოდენობა აღემატება წინასწარ განსაზღვრულ ზღვრულ დონეს, ყველა მოთხოვნა მსესხებლის მიმართ კლასიფიცირდება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი. როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტი კლასიფიცირდება, როგორც დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი, იგი ამ კატეგორიაში რჩება იმ დრომდე, ვიდრე ვეღარ დააკმაყოფილებს დეფოლტის კრიტერიუმებს ექვსი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. ასეთ შემთხვევაში ჩაითვლება, რომ კრედიტი აღარ არის დეფოლტის სიტუაციაში (ანუ დეფოლტი გამოსწორდა). იმის გასაანალიზებლად, თუ რამდენად მოსალოდნელია, რომ დეფოლტის აღმოფხვრის შემდეგ ფინანსური ინსტრუმენტი დაუბრუნდეს დეფოლტის სიტუაციაში მყოფის სტატუსს, ექვსთვიანი გამოსაცდელი ვადა განისაზღვრება. კრედიტები, რომლებიც გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე დეფოლტის მდგომარეობიდან, იქ ნარჩუნდება გარკვეული ვადით, სანამ გადავა 1-ელ სტადიაზე და კვლავ კლასიფიცირდება, როგორც სრულად მოქმედი ინსტრუმენტები.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ფინანსური აქტივები, რომლებზეც ჯგუფი აღმოაჩენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას მათი შექმნის თარიღის შემდეგ, მიეკუთვნება მე-2 სტადიას. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლების აღიარება ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, მიუხედავად იმისა, რომ ზოგი მათგანი ეხება მსესხებლის მახასიათებლებს. ჯგუფი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ მაჩვენებლებს იყენებს.

რაოდენობრივი კრიტერიუმები

რაოდენობრივ საფუძველზე ჯგუფი აფასებს საწყისი აღიარების შემდეგ თითოეული კონკრეტული კრედიტის მოცულობის დეფოლტის პარამეტრის ალბათობის ცვლილებას და მას ადარებს წინასწარ დადგენილ ზღვრულ დონეს. როდესაც აბსოლუტური ცვლილება დეფოლტის ალბათობაში აღემატება მოქმედ ზღვრულ დონეს, მიიჩნევა, რომ მოხდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და კრედიტის მოცულობა გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრული დონეების განსაზღვრისა და გამოყენებისას ბანკი განიხილავს პროდუქტის ტიპს, ხელშეკრულებების სიძველეს და რეიტინგს სესხის გაცემისას, შესაბამისად, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრული დონე ყოველი სეგმენტისთვის განსხვავებულია. ქვემოთ პროცენტული პუნქტებით წარმოდგენილია ზღვრული დონეების დიაპაზონები შესაბამისი ქვეჯგუფებისთვის, რომლებიც განაპირობებს ხელშეკრულების გადატანას მე-2 სტადიაზე:

იპოთეკური	0% - 10.4%
სამომხმარებლო (რომელიც შემდგომში იყოფა ქვეჯგუფებად ზღვრული დონეების გამოყენების მიზნით)	0% - 28.2%
მიკრო (რომელიც შემდგომში იყოფა ქვეჯგუფებად ზღვრული დონეების გამოყენების მიზნით)	0% - 28.7%

ხარისხობრივი კრიტერიუმები

ფინანსური აქტივი გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეფასდება, თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შემდეგი ხარისხობრივი კრიტერიუმებიდან ერთი მაინც დაფიქსირდება:

- სახელშეკრულებო დაფარვის ვადაგადაცილების 30-დღიანზე მეტი პერიოდი;
- კრედიტი რესტრუქტურირებულია, მაგრამ არ არის დეფოლტის სიტუაციაში;
- მსესხებელი მიეკუთვნება „საყურადღებოს“ კატეგორიას.

ჯგუფს არ უარუყვია ვარაუდი, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა წარმოშობის შემდეგ, როდესაც ფინანსური აქტივი ხდება 30 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ეს ხარისხობრივი მაჩვენებელი, სესხის რესტრუქტურისა და სხვა ფაქტორებთან ერთად, გამოიყენება ყველა სეგმენტზე.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გეგმები

განსაკუთრებით კორპორაციული და მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტისთვის, ჯგუფი ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოშობის შემდეგ რისკის კატეგორიის გაუარესებას იყენებს, როგორც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებელს. მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით, მსესხებლები ნაწილობრივ რისკის სხვადასხვა კატეგორიაში. თუ არსებობს გარკვეული სისუსტეები, რომლებმაც, მატერიალიზების შემთხვევაში, შეიძლება გამოიწვიოს სესხის დაფარვასთან დაკავშირებით პრობლემები, მსესხებლები მიეკუთვნებიან „საყურადღებოს“ კატეგორიას. მიუხედავად იმისა, რომ საყურადღებო მსესხებლების ფინანსური მდგომარეობა საკმარისია ვალდებულებების დასაფარად, ამ მსესხებლების მკაცრი მონიტორინგი ხდება და გარკვეული ზომები მიიღება პოტენციური სისუსტეების შესამცირებლად. როდესაც ხდება მსესხებლის კლასიფიცირება „საყურადღებოს“ კატეგორიაში, იგი გადაინაცვლებს მე-2 სტადიაზე. თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის რომელიმე შემთხვევაში აღწერილი მაჩვენებელი გამოვლინდება, ფინანსური ინსტრუმენტი გადავა მე-2 სტადიაზე. ფინანსური აქტივი შეიძლება დაუბრუნდეს 1-ელ სტადიას, თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლები აღარ ფიქსირდება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად ორ მიდგომას მიმართავს – ინდივიდუალურ შეფასებას და კოლექტიურ შეფასებას. ინდივიდუალური შეფასება ძირითადად გამოიყენება მე-2 და მე-3 სტადიების ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი მსესხებლებისთვის. ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი კრედიტების შესარჩევად ხელმძღვანელობა იყენებს შემდეგ ზღვრულ დონეს, რომელთა შემთხვევაში კრედიტები შეირჩევა ინდივიდუალური გადამოწმებისთვის: მე-2 სტადიისთვის – 10 მილიონი ლარი და მე-3 სტადიისთვის – 4 მილიონი ლარი. გარდა ამისა, ჯგუფმა შეიძლება თვითნებურად აირჩიოს გარკვეული კრედიტის მოცულობები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ინდივიდუალურად შეფასებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო რისკის მართვის ან ანდერაიტინგის დეპარტამენტების გადანაცვლებებზე დაყრდნობით. ინდივიდუალური შეფასება ითვალისწინებს უახლეს ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, რათა განსაზღვროს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საბაზო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარების მიხედვით¹.

ჯგუფი დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდს იყენებს ინდივიდუალური შეფასებით ამოსაღები თანხის დასადგენად. ანაზღაურებადი ღირებულების ზუსტი შეფასების უზრუნველსაყოფად ჯგუფი მიმართავს სცენარული ანალიზის მიდგომას. სცენარები შეიძლება განისაზღვროს ინდივიდუალური მსესხებლის სპეციფიკური ინფორმაციისა და სამომავლო პროგნოზის, მსესხებლის საქმიანობის სფეროს ან უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების ცვლილების მიხედვით. სცენარული ანალიზის შემთხვევაში, ჯგუფი ახდენს თითოეული სცენარისთვის ანაზღაურებადი ღირებულების პროგნოზირებას და აფასებს შესაბამის ზარალებს. საბოლოო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება, როგორც თითოეულ სცენარში მოსალოდნელი ზარალების საშუალო შენონილი, რომელიც შეინიშნება სცენარის დადგომის ალბათობით.

არამნიშვნელოვანი და არაგაუფასურებული მნიშვნელოვანი მსესხებლებისთვის ჯგუფი კოლექტიურად აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. კოლექტიური შეფასებისა და რისკის პარამეტრების განსაზღვრის მიზნებისთვის, კრედიტი იყოფა რისკის ერთგვაროვან ჯგუფებად, მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მიხედვით. ჯგუფის საკრედიტო რისკის საერთო მახასიათებლებში, სხვებთან ერთად, შედის: სტადია (1-ელი, მე-2 ან მე-3 სტადია), კონტრაპენტის ტიპი (ფიზიკური თუ იურიდიული პირი), პროდუქტის ტიპი, რეიტინგი (გარე ან შიდა), ვადაგადაცემის სტატუსი, რესტრუქტურირების სტატუსი, დეფოლტის კატეგორიაში ყოფნის თვეების რაოდენობა ან სხვა მახასიათებლები, რომლებმაც შეიძლება განსხვავდეს გარკვეული ქვესეგმენტები რისკის პარამეტრის შეფასების მიზნებისთვის. ჯგუფების რაოდენობა განსხვავდება სხვადასხვა პროდუქტის/სეგმენტის მიხედვით, პორტფელის სპეციფიკიდან და თითოეულ ჯგუფში მონაცემების ხელმისაწვდომობიდან გამომდინარე. კოლექტიური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო რისკის შემდეგი პარამეტრების სიმრავლის ჯამი: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება. დეფოლტის ალბათობა და ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში, რომლებიც განისაზღვრება ქვემოთ მოცემული განმარტების მიხედვით და დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირდება ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

საკრედიტო რისკის პარამეტრების გამოთვლის მთავარი პრინციპებია:

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პარამეტრი, რომელიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მიზნით, დროზე დამოკიდებულია, ანუ ჯგუფი უშვებს პარამეტრის სხვადასხვა სიდიდის გამოყენებას მომდევნო დროით პერიოდებზე კრედიტის ოდენობის არსებობის მანძილზე. დეფოლტის მომენტისთვის

¹ ბანკის რისკის სრული მოცულობა მსესხებლისგან ან ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლებისგან

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

დაუფარავი დავალიანების ასეთი სტრუქტურა გამოიყენება ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისთვის, რომელიც მიეკუთვნება პირველ და მეორე სტადიებს. მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტების და დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების ვექტორი შედგება ერთი ელემენტისგან, სადაც მიმდინარე დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ერთადერთი სიდიდეა. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება სხვადასხვანაირად განისაზღვრება სახელშეკრულებო დაფარვის გრაფიკის მქონე ამორტიზებული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის და განახლებადი ინსტრუმენტებისთვის. ამორტიზებადი პროდუქტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება გამოითვლება ძირითადი თანხის და პროცენტის სახელშეკრულებო დაფარვების გათვალისწინებით 12-თვიანი ვადის განმავლობაში 1-ელ სტადიაში განაწილებული ინსტრუმენტებისთვის და მთლიანი არსებობის ვადის განმავლობაში დანარჩენი ინსტრუმენტებისთვის. იგი დამატებით კორექტირდება, რათა ასახოს წინასწარ გადახდების გამო კრედიტის ოდენობის შემცირების ეფექტი – კერძოდ, სრულად წინსწრებით დაფარვის კოეფიციენტი. სრულად წინსწრებით დაფარვის განაკვეთის პარამეტრი წარმოადგენს იმის აღბათობას, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი სრულად დაიფარება წინასწარ გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, დაფარვის ვადამდე. სრულად წინსწრებით დაფარვის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის, ჯგუფი ითვალისწინებს დაფარვის ვადამდე სრულად გადახდილი ხელშეკრულებების ისტორიულ მონაცემებს. განახლებადი საკრედიტო ხაზების შემთხვევაში, ბანკი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას გამოითვლის მოსალოდნელი ლიმიტის ათვისების პროცენტულობის საფუძველზე, დეფოლტის მოვლენის დადგომის შემთხვევაში.

დეფოლტის აღბათობა

დეფოლტის აღბათობის პარამეტრი ასახავს ინსტრუმენტის დეფოლტის დადგომის აღბათობას გარკვეული დროითი პერიოდის განმავლობაში. იგი აფასებს იმის აღბათობას, რომ მსესხებელი ვერ შეძლებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დავალიანების დაფარვას. დეფოლტის აღბათობის პარამეტრი დროზე დამოკიდებულია (ანუ აქვს კონკრეტული ვადიანობის სტრუქტურა) და ვრცელდება ყველა მოქმედ (არადეფოლტირებულ) ხელშეკრულებაზე. მხედველობაში მიიღება კლიენტების სხვადასხვა სეგმენტის სპეციფიკური ხასიათი, რომლებისთვისაც დეფოლტის აღბათობა განისაზღვრება, ასევე უნიკალური მახასიათებლები, რომლებიც განაპირობებენ მათ მიდრეკილებას დეფოლტისკენ და დეფოლტის აღბათობა მოდელირდება სხვადასხვაგვარად საცალო და მიკრო სეგმენტებისა და კორპორაციული და მცირე და საშუალო საწარმოების სეგმენტებისთვის. დეფოლტის აღბათობის შეფასების მიდგომა ასევე დიფერენცირებულია სხვადასხვა დროითი პერიოდისთვის და დამატებით კორექტირდება ამ პერიოდისთვის პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური ცვლადების მოსალოდნელი გავლენის მიხედვით (იხილეთ „საპროგნოზო ინფორმაციის“ თავი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში მაკროეკონომიკური მოლოდინების ჩართვის შესახებ დანვრილებითი ინფორმაციისთვის). საპროგნოზო ინფორმაციის კორექტირება დეფოლტის აღბათობაზე გამოიყენება სამწლიანი პერიოდისთვის, იმის გათვალისწინებით, რომ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობა შეიძლება უფრო ხანგრძლივ დროით პერიოდს მოიცავდეს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად ორი ტიპის დეფოლტის აღბათობა გამოიყენება: 12-თვიანი და არსებობის მანძილზე დეფოლტის აღბათობა. არსებობის მანძილზე დეფოლტის აღბათობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის აღბათობის შეფასებას და იგი წარმოადგენს 12-თვიანი ზღვრული დეფოლტის აღბათობების ჯამს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში. ჯგუფი დეფოლტის აღბათობის მოდელისთვის, როგორც წესი, მიმართავს რაოდენობაზე დაყრდნობილ მიდგომას, თუმცა არაერთგვაროვანი პორტფელების შემთხვევაში გამოიყენება რისკით შეწონილი მიდგომა. ჯგუფი იყენებს სხვადასხვა სტატისტიკურ მეთოდს, როგორცაა 12-თვიანი დეფოლტის აღბათობების ექსტრაპოლაცია მიგრაციის მატრიცების საფუძველზე, არსებობის მანძილზე დეფოლტის აღბათობის მრუდის შედგენა დეფოლტის ისტორიული მონაცემების საფუძველზე და გრძელვადიანი დეფოლტის აღბათობის თანდათანობითი თანხვედრა დეფოლტის გრძელვადიან მაჩვენებელთან.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში

დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის პარამეტრი წარმოადგენს კრედიტის მოცულობის წილს, რომელიც სამუდამოდ (აუნაზღაურებლად) დაიკარგება, თუ მსესხებელი აღმოჩნდება დეფოლტის სიტუაციაში. რაც შეეხება პირველი სტადიისა და მეორე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტებს, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ფასდება თითოეული პერიოდისთვის ინსტრუმენტის არსებობის მანძილზე და ასახავს მოსალოდნელი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების წილს ამ პერიოდისთვის, რომლის ამოღება არ მოხდება ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის თარიღის შემდეგ. რაც შეეხება მესამე სტადიის ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების წილს საანგარიშგებო თარიღისთვის, რომლის ამოღება არ

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გარემოება

მოხდება ამ ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის შეფასება განსხვავდება კონტრაქტის ტიპის, სეგმენტის, პროდუქტის ტიპის, სეკურიტიზაციის დონის, არსებული ემპირიული მონაცემების და პორტფელის გაყიდვების მიხედვით. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის ზოგადი შეფასების პროცესი, რომელსაც ჯგუფი იყენებს, ეყრდნობა იმ დაშვებას, რომ კრედიტის დეფოლტის შემდეგ ორი ურთიერთგამომრიცხავი სცენარი შესაძლებელია. არგაყიდვის სცენარი – კრედიტი ან ტოვებს დეფოლტის მდგომარეობას (გამოსწორების სცენარი) ან არ ტოვებს დეფოლტის მდგომარეობას და დაექვემდებარება ამოღების პროცესს (არგამოსწორების სცენარი); გაყიდვის სცენარი – კრედიტი იყიდება. კრედიტის გაყიდვის ალბათობა, გამოსწორების ალბათობა და გამოსწორებული კრედიტის კვლავ დეფოლტის მდგომარეობაში აღმოჩენის ალბათობა – ყველა მათგანი განისაზღვრება წინასწარი შეფასების პროცესში. რისკის პარამეტრები, რომლებიც ორივე ქვესცენარს ეხება, ანუ გამოსწორების და ამოღების მაჩვენებლები, ფასდება მიგრაციის მატრიცების მიდგომით, სადაც გაყიდვის ალბათობა განისაზღვრება ექსპერტის განსჯის საფუძველზე, სანამ არ მოგროვდება სტატისტიკური შეფასებისთვის საკმარისი მონაცემები. ჯგუფი დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის თითოეული პორტფელისთვის განსაზღვრავს ამოღების დროის მონაკვეთს გაუყიდავი კრედიტებისთვის და მაქსიმალურ პერიოდს გასაყიდი კრედიტებისთვის (რომელიც განისაზღვრება გაყიდვის საშუალო ვადის მიხედვით), რის შემდეგაც არსებითი ამოღებები აღარ არის ნავარაუდები. თანხების ამოღების ვადა განისაზღვრება მონაცემების ანალიზით და ექსპერტის განსჯით. გარკვეული პორტფელებისთვის, ზოგადი მიდგომის ალტერნატიული ვერსიები შეიძლება იქნეს გამოყენებული ემპირიული მონაცემების შეზღუდულობის გამო. მნიშვნელოვანი კორპორაციული კრედიტების შემთხვევაში, ჯგუფი მიმართავს დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელირების მეთოდს, რომელიც ეყრდნობა ისტორიული დეფოლტებიდან რეალიზებულ ამოღებებს, დაკორექტირებულს ინდივიდუალურად შეფასებული, დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი კრედიტების სამომავლო ამოღებების აპროქსიმაციით. მცირე და საშუალო საწარმოებისა და არამნიშვნელოვანი კორპორაციული მსესხებლების დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელირების მიზნით, ჯგუფი აფასებს უზრუნველყოფის საგნის ანაზღაურებად ღირებულებას და უშვებს, რომ ფულადი სახსრების ამოღება არ არის მოსალოდნელი. უზრუნველყოფის საგნიდან ანაზღაურებადი ღირებულების შესაფასებლად ჯგუფი იყენებს შესაბამის შემცირებას, რომელიც განისაზღვრება უზრუნველყოფის სხვადასხვა ტიპისთვის და ახდენს მათ დისკონტირებას ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით რეალიზაციის პერიოდზე. გარდა ამისა, ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის იღებს გადანყვეტილებას, რომელიც ისტორიული მონაცემების მონაკვეთი უნდა გამოიყენოს ამოღებების მოდელირებისთვის.

საპროგნოზო ინფორმაცია

მიუკერძოებელი, ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოითხოვს მასში გონივრული დანახარჯით ან ძალისხმევით მოპოვებული საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვას. საპროგნოზო ინფორმაციის მიზნებისთვის, ჯგუფი სამ მაკრო სცენარს განსაზღვრავს. სცენარები განისაზღვრება, როგორც ეკონომიკის მდგომარეობის საბაზო (ყველაზე უფრო სავარაუდო), ოპტიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უკეთესი) და პესიმისტური (ყველაზე უფრო სავარაუდოზე უარესი) სცენარები. საბაზისო მაკროეკონომიკური სცენარის მისაღებად, ჯგუფი ითვალისწინებს პროგნოზებს სხვადასხვა გარე წყაროდან – საქართველოს ეროვნული ბანკი, ფინანსთა სამინისტრო, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ასევე სხვა საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებები – რათა უზრუნველყოს საბაზრო მოლოდინების კონსენსუსი. ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები განისაზღვრება ჯგუფის მაკროეკონომიკური განყოფილების მიერ შემუშავებული სისტემით.

ჯგუფი იყენებს სტატისტიკურ მოდლებს და სხვადასხვა მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის ისტორიულ ურთიერთქმედებას და დეფოლტზე დაკვირვებებს, რათა გააკეთოს საპროგნოზო კორექტირებები. იმ შემთხვევაში, თუ ეს მოდლები არ იძლევა გონივრულ შედეგებს სტატისტიკური ან ბიზნესის თვალსაზრისით, ჯგუფმა შეიძლება გამოიყენოს ექსპერტის განსჯა ან მიმართოს ალტერნატიულ მეთოდს. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი სტატისტიკურ მოდლებზე დაყრდნობით აკეთებს საპროგნოზო კორექტირებებს ყველა სეგმენტში, კორპორაციული გარდა. კორპორაციულ სეგმენტში, იმის გამო, რომ სტატისტიკური მოდლები უმნიშვნელოა, ჯგუფი არ მიმართავს საპროგნოზო ინფორმაციის კორექტირებას. საბაზო, ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს მიენიჭა 50%, 25% და 25% ალბათობა, შესაბამისად.

საპროგნოზო ინფორმაცია ჩართულია საცალო და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების პორტფელების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ შეფასებაში და ინდივიდუალურად შეფასებულ დავალიანებებში.

მოდელის მართვა და გადამოწმება

ჯგუფი რეგულარულად გადამოწმებს თავის მეთოდოლოგიას და დაშვებებს, რომ შეამციროს ყოველგვარი სხვაობა წინასწარ შეფასებულ და ფაქტობრივ საკრედიტო ზარალს შორის. ასეთი უკუტესტირება

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

(რეტროპოლაციის ჩათვლით) ტარდება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ. უკუტესტირების პროცესის ფარგლებში ჯგუფი აფასებს რისკის პარამეტრების ფაქტობრივ რეალიზაციას და მათ შესაბამისობას მოდელის წინასწარ შეფასებებთან. გარდა ამისა, უკუტესტირების პროცესში ასევე ხდება სტადიებად დაყოფის კრიტერიუმების გაანალიზება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მეთოდოლოგიის უკუტესტირების შედეგები ეცნობება ჯგუფის ხელმძღვანელობას და, უფლებამოსილ პირებს შორის შემდგარი განხილვების შედეგად, მოდელის და დაშვებების დასახვეწი შემდგომი ნაბიჯები განისაზღვრება.

რისკის მართვა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების მოდელები შემუშავდა შიდა საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილების მიერ გარე კონსულტანტების მონაწილეობით. განყოფილება მოდელის მეშვეობით ყოველთვიურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ისინი ასევე პასუხისმგებლები არიან მოდელის უკუტესტირებაზე, ანალიზსა და მართვაზე.

ეკონომიკურ სცენარებს და ალბათობის წონებს ამზადებს მაკრო-ფინანსური ანალიზის განყოფილება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში გამოყენებული ყველა დაშვება, მოდელირების შემდგომი კორექტირებებისა და მოდელირებული შედეგის ზრდის ჩათვლით, გადის შემოწმებისა და დამტკიცების პროცესს:

- მთავარი ეკონომისტი გადაამოწმებს და ამტკიცებს საპროგნოზო სცენარებს და შესაბამის წონებს;
- შიდა რეზერვების კომიტეტი რეგულარულად მიმოიხილავს და ამტკიცებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას გამოყენებული ვარაუდებისა და განსჯის მართებულობას, ასევე მოდელირების შემდგომ კორექტირებებს და მოდელირებული შედეგის ზრდას; შიდა კომიტეტში შედიან საწარმოს რისკის მართვის, პორტფელის საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილებების უფროსები და რისკების მართვის დირექტორი, რომელიც საბოლოოდ ამტკიცებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შედეგებს ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის.
- გამოთვლებში გამოყენებული მოდელის დაშვებები, ასევე უკუტესტირების პროცესი, მტკიცდება მოდელირების რისკის მართვის განყოფილების მიერ.

კლიმატის რისკი. ჯგუფის ყველაზე მსხვილი ოპერაციები თავს იყრის საქართველოში, შესაბამისად, ხელმძღვანელობა კლიმატის რისკის მიმოიხილავს ახდენს საქართველოს პოზიციიდან. საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაში მოცემულია სხვადასხვა პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებები, რომლებსაც თიბისი ბანკმა დააყრდნო პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებების პოტენციური გავლენის განსაზღვრა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორზე. გარდამავლობის (მწვანე ეკონომიკაზე გადასვლის) რისკების და ფიზიკური (კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების ფიზიკური გამოვლინებების) რისკების პოტენციური გავლენა რომ შევაჯამოთ, გარდამავლობის რისკები საქართველოში დაბალია, ვინაიდან საქართველოს ეკონომიკის დიდი ნაწილი უკავია ვაჭრობას და მომსახურებას და საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგიაში წარმოდგენილი პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებები, საერთო ჯამში მცირე გავლენას მოახდენს ეკონომიკის სექტორებზე, განსაკუთრებით მოკლე და საშუალოვადიან პერსპექტივაში. საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგია ითვალისწინებს, რომ საქართველო გარდამავალი და მზარდი ეკონომიკა და ამიტომ სახელმწიფოს სტრატეგია არ დააბრკოლოს მშპ-ის ზრდა პოლიტიკით გათვალისწინებული ღონისძიებებით, არამედ, პირიქით, საჭიროების შემთხვევაში, მხარი დაუჭიროს უმტკივნეულო გადასვლას მწვანე ეკონომიკაზე. აღსანიშნავია, რომ მაკროეკონომიკური ფაქტორები, რომლებზეც ყველაზე მეტად მოქმედებს გარდამავლობის რისკები მთელ მსოფლიოში, როგორცაა ნედლი ნავთობის, ბუნებრივი აირის და ლითონის მადნების მოპოვება, კოქსის და გადამუშავებული ნავთობპროდუქტების წარმოება ძალიან შეზღუდულად არის საქართველოში წარმოდგენილი, რის გამოც გარდამავალი ღონისძიებების საერთო გავლენა, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ეკონომიკურ ზრდაზე დაბალია. სასესხო პორტფელის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების უკეთ გასააზრებლად ბანკმა ჩაატარა მაღალი დონის სექტორული რისკის შეფასება, ვინაიდან სხვადასხვა სექტორი შეიძლება მონყვალადი იყოს კლიმატთან დაკავშირებული სხვადასხვა რისკის მიმართ სხვადასხვა დროით ჰორიზონტში; ამასთან ბანკმა ჩაატარა საკრედიტო პორტფელის სტრუქტურული მდგომარეობის ტესტი კლიმატთან მიმართებით. სასესხო პორტფელის ვადიანობის სტრუქტურა გვიჩვენებს, რომ აქტივების უდიდესი ნაწილი განაწილებულია დროის მონაკვეთებზე, რომლებიც ბევრად უფრო ხანმოკლეა, ვიდრე დრო, რომლის განმავლობაშიც მატერიალიზდება კლიმატური ცვლილების გავლენები საქართველოში. ეს განსაკუთრებით ეხება ფიზიკურ რისკებს. აქედან გამომდინარე, ბანკს არ მოუხდენია უშუალოდ კლიმატის რისკთან დაკავშირებული რეზერვების დონის რამენაირი კორექტირება. მეორე მხრივ, კლიმატთან დაკავშირებული იმ რისკების გააზრება, რომლებსაც უფრო გრძელვადიანი შედეგი აქვს, უნდა გაუმჭობესდეს მომდევნო წლებში, ამიტომ როდესაც ბანკს ექნება უფრო დამატებული ანალიზი, იგი კიდევ უფრო დახვეწავს მიდგომას კლიმატის რისკისთვის დარეზერვებისადმი.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაცემების

ამასთან დაკავშირებით, მოდელირების შემდგომი კორექტირებები ან მოდელირებული შედეგის ზრდა ბუღალტრულად არ გატარებულა 2023 წელს.

რისკის გეოგრაფიული კონცენტრაცია

აქტივები, ვალდებულებები, საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები ზოგადად გეოგრაფიულ რეგიონებზე ნაწილდებოდა იმისდა მიხედვით, თუ რომელ ქვეყანაში მდებარეობდა კონტრაქტები. ოფშორული კომპანიებისთვის გადასახდელი ან მათგან მისაღები მიმდინარე ნაშთები, რომლებიც მჭიდროდ უკავშირდება ქართულ კონტრაქტებს, გაერთიანებულია სათაურ „საქართველოს“ ქვეშ. ნაღდი ფული და შენობები და აღჭურვილობა განაწილებულია იმ ქვეყნის მიხედვით, რომლებშიც ისინი ფიზიკურად მდებარეობას.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია გეოგრაფიული კონცენტრაცია დაფუძნების ქვეყნის მიხედვით. ეთგოს და არა-ეთგოს რეზიდენტი მომხმარებლებისთვის, ასევე ქართველი მომხმარებლებისთვის, გადასახდელი სესხები და ავანსები გამოშვებულია იმ საწარმოებისთვის, რომელთა უმრავლესობაც მდებარეობს და საქმიანობს საქართველოში.

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია ქვემოთ დაფუძნების ქვეყნების მიხედვით:

ათას ლარში	საქართველო	ეთგო	არა-ეთგო	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,685,000	1,968,167	38,065	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	10,661	446	28	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	20,328,591	338,835	291,106	20,958,532
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,184,130	695,552	595,779	3,475,461
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	363,303	-	7,492	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	254,599	25,236	2,026	281,861
ფინანსური აქტივები, სულ	26,398,790	3,028,236	934,496	30,361,522
არაფინანსური აქტივები	1,407,504	201	1,909	1,409,614
სულ აქტივები	27,806,294	3,028,437	936,405	31,771,136
ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დანესებულებების მიმართ	1,696,854	1,997,341	652,756	4,346,951
მომხმარებელთა ანგარიშები	16,934,364	933,114	2,075,038	19,942,516
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,260,830	-	3,255	1,264,085
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	214,346	61,882	268	276,496
საიჯარო ვალდებულებები	82,482	-	928	83,410
სუბორდინირებული ვალი	153,323	578,675	136,732	868,730
სულ ფინანსური ვალდებულებები	20,342,199	3,571,012	2,868,977	26,782,188
არაფინანსური ვალდებულებები	237,602	683	2,954	241,239
სულ ვალდებულებები	20,579,801	3,571,695	2,871,931	27,023,427
წმინდა საბალანსო პოზიცია	7,226,493	(543,258)	(1,935,526)	4,747,709
ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,134,832	439,939	60,147	1,634,918
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,045,632	787	2,596	1,049,015
გაცემული აკრედიტივები	282,757	-	914	283,671
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	509,855	1,065	777	511,697

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია ქვემოთ დაფუძნების ქვეყნების მიხედვით:

ათას ლარში	საქართველო	ეგოთ	არა-ეგოთ	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,074,615	1,683,849	27,634	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	5,001	1,297	-	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	17,094,888	151,750	250,804	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,712,616	596,009	576,103	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	267,495	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	282,300	-	6,586	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	246,866	-	132	246,998
ფინანსური აქტივები, სულ	23,463,850	2,700,400	861,259	27,025,509
არაფინანსური აქტივები	1,299,611	257	3,633	1,303,501
სულ აქტივები	24,763,461	2,700,657	864,892	28,329,010
ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,363,669	1,930,394	591,297	3,885,360
მომხმარებელთა ანგარიშები	15,090,636	1,034,409	1,716,312	17,841,357
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,201,666	-	8,147	1,209,813
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	250,085	433	-	250,518
საიჯარო ვალდებულებები	72,219	-	21	72,240
სუბორდინირებული ვალი	98,008	354,336	137,804	590,148
სულ ფინანსური ვალდებულებები	18,076,283	3,319,572	2,453,581	23,849,436
არაფინანსური ვალდებულებები	208,519	1,168	4,085	213,772
სულ ვალდებულებები	18,284,802	3,320,740	2,457,666	24,063,208
წმინდა საბალანსო პოზიცია	6,478,659	(620,083)	(1,592,774)	4,265,802
ვალდებულების შესრულების გარანტია	901,320	565,669	56,881	1,523,870
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,045,975	2,021	3,229	1,051,225
გაცემული აკრედიტივები	224,789	-	7,277	232,066
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	400,006	876	32	400,914

საბაზრო რისკი. საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადების იმერყევებს ისეთი საბაზრო ფაქტორების ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსები და კაპიტალის ფასები. ხელმძღვანელობა აწესებს რისკის დასაშვებ დონის ლიმიტებს რისკის იმ მოცულობაზე, რისი მიღებაც დასაშვებია და მისი მონიტორინგიც ხდება რეგულარულად. ეს ლიმიტები წარმოადგენს მარეგულირებლის მიერ დაწესებული ლიმიტების ზემოთ ბუფერებს და უზრუნველყოფს პოტენციური ზარალების წინასწარ დადგენას მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს იწვევს პოტენციური ცვლილება უცხოური ვალუტების გაცვლით კურსებში, რასაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაზე. რისკის მიზნობა ღია სავალუტო პოზიციები, რომლებიც წარმოიქმნება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის შეუსაბამობების გამო. სებ-ის მოთხოვნით, ბანკს ევალება ბალანსური და მთლიანი აგრეგირებული (გარეაბალანსურის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი და ამ უკანასკნელის შენარჩუნება

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გზამკვლევა

ბანკის საზედამბებლო კაპიტალის 20%-ის ოდენობით. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს დაწესებული აქვს რისკის დონის ლიმიტები ვალუტების მიხედვით და ასევე აგრეგირებული რისკის პოზიციების ლიმიტები, რომლებიც უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მიერ დაწესებული ლიმიტები. ბანკის მხრიდან ამ ლიმიტების დაცვა ყოველდღე კონტროლდება ხაზინის დეპარტამენტისა და ფინანსური რისკის მართვის განყოფილების უფროსების მიერ.

სავალუტო რისკის მართვა ხდება სავალუტო რისკის მართვის პოლიტიკის შესაბამისად. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის სავალუტო კურსის რისკის მოცულობა ბალანსის თარიღისთვის. ღია სავალუტო პოზიციის მართვისას ჯგუფი მხედველობაში იღებს ანარიცხების იმ ნაწილს, რომლებიც გამოხატულია აშშ დოლარში, ევროში და სხვა ვალუტებში. სავალუტო სვოპის დეპოზიტების საერთო თანხა შესულია წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში. აქედან გამომდინარე, ქვემოთ მოყვანილი მთლიანი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ამოცნობა საბალანსო უწყისზე ან ლიკვიდურობის რისკის მართვის ცხრილებში შეუძლებელია, რადგან იქ წარმოდგენილია საერთო სავალუტო სვოპების წმინდა ოდენობა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წარმოებული ინსტრუმენტები	ნეტო პოზიცია
ათას ლარში				
ქართული ლარი	15,308,291	13,003,203	1,404,462	3,709,550
აშშ დოლარი	10,221,224	11,037,953	684,157	(132,572)
ევრო	4,671,064	2,585,038	(2,114,187)	(28,161)
სხვა	160,943	177,054	27,257	11,146
სულ	30,361,522	26,803,248	1,689	3,559,963

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წარმოებული ინსტრუმენტები	ნეტო პოზიცია
ათას ლარში				
ქართული ლარი	13,454,240	10,906,671	672,019	3,219,588
აშშ დოლარი	9,116,276	10,829,585	1,696,253	(17,056)
ევრო	4,210,065	1,934,556	(2,322,418)	(46,909)
სხვა	244,928	198,532	(31,929)	14,467
სულ	27,025,509	23,869,344	13,925	3,170,090

აშშ დოლარის 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2023 წელს 26,514 ათასი ლარით (გაზრდიდა 26,514 ათასი ლარით). ევროს 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2023 წელს 5,632 ათასი ლარით (გაზრდიდა 5,632 ათასი ლარით).

აშშ დოლარის 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2022 წელს 3,411 ათასი ლარით (გაზრდიდა 3,411 ათასი ლარით). ევროს 20%-ით გამყარება (20%-ით გაუფასურება) ჯგუფის მოგებას ან ზარალს და საკუთარ კაპიტალს შეამცირებდა 2022 წელს 9,382 ათასი ლარით (გაზრდიდა 9,382 ათასი ლარით).

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკს წარმოქმნის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო ცვლილებები, რომლებსაც შეუძლია უარყოფითად იმოქმედოს ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიან ღირებულებაზე ან სამომავლო ფულად ნაკადებზე. ეს რისკი შეიძლება წარმოშვეს აქტივებისა და ვალდებულებების ვალიანობის შესაბამისების, ასევე ამ აქტივებისა და ვალდებულებების გადაფასების მახასიათებლების გამო.

ბანკის ანაბრების და სესხების უდიდესი ნაწილი ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთშია, ხოლო ბანკის ნასესხების სახსრების უმეტეს ნაწილს ცვლადი საპროცენტო განაკვეთი აქვს. გარდა ამისა, ბანკი აქტიურად იყენებს ცვლადი და კომბინირებული საპროცენტო განაკვეთის სტრუქტურებს თავის სასესხო პორტფელში. საჭიროების შემთხვევაში ბანკი ასევე იყენებს საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირების ინსტრუმენტებს საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესამცირებლად. გარდა ამისა, ბანკის მსესხებლებზე გაცემული სესხები შეიცავს პირობას, რომელიც მას საშუალებას აძლევს, დააკორექტიროს სესხის საპროცენტო განაკვეთი

¹ კომბინირებული საპროცენტო განაკვეთის შემთხვევაში, საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია წინასწარ შეთანხმებული ვადით და ამ ვადის გასვლის შემდეგ ცვლადი საპროცენტო განაკვეთით ჩანაცვლდება.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

საპროცენტო განაკვეთის არასახარბიელო მერყეობის შემთხვევაში, რითაც მცირდება საპროცენტო განაკვეთის რისკი. ხელმძღვანელობას ასევე მიაჩნია, რომ ბანკის საპროცენტო განაკვეთის მარჯები გონივრულ ბუფერს ქმნის საპროცენტო განაკვეთის არასახარბიელო შესაძლო მერყეობის ეფექტის შესასუსტებლად.¹

ჯგუფი საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართავად მიმართავს დახვეწილ სისტემას, რისთვისაც განსაზღვრავს რისკის სათანადო დასაშვებ დონეებს, ახდენს მათთან შესაბამისობის მონიტორინგს და ამზადებს პროგნოზებს. 2020 წლის სექტემბრიდან სებ-მა დაწერა რეგულაცია საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესახებ და დაანესა კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების მგრძობელობის ზღვარი სებ-ის პირველადი კაპიტალის 15%-ის ოდენობით. სებ-ის საპროცენტო განაკვეთის რისკის მეთოდოლოგიის მთავარი პრინციპები და დაშვებები შეესაბამება ბაზელის სტანდარტებს, რომლებიც შემუშავდა საპროცენტო განაკვეთის რისკი მართვის მიზნით.

სებ-ის სახელმძღვანელო მითითებების მიხედვით, წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის პარალელური ცვლილების სცენარების მიხედვით ნარჩუნდება მონიტორინგის მიზნით, ხოლო კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების მგრძობელობა გამოითვლება საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების 6 წინასწარ განსაზღვრული სტრესული სცენარის მიხედვით და ყველაზე უარესი სცენარის შედეგებისთვის გამოიყენება ლიმიტი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკს მართავს ბალანსის მართვის განყოფილება და მონიტორინგს ახდენს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, რომელიც განსაზღვრავს საპროცენტო განაკვეთის რისკის ეფექტურად მართვისთვის საჭირო ნაბიჯებს და აკონტროლებს მათ განხორციელებას. ფინანსური რისკის მართვის განყოფილება პასუხისმგებელია პროცედურების, პოლიტიკის დოკუმენტაციის შემუშავებაზე, რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრაზე საპროცენტო განაკვეთის რისკისთვის. საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის და შესაბამისი ანგარიშგების მთავარი ასპექტები პერიოდულად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის კომიტეტს.

სებ-ის საპროცენტო განაკვეთის რისკის რეგულაციის და ბაზელის 2016 წლის სახელმძღვანელო მითითებების თანახმად, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები თითოეული ვალუტისთვის 200 საბაზისო პუნქტით მაღალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, მოგება იქნებოდა 24 მილიონი ლარის ეკვივალენტით მეტი, ძირითადად, ცვლადი პროცენტის მქონე აქტივებზე უფრო მაღალი საპროცენტო შემოსავლის შედეგად (2022 წ.: 84 მილიონი ლარი). 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები თითოეული ვალუტისთვის 200 საბაზისო პუნქტით დაბალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, წლის მოგება 42 მილიონი ლარის ეკვივალენტით ნაკლები იქნებოდა, ძირითადად ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივებზე უფრო დაბალი საპროცენტო შემოსავლის შედეგად (2022 წ.: 78 მილიონი ლარი). გასულ წელთან შედარებით, 2023 წელს ორივე სცენარში ეფექტები განეიტრადა წლის განმავლობაში ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივების შემცირების გამო.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საპროცენტო განაკვეთები 200 საბაზისო პუნქტით დაბალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, სხვა სრული შემოსავალი იქნებოდა 47.3 მილიონი ლარით მეტი (2022 წ.: 35.6 მილიონი ლარი), რისი მიზეზიც იქნებოდა ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და გამოსყიდული მოთხოვნების სამართლიანი ღირებულების ზრდა. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საპროცენტო განაკვეთები 200 საბაზისო პუნქტით მაღალი რომ ყოფილიყო, ყველა დანარჩენი ცვლადის მუდმივობის პირობით, სხვა სრული შემოსავალი იქნებოდა 47.3 მილიონი ლარით ნაკლები (2022 წ.: 35.6 მილიონი ლარი), რისი მიზეზიც იქნებოდა ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულების შემცირება.

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ თიბისი ბანკს ან არ აქვს საკმარისი ფინანსური რესურსები ხელმისაწვდომი, რომ დაფაროს ყველა თავისი ვალდებულება ვადის დადგომისას, ან შეუძლია ამ რესურსებზე წვდომა მხოლოდ მაღალი ხარჯით. რისკს მართავენ ბალანსის მართვისა და ხაზინის დეპარტამენტები და მონიტორინგს უწევს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, თავიანთი წინასწარ განსაზღვრული მოვალეობების ფარგლებში. ფინანსური რისკის მართვის განყოფილება პასუხისმგებელია პროცედურების, პოლიტიკის დოკუმენტაციის შემუშავებაზე, რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრაზე და ფინანსების და საბაზრო ლიკვიდურობის რისკის მართვისთვის. ამასთან, ფინანსური რისკის მართვის განყოფილება რეგულარულად აფასებს ლიკვიდურობის რისკს და შეფასების შედეგებს ამცნობს დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის კომიტეტს.

თიბისი ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის პოლიტიკის მთავარი ამოცანებია: (i) უზრუნველყოს ფულადი სახსრების ხელმისაწვდომობა, რათა დააკმაყოფილოს მთლიანი ვალდებულებების ან გარებალანსური ვალდებულებებისგან წარმომდგარი მოთხოვნები, როგორც ფაქტობრივი, ისე პირობითი, ეკონომიკურ

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გპრძელება

ფასად; (ii) ალიაროს ნებისმიერი სტრუქტურული შეუსაბამობა, რომელიც არსებობს თიბისი ბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და დაანესოს მონიტორინგის კოეფიციენტები, რათა მართოს დაფინანსება კარგად დაბალანსებული ზრდის შესაბამისად; და (iii) მოახდინოს ლიკვიდურობის და დაფინანსების მუდმივი მონიტორინგი, რათა უზრუნველყოს, რომ ბიზნესის დამტკიცებული მიზნები სრულდება ბანკის რისკის პროფილისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკი იყოფა რისკის ორ ტიპად: დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკი და საბაზრო ლიკვიდურობის რისკი.

დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ თიბისი ვერ შეძლებს ეფექტურად დააკმაყოფილოს როგორც მოსალოდნელი, ისე მოულოდნელი მიმდინარე და სამომავლო ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის საჭიროება ისე, რომ ამან უარყოფითად არ იმოქმედოს მის ყოველდღიურ ოპერაციებზე ან მის ფინანსურ მდგომარეობაზე. დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის სამართავად ბანკი იყენებს ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტს და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტს, რომლებიც განისაზღვრება ბაზელ III-ის შესაბამისად და ზუსტდება სებ-ის მიერ. გარდა ამისა, ბანკი ატარებს სტრუქტურული მდგომარეობის ტესტებს და სავარაუდო სცენარების ანალიზს. სებ-ის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის ლიმიტები წესდება ვალუტების მიხედვით (ლარი, უცხოური ვალუტა, სულ). თიბისი სებ-ის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის ლიმიტების შესაბამისობის მონიტორინგს ყოველდღიურად ახდენს. ბანკიც ყოველთვის ურად ამოწმებს შესაბამისობას სებ-ის წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის დაწესებულ ლიმიტთან.

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის დახმარებით ხდება მოკლევადიანი ლიკვიდურობის რისკების მართვა. ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის სისტემა მოწყობილია ისე, რომ საფუძვლიანად მოახდინოს აქტივებიდან, ვალდებულებებიდან გარესაბალანსო მუხლებიდან წარმომდგარი ფულადი ნაკადების საფუძვლიანი პროგნოზირებისთვის დროის გარკვეული მონაკვეთისთვის და უზრუნველყოს, რომ სებ-ის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის ლიმიტები ყოველდღიურად კმაყოფილდებოდეს.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი გამოიყენება გრძელვადიანი ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, რათა ხელი შეუწყოს მდგრადობას უფრო ხანგრძლივი დროითი ჰორიზონტის განმავლობაში, რისთვისაც თიბისი ბანკისთვის ქმნის დამატებით სტიმულს, რომ ეს უკანასკნელი უწყვეტად დაეყრდნოს დაფინანსების უფრო სტაბილურ წყაროებს. ბანკი ასევე ახდენს დეპოზიტების კონცენტრაციის მონიტორინგს მსხვილი დეპოზიტებისთვის და აწესებს ლიმიტებს არაქართველი რეზიდენტების დეპოზიტების წილისთვის დეპოზიტების მთლიან პორტფელში.

ბანკი ეყრდნობა შედარებით სტაბილურ დეპოზიტებს საქართველოდან, როგორც დაფინანსების მთავარ წყაროს. იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს და კიდევ უფრო გაამყაროს ვალდებულებების სტრუქტურა, „თიბისი ბანკი“ აწესებს მიზნობრივ მაჩვენებლებს დეპოზიტებისთვის და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების დაფინანსებისთვის ბანკის რისკის დასაშვები დონის ფარგლებში.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიცია 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის მძლავრი იყო, როგორც ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, ისე წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი, აღემატებოდა სებ-ის მინიმალურ 100%-იან მოთხოვნებს.

ვადიანობის ანალიზი. ქვემოთ, ცხრილში, შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი დარჩენილი არადისკონტირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების საფუძველზე 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადახდები შეტყობინებისთანავე აღირიცხება ისე, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ უნდა მოხდეს. თუმცა ჯგუფი მოელის, რომ მომხმარებელთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც განერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,025,151	614,741	2,111,466	158,151	4,909,509
მომხმარებელთა ანგარიშები – ფიზიკური პირები	6,837,847	2,316,324	770,225	94,784	10,019,180
მომხმარებელთა ანგარიშები – სხვა	8,502,324	519,089	1,121,045	190,490	10,332,948
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	249,622	9,957	16,917	-	276,496
საიჯარო ვალდებულებები	10,108	23,951	80,264	22,019	136,342
სუბორდინირებული ვალი	15,219	71,053	618,564	696,276	1,401,112
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	11,972	1,024,816	346,658	20,147	1,403,593
მთლიანი დაფარული სვოპები და ფორვარდები:					
- შემოდინება	(2,636,719)	(165,372)	(213,640)	-	(3,015,731)
- გადინება	2,681,271	167,390	229,544	-	3,078,205
ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,692,739	-	-	-	1,692,739
ფინანსური გარანტიები	516,119	-	-	-	516,119
აკრედიტივები	135,347	164,018	11,118	-	310,483
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,049,014	-	-	-	1,049,014
სულ პოტენციური სამომავლო გადახდები ფინანსური ვალდებულებებისთვის	21,090,014	4,745,967	5,092,161	1,181,867	32,110,009

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გზისკენობა

არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,814,831	548,857	1,983,019	183,256	4,529,963
მომხმარებელთა ანგარიშები – ფიზიკური პირები	6,156,427	2,025,734	1,015,495	67,368	9,265,024
მომხმარებელთა ანგარიშები – სხვა	6,861,142	683,448	1,008,931	446,341	8,999,862
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	188,538	51,176	10,804	-	250,518
საიტარო ვალდებულებები	6,297	17,219	63,265	18,526	105,307
სუბორდინირებული ვალი	18,824	111,605	421,704	286,247	838,380
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	49,511	86,259	1,280,365	-	1,416,135
მთლიანი დაფარული სვოპები და ფორვარდები:					
- შემოდინება	(2,599,378)	(279,912)	(58,148)	-	(2,937,438)
- გადინება	2,615,037	328,255	67,248	-	3,010,540
ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,552,134	-	-	-	1,552,134
ფინანსური გარანტიები	406,456	-	-	-	406,456
აკრედიტივები	53,556	112,016	90,158	-	255,730
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,051,216	-	-	-	1,051,216
სულ პოტენციური სამომავლო გადახდები ფინანსური ვალდებულებებისთვის	18,174,591	3,684,657	5,882,841	1,001,738	28,743,827

არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულების ანალიზის გეპი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

მომხმარებელთა ანგარიშებში შესული ვადიანი ანაბრები კლასიფიცირებულია დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, თუმცა, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, ფიზიკურ პირებს უფლება აქვთ ანაბრები გაიტანონ ვადაზე ადრე, თუ ისინი ნაწილობრივ ან მთლიანად დათმობენ თავიანთ უფლებას დარიცხულ პროცენტზე, ხოლო ჯგუფი ვალდებულია გადაიხადოს ასეთი ანაბრები შეანაბრის მოთხოვნისთანავე. ბანკის ანაბრების შენარჩუნების ისტორიიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობა არ მოელოდა, რომ ბევრი მომხმარებელი მოითხოვს ანაბრის გადახდას უადრესი თარიღით. შესაბამისად, ცხრილში არ არის ასახული ხელმძღვანელობის მოლოდინები ფულის ფაქტობრივ გადინებებთან დაკავშირებით.

ჯგუფი არ იყენებს ზემოაღნიშნულ არადისკონტირებულ ვადიანობის ანალიზს, რომ მართოს ლიკვიდურობა, ვინაიდან იგი ასახავს მხოლოდ სახელშეკრულებო ვადებს და უგულებელყოფს ინსტრუმენტების მოსალოდნელ ფაქტობრივ ქცევას. ამის ნაცვლად ჯგუფი ახდენს ლიკვიდურობის გეპის ანალიზის მონიტორინგს მოსალოდნელი ვადების მიხედვით. კერძოდ, მოსალოდნელი ვადების შესახებ გამჟღავნებული ინფორმაცია მოიცავს მომხმარებელთა ანაბრებს და პირობით ვალდებულებებს მათი ქცევის ანალიზის მიხედვით, ხოლო არადისკონტირებული ფულადი ნაკადების გაცხადების მიზნით, მოთხოვნამდე ანაბრები მიკუთვნებულია „მოთხოვნამდე“ დროის მონაკვეთისთვის.

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,691,232	-	-	-	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	10,029	446	-	660	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,901,522	4,065,620	8,610,524	6,380,866	20,958,532
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,475,461	-	-	-	3,475,461
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	48,516	75,836	192,381	54,062	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	242,829	36,720	2,312	-	281,861
ფინანსური აქტივები, სულ	10,942,095	4,178,622	8,805,217	6,435,588	30,361,522

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური აქტივების მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,786,098	-	-	-	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	4,326	1,327	645	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,637,240	3,108,636	7,189,586	5,561,980	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,884,728	-	-	-	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	267,495	-	-	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,027	75,455	152,937	28,467	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	186,864	58,326	1,808	-	246,998
ფინანსური აქტივები, სულ	10,842,016	3,246,743	7,345,658	5,591,092	27,025,509

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გავრცელება

შიდა ლიკვიდურობის მართვის პრინციპების შესაბამისად, ჯგუფმა შეცვალა ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების მოსალოდნელი ვადების წარმოდგენის წესი და ისინი ერთ კატეგორიაში გააერთიანა 1 წლის ვადით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,691,232	-	-	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	10,029	446	660	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,901,522	4,065,620	14,991,390	20,958,532
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	3,475,461	-	-	3,475,461
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	48,516	75,836	246,443	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	242,829	36,720	2,312	281,861
ფინანსური აქტივები, სულ	10,942,095	4,178,622	15,240,805	30,361,522
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,002,664	461,016	1,883,271	4,346,951
მომხმარებელთა ანგარიშები	1,651,240	257,259	18,034,017	19,942,516
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	11,819	976,109	276,157	1,264,085
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	249,622	9,956	16,918	276,496
საიჯარო ვალდებულებები	6,944	14,539	61,927	83,410
სუბორდინირებული ვალი	7,164	8,298	853,268	868,730
სულ ფინანსური ვალდებულებები	3,929,453	1,727,177	21,125,558	26,782,188
წმინდა ლიკვიდურობის გეპი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,012,642	2,451,445	(5,884,753)	3,579,334
კუმულაციური გეპი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,012,642	9,464,087	3,579,334	-

35. ფინანსური და სხვა რისკის მართვა გაგრძელება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით ანალიზი ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,786,098	-	-	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	4,326	1,972	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,637,240	3,108,636	12,751,566	17,497,442
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,884,728	-	-	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	267,495	-	-	267,495
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	32,027	75,455	181,404	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	186,864	58,326	1,808	246,998
ფინანსური აქტივები, სულ	10,842,016	3,246,743	12,936,750	27,025,509
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,787,320	392,818	1,705,222	3,885,360
მომხმარებელთა ანგარიშები	1,405,899	176,629	16,258,829	17,841,357
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	47,661	81,779	1,080,373	1,209,813
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	188,538	51,176	10,804	250,518
საიჯარო ვალდებულებები	4,531	11,862	55,847	72,240
სუბორდინირებული ვალი	16,171	70,244	503,733	590,148
სულ ფინანსური ვალდებულებები	3,450,120	784,508	19,614,808	23,849,436
წმინდა ლიკვიდობის გეპი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,391,896	2,462,235	(6,678,058)	3,176,073
კუმულაციური გეპი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,391,896	9,854,131	3,176,073	-

ხელმძღვანელობის აზრით, ჭკუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს, რომ დააკმაყოფილოს თავისი მიმდინარე და ბალანსური და გარებალანსური ვალდებულებები.

36. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული და მარეგულირებელი გარემოებები. ასეთ გარემოებებთან დაკავშირებით რეზერვის დონის ან ფინანსურ ანგარიშგებაში გასაცხადებელი თანხის (რომელიც დარეზერვებას არ ექვემდებარება) განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს, როგორც შიდა, ისე გარე პროფესიონალების აზრს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული რეზერვი საკმარისია და თანხის (რომელიც არ ექვემდებარება დარეზერვებას) განცხადება საჭირო არ არის, ვინაიდან მას არ ექნება ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე და მომავალი ოპერაციების შედეგებზე არსებითი უარყოფითი გავლენა.

საგადასახადო კანონმდებლობა. საქართველოს და აზერბაიჯანის საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ეჭვქვეშ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ინტერპრეტაცია ჯგუფის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. აზერბაიჯანში საგადასახადო მიმოხილვის ხუთი წინა კალენდარული წლის პერიოდები შესამოწმებლად ღია რჩება საგადასახადო ორგანოებისთვის. საქართველოში საგადასახადო შემოსწმების ხანდაზმულობის ვადა სამი წელია. ამ რისკების სამართავად ჯგუფმა დაიქირავა გარე საგადასახადო სპეციალისტები, რომლებიც ახდენენ ჯგუფის საგადასახადო პოლიტიკისა და საგადასახადო დოკუმენტაციის წარდგენის პერიოდულ შემოწმებას. ჯგუფის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ჯგუფის საგადასახადო და საბაჟო სტატუსი არსებითად უცვლელი დარჩება.

შესაბამისობა შეთანხმებულ პირობებთან. ჯგუფს ევალება გარკვეული ფინანსური და არაფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რომლებიც ძირითადად მის ვალს უკავშირდება. ამ ვალდებულებების შესრულებლობამ შეიძლება უარყოფითი შედეგები გამოიწვიოს ჯგუფისთვის, სავალდებულო წინასწარგადახდის და დეფოლტის გამოცხადების ჩათვლით. 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ასრულებდა ყველა ვალდებულებას.

ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებები ძირითადად სამ მთავარ ქვეკატეგორიად იყოფა: ქვემოთ მოყვანილია თითოეული კატეგორიის მთავარი პირობები და მათი შესრულების სტატუსი:

პირობის აღწერა	სტატუსი
ლიკვიდურობა	
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR)	შესრულებული
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR)	შესრულებული
წმინდა სესხის დეპოზიტთან თანაფარდობის და დაფინანსების კოეფიციენტი	შესრულებული
კაპიტალის ადეკვატურობა	
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	შესრულებული
მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	შესრულებული
აქტივის ხარისხი	
წმინდა პრობლემური სესხების მთლიან კაპიტალთან თანაფარდობა	შესრულებული

ჯგუფს საკმარისი რეზერვი აქვს ყველა ფინანსური ვალდებულების შესასრულებლად იმ შემთხვევისთვის, თუ ამ ვალდებულებების პოტენციური დარღვევის რისკები დადგება.

კაპიტალის მართვა. ბანკი კაპიტალის მოთხოვნებს მართავს მარეგულირებლის წესების შესაბამისად. 2023 წლისა და 2022 წლისთვის ბანკი აკმაყოფილებდა მის მიმართ არსებულ ყველა კაპიტალის მოთხოვნას. უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი შიდა ინფორმაციის მიხედვით, კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც ბანკი მართავდა, იყო 4,235,033 ათასი ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 3,333,039 ათასი ლარი), სავალდებულო პირველადი კაპიტალი შეადგენს 4,772,913 ათას ლარს (2022 წ.: 3,873,439 ათასი ლარი), ხოლო მთლიანი საზედამხებველო კაპიტალი – 5,374,301 ათას ლარს (2022 წ.: 4,561,525 ათასი ლარი).

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ფინანსური გარანტიები. ამ ინსტრუმენტების მთავარი მიზანი არის იმის უზრუნველყოფა, რომ ფულადი სახსრები მოთხოვნისთანავე ხელმისაწვდომი იყოს მომხმარებლისთვის. ფინანსური გარანტიები და სარეზერვო აკრედიტივები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ გადახდების განხორციელების შეუქცევად რწმუნებას იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი ვერ მოახერხებს თავისი ვალდებულების შესრულებას მესამე პირებისადმი. ასეთი გარანტიები არის ისეთივე საკრედიტო რისკის მატარებელი,

36. პირობითი ვალდებულებები გაგრძელება

როგორცაც - სესხები. დოკუმენტირებული და კომერციული აკრედიტაციები, რომლებზეც გარანტიას ჯგუფი გასცემს მომხმარებლის სახელით, რაც მესამე მხარეს უფლებას აძლევს, მოთხოვნები წაუყენოს ჯგუფს გარკვეულ თანხამდე გარკვეული პირობებით, უზრუნველყოფილია შესაბამისი საქონლის მიწოდებით, რომლებსაც ისინი უკავშირდება, ან ფულადი დეპოზიტებით და ამიტომ ახასიათებთ უფრო დაბალი რისკი, ვიდრე პირდაპირ ნასესხებ სახსრებს.

კრედიტის გაგრძელების ვალდებულება წარმოადგენს კრედიტის ვადის გაგრძელების ნებართვების აუთვისებელ ნაწილს სესხების, გარანტიებისა თუ აკრედიტაციების სახით. კრედიტის გაცემის ვალდებულებასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკების დროს ჯგუფს აქვს პოტენციური დანაკარგები მთლიანი გამოუყენებელი ვალდებულებების ოდენობით. თუმცა, დანაკარგების სავარაუდო ოდენობა ნაკლებია გამოუყენებელი ვალდებულებების მთლიან ოდენობაზე, რადგან კრედიტის გაცემის ვალდებულებების უმეტესობა არის პირობითი და დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად აკმაყოფილებენ კლიენტები კონკრეტულ საკრედიტო სტანდარტებს. ჯგუფი ახდენს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების ვადების მონიტორინგს, რადგან უფრო ხანგრძლივი ვადის მქონე ვალდებულებებს, როგორც წესი, უფრო მაღალი საკრედიტო რისკი აქვთ, ვიდრე მოკლევადიან ვალდებულებებს.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,031,588	13,388	4,039
გაცემული აკრედიტაციები	283,671	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	509,835	1,139	723
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (დარეზერვებამდე)	1,825,094	14,527	4,762

საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის

აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	(1,268)	(219)	-
გაცემული აკრედიტაციები	(428)	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	(783)	-	-
საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის	(2,479)	(219)	-
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	1,822,615	14,308	4,762

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	1,008,262	40,296	2,667
გაცემული აკრედიტაციები	232,066	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	399,820	1,044	50
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (დარეზერვებამდე)	1,640,148	41,340	2,717

საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის

აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	(1,531)	(364)	(47)
გაცემული აკრედიტაციები	(436)	-	-
გამოშვებული ფინანსური გარანტიები	(799)	-	-
საკრედიტო ზარალის რეზერვი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისთვის	(2,766)	(364)	(47)
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	1,637,382	40,976	2,670

36. პირობითი ვალდებულებები გამრჩეობა

პირობითი ვალდებულებების საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	978,851	3,999	-	982,850
- დაბალი	48,596	4,454	-	53,050
- საშუალო	4,140	3,895	-	8,035
- მაღალი	1	1,040	-	1,041
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	4,039	4,039
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,031,588	13,388	4,039	1,049,015
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,268)	(219)	-	(1,487)
საბალანსო ღირებულება	1,030,320	13,169	4,039	1,047,528
გაცემული აკრედიტივების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	283,671	-	-	283,671
- დაბალი	-	-	-	-
- საშუალო	-	-	-	-
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	-	-
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	283,671	-	-	283,671
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(428)	-	-	(428)
საბალანსო ღირებულება	283,243	-	-	283,243
გაცემული ფინანსური გარანტიების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	508,916	-	-	508,916
- დაბალი	891	1,139	-	2,030
- საშუალო	28	-	-	28
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	723	723
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	509,835	1,139	723	511,697
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(783)	-	-	(783)
საბალანსო ღირებულება	509,052	1,139	723	510,914

36. პირობითი ვალდებულებები გაგრძელება

პირობითი ვალდებულებების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.			სულ
	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	935,349	870	-	936,219
- დაბალი	68,729	32,329	-	101,058
- საშუალო	4,181	6,104	-	10,285
- მაღალი	3	993	-	996
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	2,667	2,667
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,008,262	40,296	2,667	1,051,225
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,531)	(364)	(47)	(1,942)
საბალანსო ღირებულება	1,006,731	39,932	2,620	1,049,283
გაცემული აკრედიტივების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	232,066	-	-	232,066
- დაბალი	-	-	-	-
- საშუალო	-	-	-	-
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	-	-
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	232,066	-	-	232,066
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(436)	-	-	(436)
საბალანსო ღირებულება	231,630	-	-	231,630
გაცემული ფინანსური გარანტიების რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	397,358	-	-	397,358
- დაბალი	2,462	1,044	-	3,506
- საშუალო	-	-	-	-
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	50	50
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	399,820	1,044	50	400,914
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(799)	-	-	(799)
საბალანსო ღირებულება	399,021	1,044	50	400,115

აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების, აკრედიტივების და გარანტიების მთლიანი დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხა ყოველთვის არ წარმოადგენს სამომავლო ფულადი ნაკადების მოთხოვნებს, ვინაიდან ამ ფინანსურ ინსტრუმენტებს შეიძლება ვადა ამოეწუროს ან შეწყდეს დაფინანსების გარეშე. არაგაუქმებადი ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 293,278 ათას ლარს (2022 წ.: 313,199 ათასი ლარი).

ვალდებულების შესრულების გარანტია. ვალდებულების შესრულების გარანტია არის კონტრაქტი, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას.

36. პირობითი ვალდებულებები გავრცელება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი ვალდებულების შესრულების გარანტიები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
დაუფარავი თანხა	1,602,884	2,804	29,230
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,462)	(7)	(6,126)
სულ ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,600,422	2,797	23,104

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სტადიებად წარმოდგენილი დაუფარავი ვალდებულების შესრულების გარანტიები ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია
დაუფარავი თანხა	1,495,335	12,704	15,831
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,997)	(4)	(4,204)
სულ ვალდებულების შესრულების გარანტია	1,492,338	12,700	11,627

ფინანსური გარანტიების საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
ვალდებულების შესრულების გარანტიის რისკის კატეგორია				
- ძალიან დაბალი	1,584,657	-	-	1,584,657
- დაბალი	18,152	1,411	-	19,563
- საშუალო	75	1,393	-	1,468
- მაღალი	-	-	-	-
- ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	29,230	29,230
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,602,884	2,804	29,230	1,634,918
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,462)	(7)	(6,126)	(8,595)
საბალანსო ღირებულება	1,600,422	2,797	23,104	1,626,323

36. პირობითი ვალდებულებები გაგრძელება

ფინანსური გარანტიების საკრედიტო ხარისხი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	1-ელი სტადია (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი)	მე-2 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მნიშვნელოვანი ზრდის შედეგად)	მე-3 სტადია (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დეფოლტის სიტუაციაში)	სულ
ვალდებულების შესრულების გარანტიის რისკის კატეგორია				
- - ძალიან დაბალი	1,466,676	-	-	1,466,676
- - დაბალი	21,143	2,749	-	23,892
- - საშუალო	7,495	9,955	-	17,450
- - მაღალი	21	-	-	21
- - ვალდებულების შეუსრულებლობა	-	-	15,831	15,831
მთლიანი საბალანსო ღირებულება	1,495,335	12,704	15,831	1,523,870
საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,997)	(4)	(4,204)	(7,205)
საბალანსო ღირებულება	1,492,338	12,700	11,627	1,516,665

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება იყო 2,698 ათასი ლარი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 3,177 ათასი ლარი).

მთლიანი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები შემდეგნაირად არის გამოხატული ვალუტებში:

ათას ლარში	2023	2022
ქართული ლარი	1,681,587	1,457,633
აშშ დოლარი	1,138,414	1,195,206
ევრო	569,022	484,040
სხვა	90,278	71,196
სულ	3,479,301	3,208,075

კაპიტალური დანახარჯის ვალდებულებები. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აქვს სახელშეკრულებო კაპიტალური დანახარჯების ვალდებულება 91,056 ათასი ლარის ოდენობით (2022 წ.: 131,983 ათასი ლარი). მთლიანი თანხიდან 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის სათავო ოფისის მშენებლობასთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები შეადგენდა 54,348 ათას ლარს (2022 წ.: 105,623 ათასი ლარი).

37. არამაკონტროლებელი წილი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ინფორმაცია არამაკონტროლებელი წილის მქონე თითოეულ შვილობილ

ათას ლარში	არამაკონტროლებელი პაკეტის ხმის უფლების მქონე აქციების წილი	არამაკონტროლებელი წილისთვის მიკუთვნებადი მოგება/(ზარალი)	დაგროვილი არამაკონტროლებელი წილი შვილობილ საწარმოში
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	0.47%	33	197

საწარმოზე 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	მოკლევადიანი აქტივები	გრძელვადიანი აქტივები	მოკლევადიანი ვალდებულებები	გრძელვადიანი ვალდებულებები	ამონაგები	მოგება/(ზარალი)	მთლიანი სრული (ხარჯი)/ შემოსავალი	წმინდა ფულადი ნაკადები
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	2,972	31,507	3,736	1,155	21,653	9,549	9,549	106

ამ შვილობილი საწარმოების შეჯამებული ფინანსური ინფორმაცია 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასეთია:

ათას ლარში	არამაკონტროლებელი პაკეტის ხმის უფლების მქონე აქციების წილი	არამაკონტროლებელი წილისთვის მიკუთვნებადი მოგება/(ზარალი)	დაგროვილი არამაკონტროლებელი წილი შვილობილ საწარმოში
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	0.47%	25	164

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ინფორმაცია არამაკონტროლებელი წილის მქონე თითოეულ შვილობილ საწარმოზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ამ შვილობილი საწარმოების შეჯამებული ფინანსური ინფორმაცია 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასეთია:

ათას ლარში	მოკლევადიანი აქტივები	გრძელვადიანი აქტივები	მოკლევადიანი ვალდებულებები	გრძელვადიანი ვალდებულებები	ამონაგები	მოგება/(ზარალი)	მთლიანი სრული (ხარჯი)/ შემოსავალი	წმინდა ფულადი ნაკადები
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	2,284	22,314	3,429	1,178	14,886	3,400	3,400	(457)

38. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა

2023 წლის მდგომარეობით, ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც ექვემდებარებოდა ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს, ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მთლიანი	მთლიანი	წმინდა თანხა	თანხები, რომლებიც ექვემდებარება ურთიერთჩათვლას და მსგავს შეთანხმებებს, რომელთა ურთიერთგადაფარვა არ ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში			კრედიტის წმინდა თანხა (გ)-(დ)-(ე)
	ურთიერთგადა-ფარვამდე ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ა)	ურთიერთგადა-ფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ბ)		ურთიერთგადა-ფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (გ) = (ა) - (ბ)	ფინანსური ინსტრუმენტები (დ)	მიღებული ფულადი უზრუნველ-ყოფა (ე)	
აქტივები							
სხვა ფინანსური აქტივები:							
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები*	73,056	-	73,056	34,628	-	38,428	
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული აქტივები	73,056	-	73,056	34,628	-	38,428	
სხვა ფინანსური ვალდებულებები:							
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული დავალიანება*	34,628	-	34,628	34,628	-	-	
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული ვალდებულებები	34,628	-	34,628	34,628	-	-	

38. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა გავრცელება

2022 წლის მდგომარეობით, ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც ექვემდებარებოდა ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს, ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მთლიანი	მთლიანი	წმინდა თანხა	თანხები, რომლებიც ექვემდებარება ურთიერთჩათვლას და მსგავს შეთანხმებებს, რომელთა ურთიერთგადაფარვა არ ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში		
	ურთიერთგადაფარვამდე ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ა)	ურთიერთგადაფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (ბ)	ურთიერთგადაფარვის შემდეგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში (გ) = (ა) - (ბ)	ფინანსური ინსტრუმენტები (დ)	მიღებული ფულადი უზრუნველყოფა (ე)	კრედიტის წმინდა თანხა (გ)-(დ)-(ე)
აქტივები						
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებების საფუძველზე გაყიდული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	267,495	-	267,495	262,415	-	5,080
სხვა ბანკებთან გაფორმებული უკუგაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები, რომელთა თავდაპირველი ვადა სამ თვეზე ნაკლებია	370,022	-	370,022	370,022	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები:						
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	46,724	-	46,724	22,785*	-	23,939*
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული აქტივები	684,241	-	684,241	655,222*	-	29,019*
ვალდებულებები						
გაყიდვის და გამოსყიდვის ხელშეკრულებები	262,415	-	262,415	262,415	-	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები:						
- საკრედიტო ბარათის მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული დავალიანება	22,785	-	22,785	22,785*	-	-*
ურთიერთგადაფარვის, ურთიერთჩათვლის და მსგავს შეთანხმებებს დაქვემდებარებული ვალდებულებები	285,200	-	285,200	285,200*	-	-*

* 2023 წლიდან ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა შეეცვალა ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა, რომლებიც ექვემდებარება საკრედიტო ბარათით მომსახურებასთან და ფულად გზავნილებთან დაკავშირებული მოთხოვნების და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვას და წარმოადგინა კრედიტის წმინდა თანხა. ჯგუფს ამჟამად არ აქვს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის კანონმდებლობით მინიჭებული უფლება, თუმცა პრაქტიკაში ამ თანხების ურთიერთგაქვითვა ხდება.

38. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა გამრქელება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ურთიერთგადაფარული თანხა (ბ) სვეტში არის შემდეგ ორ თანხას შორის უმცირესი: (i) მთლიანი თანხა (ა) სვეტში წარმოდგენილ ურთიერთგადაფარვამდე და (ii) მასთან დაკავშირებული ინსტრუმენტის თანხა, რომელიც ექვემდებარება ურთიერთგადაფარვას. ანალოგიურად, (დ) და (ე) სვეტებში წარმოდგენილი თანხები შეზღუდულია (გ) სვეტში წარმოდგენილი კრედიტის ოდენობით თითოეული ინდივიდუალური ინსტრუმენტისთვის, რათა არ მოხდეს საბოლოო წმინდა კრედიტის ოდენობის რეალურზე ნაკლებით გაცხადება.

სხვა ბანკებში განთავსებული ანაბრები და სხვა ბანკებისგან მიღებული ანაბრები მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპის შეთანხმებების ფარგლებში ერთმანეთთან გაიქვითა ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში და ინსტრუმენტები აისახა, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივი ან ვალდებულება.

ინფორმაციის გაცხადება არ ეხება მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებსა და ავანსებს და დაკავშირებულ მომხმარებელთა ანაბრების, თუ ისინი არ არის ერთმანეთთან გაქვითული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

39. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ჯგუფი აფორმებს სხვადასხვა წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს

ათას ლარში	2023	2022
სავალუტო ფორვარდების და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების სამართლიანი ღირებულება, ასახული სხვა ფინანსურ აქტივებში ან ბანკების მიმართ მოთხოვნებში	41,038	69,921
სავალუტო ფორვარდების და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების სამართლიანი ღირებულება, ასახული სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში	(62,474)	(73,102)
სულ	(21,436)	(3,181)

სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები. როგორც წესი, ჯგუფი წარმოებული სავალუტო ინსტრუმენტებით ვაჭრობს ბირჟის გარე ბაზარზე პროფესიონალ კონტრაქტებთან სტანდარტიზებული სახელშეკრულებით. წარმოებულ ინსტრუმენტებს აქვს პოტენციურად ხელსაყრელი (აქტივები) ან არახელსაყრელი (ვალდებულებები) პირობები ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების, სავალუტო კურსების ან სხვა ცვლადი მაჩვენებლების მერყეობის გამო, მათი ვადების გათვალისწინებით. წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების აგრეგირებული სამართლიანი ღირებულება დროდადრო შეიძლება მნიშვნელოვნად შეიცვალოს.

ცხრილში წარმოდგენილია ბალანსის თარიღისთვის მისაღები ან გადასახდელი ვალუტების სამართლიანი ღირებულებები ჯგუფის მიერ გაფორმებული სავალუტო ფორვარდული კონტრაქტების და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების თანახმად. ცხრილში მოცემულია მთლიანი პოზიციები კონტრაქტების პოზიციების (და გადახდების) გაქვითვამდე და მოიცავს ხელშეკრულებებს შესაბამისი ბალანსის თარიღის შემდგომი ანგარიშსწორების თარიღებით.

ათას ლარში	2023		2022	
	ხელშეკრულებები დადებითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები უარყოფითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები დადებითი სამართლიანი ღირებულებით	ხელშეკრულებები უარყოფითი სამართლიანი ღირებულებით
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები: სამართლიანი ღირებულებები ბალანსის თარიღისთვის				
- აშშ დოლარი ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(1,191,584)	(559,424)	(1,043,758)	(103,669)
- აშშ დოლარი ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	68,788	2,345,437	69,042	2,758,993
- ლარი ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(47,973)	(181,665)	(53,019)	(408,702)
- ლარი ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	1,084,087	549,659	1,002,936	130,514
- ევრო ანგარიშსწორებისას გადასახდელი (-)	(33,344)	(2,309,183)	(16,534)	(2,489,689)
- ევრო ანგარიშსწორებისას მისაღები (+)	132,593	93,920	142,774	39,931
- ანგარიშსწორებისას სხვა გადასახდელი თანხები (-)	(45,828)	(40,093)	(35,729)	(913)
- ანგარიშსწორებისას სხვა მისაღები თანხები (+)	74,299	38,875	4,209	433
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების სამართლიანი ღირებულება	41,038	(62,474)	69,921	(73,102)
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპების წმინდა სამართლიანი ღირებულება		(21,436)		(3,181)

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

(ა) სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება

სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება ისეთი შეფასებაა, რომელსაც მოითხოვს ან უშვებს სააღრიცხვო სტანდარტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონე, რომელსაც მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება, ასეთია:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.			სულ სამართლიანი ღირებულება			31 დეკემბერი, 2022 წ.			სულ სამართლიანი ღირებულება	
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	დონე 1	დონე 2	დონე 3	დონე 1	დონე 2	დონე 3	დონე 1	დონე 2
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები											
ფინანსური აქტივები											
<i>საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით</i>											
- კორპორაციული ობლიგაციები	40,466	1,184,535	-	1,225,001	1,225,001	36,630	1,254,755	-	1,291,385	1,291,385	
- უცხო ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები	303,850	-	-	303,850	303,850	35,583	-	-	35,583	35,583	
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	1,944,132	-	-	1,944,132	1,944,132	4,420	1,552,675	-	1,557,095	1,557,095	
- გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	-	-	267,495	-	-	267,495	267,495	
- კორპორაციული აქტივები	-	-	2,478	2,478	2,478	-	-	665	665	665	
<i>საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით</i>											
- სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები, ასახული სხვა ფინანსურ აქტივებში ან ბანკების მიმართ მოთხოვნებში	-	41,038	-	41,038	41,038	-	69,921	-	69,921	69,921	
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	8,062	8,062	8,062	-	-	9,704	9,704	9,704	
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება	2,288,448	1,225,573	10,540	3,524,561	3,524,561	344,128	2,877,351	10,369	3,231,848	3,231,848	
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ვალდებულებები											
ფინანსური ვალდებულებები											
სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები, ასახული სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში	-	62,474	-	62,474	62,474	-	73,102	-	73,102	73,102	
სულ ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება	-	62,474	-	62,474	62,474	-	73,102	-	73,102	73,102	

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 1-ელ, მე-2 და მე-3 დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა (2022 წ.: არა).

შეფასების მეთოდის აღწერა და მეორე დონის შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების აღწერა:

ათას ლარში	სამართლიანი ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით		შეფასების მეთოდი	გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები
	2023	2022		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები				
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები, უცხოური ქვეყნის მთავრობის სახაზინო თამასუქები, კორპორაციული ობლიგაციები	1,184,535	2,807,430	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	სახელმწიფო ობლიგაციების შემოსავლიანობის მრუდი
- სავალუტო ფორვარდები და მთლიანი დაფარული სავალუტო სვოპები, ასახული ბანკების მიმართ მოთხოვნებში	41,038	69,921	ფორვარდული ფასწარმოქმნა დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშების გამოყენებით	ოფიციალური სავალუტო კურსი, ურისკო განაკვეთი
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება მე-2 დონეზე	1,225,573	2,877,351		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ვალდებულებები				
- სავალუტო ფორვარდები, ასახული სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში	62,474	73,102	ფორვარდული ფასწარმოქმნა დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშების გამოყენებით	ოფიციალური სავალუტო კურსი, ურისკო განაკვეთი
სულ ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება მე-2 დონეზე	62,474	73,102		

შეფასების მეთოდის აღწერა და მე-3 დონის შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების აღწერა:

ათას ლარში	სამართლიანი ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით		შეფასების მეთოდი	გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები	არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები
	2023	2022			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები					
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ინვესტიცია, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	8,062	9,704	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	ნასესხები სახსრების საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი	ფულადი ნაკადების
- კორპორაციული აქციები	2,478	665	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	სახელმწიფო ობლიგაციების შემოსავლიანობის მრუდი	ფულადი ნაკადების
სულ აქტივების სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასება მე-3 დონეზე	10,540	10,369			

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაგრძელება

ცვლილებები მე-2 და მე-3 დონის სამართლიანი ღირებულების პერიოდული შეფასების მეთოდში არ მომხდარა 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2022 წ.: არა).

ამოსავალი მონაცემების მგრძობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ – პროგნოზირებული ფულადი ნაკადების 10%-ით ზრდა/(შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების ზრდას/(შემცირებას) 292 ათასი ლარით/(292 ათასი ლარი).

სამართლიანი ღირებულების შეფასების ანალიზი, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით, წარმოდგენილია მე-2 შენიშვნაში.

(ბ) აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებითი შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში შესაბამისი დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულებები და იმ აქტივების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.			სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
	დონე 1	დონე 2	დონე 3		
ფინანსური აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	936,988	2,754,244	-	3,691,232	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	11,135	-	11,135	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	-	1,572,506	-	1,572,506	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები:					
- კორპორაციული სესხები	-	-	8,312,499	8,312,499	8,210,100
- სამომხმარებლო სესხები	-	-	2,925,207	2,925,207	2,667,907
- იპოთეკური სესხები	-	-	5,156,836	5,156,836	4,702,477
- მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხები	-	-	5,489,839	5,489,839	5,378,048
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	354,884	354,884	370,795
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	232,761	232,761	232,761
არაფინანსური აქტივები					
საინვესტიციო ქონება, თვითღირებულებით	-	-	21,903	21,903	15,235
სულ აქტივები (იმ აქტივების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	936,988	4,337,885	22,493,929	27,768,802	26,852,196
ფინანსური ვალდებულებები					
მომხმარებელთა ანგარიშები	-	13,628,412	6,312,485	19,940,897	19,942,516
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,250,981	-	-	1,250,981	1,264,085
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	4,345,484	4,345,484	4,346,951
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	297,432	297,432	297,432
სუბორდინირებული ვალი	-	-	860,433	860,433	868,730
სულ ვალდებულებები (იმ ვალდებულებების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	1,250,981	13,628,412	11,815,834	26,695,227	26,719,714
ვალდებულების შესრულების გარანტია	-	-	8,595	8,595	8,595
ფინანსური გარანტიები	-	-	783	783	783
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	-	-	1,915	1,915	1,915
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	-	-	11,293	11,293	11,293

40. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი მონიშვნები გაგრძელება

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.			სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
	დონე 1	დონე 2	დონე 3		
ფინანსური აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,224,265	2,561,833	-	3,786,098	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	-	6,298	-	6,298	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	-	2,047,564	-	2,047,564	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები:					
- კორპორაციული სესხები	-	-	6,336,111	6,336,111	6,236,011
- სამომხმარებლო სესხები	-	-	2,662,334	2,662,334	2,328,868
- იპოთეკური სესხები	-	-	4,863,317	4,863,317	4,219,260
- მიკრო, მცირე და საშუალო სანარმოებზე გაცემული სესხები	-	-	4,708,953	4,708,953	4,713,303
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	288,852	288,852	288,886
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	167,373	167,373	167,373
არაფინანსური აქტივები					
საინვესტიციო ქონება, თვითღირებულებით	-	-	25,683	25,683	22,154
სულ აქტივები (იმ აქტივების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	1,224,265	4,615,695	19,052,623	24,892,583	23,815,815
ფინანსური ვალდებულებები					
მომხმარებელთა ანგარიშები	-	12,241,574	5,585,966	17,827,540	17,841,357
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,188,684	-	-	1,188,684	1,209,813
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	3,880,943	3,880,943	3,885,360
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	-	-	249,656	249,656	249,656
სუბორდინირებული ვალი	-	-	587,218	587,218	590,148
სულ ვალდებულებები (იმ ვალდებულებების გამოკლებით, რომლებიც არ მონაწილეობს სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში)	1,188,684	12,241,574	10,303,783	23,734,041	23,776,334
ვალდებულების შესრულების გარანტია	-	-	7,205	7,205	7,205
ფინანსური გარანტიები	-	-	799	799	799
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	-	-	2,378	2,378	2,378
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები და ვალდებულების შესრულების გარანტიები	-	-	10,382	10,382	10,382

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეში სამართლიანი ღირებულებები შეფასდა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდის გამოყენებით. არაკონტირებული ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება გამოითვალა მომავალში მოსალოდნელი საპროცენტო ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი დაფარვის ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება შეფასდა საბაზრო შესადარისი მონაცემების გამოყენებით.

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების დისკონტირება მოხდა ჯგუფის საკუთარი ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. მოთხოვნამდე ვალდებულებების დისკონტირება მოხდა პირველი თარიღიდან, როდესაც ჯგუფს მოეთხოვებოდა თანხის გადახდა. საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ დავალიანება, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ფინანსური ვალდებულებები მე-2 დონიდან მე-3 დონეზე გადავიდა. იმ აქტივებისა და ვალდებულებების, რომლებიც შეფასებული არ არის სამართლიანი ღირებულებით, მე-2 და მე-3 დონის შეფასების მეთოდებში ცვლილებები არ შესულა 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში (2022 წ.: არა).

41. ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შუფასების კატეგორიის მიხედვით

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების კლასების შეჯერება ამ შეფასების კატეგორიებთან

ათას ლარში	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,691,232	-	-	3,691,232
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	11,135	-	-	11,135
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	1,572,506	-	-	1,572,506
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	20,958,532	-	-	20,958,532
სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	3,475,461	-	3,475,461
სხვა ფინანსური აქტივები	232,761	-	49,100	281,861
სულ ფინანსური აქტივები, რომლებიც ფასს 9-ის მიხედვით იყოფა შეფასების კატეგორიებად	26,466,166	3,475,461	49,100	29,990,727
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	370,795
არაფინანსური აქტივები	-	-	-	1,409,614
სულ აქტივები	26,466,166	3,475,461	49,100	31,771,136

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	სულ
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,786,098	-	-	3,786,098
მოთხოვნები სხვა ბანკების მიმართ	6,298	-	-	6,298
სავალდებულო ნაღდი ფულის ნაშთები სებ-ში	2,047,564	-	-	2,047,564
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	17,497,442	-	-	17,497,442
სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	2,884,728	-	2,884,728
გამოსყიდვასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	267,495	-	267,495
სხვა ფინანსური აქტივები	167,373	-	79,625	246,998
სულ ფინანსური აქტივები, რომლებიც ფასს 9-ის მიხედვით იყოფა შეფასების კატეგორიებად	23,504,775	3,152,223	79,625	26,736,623
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	288,886
არაფინანსური აქტივები	-	-	-	1,303,501
სულ აქტივები	23,504,775	3,152,223	79,625	28,329,010

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების კლასების შეჯერება ამ შეფასების კატეგორიებთან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

შეფასების მიზნებისთვის, ფასს 9 ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას ახდენს მე-2 შენიშვნაში აღწერილ კატეგორიებად.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გარდა, აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მიეკუთვნება ფასს 9-ის მიხედვით შეფასების კატეგორიას „სამართლიანი ღირებულებით“

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები

ბასს 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, როგორც წესი, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ისინი ექვემდებარებიან საერთო კონტროლს, ან ერთ მხარეს შეუძლია გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა შეუძლია მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ ან საოპერაციო გადანაცვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას:

- მხარეები, რომლებსაც ჯგუფში აქვთ არსებითი საკუთრების წილი (5%-ზე მეტი ბენეფიციარული საკუთრების წილი 2023 წლისა და 2022 წლისთვის) ან ჰყავთ წარმომადგენლები დირექტორთა საბჭოში, მიიჩნევიან მნიშვნელოვან აქციონერებად.
- უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში შედის ბანკის დირექტორთა საბჭო.
- დაკავშირებული მხარეები, რომლებიც არ შედიან მნიშვნელოვან აქციონერებში და უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელებში, წარმოდგენილები არიან სხვა დაკავშირებულ მხარეებში.

გარიგებები ჯგუფსა და მის შვილობილ საწარმოებს შორის ასევე აკმაყოფილებს დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების განმარტებას.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეებთან ჯგუფის დაუფარავი ნაშთები ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	ხელშეკრულებით დადგენილი საპროცენტო განაკვეთი	მნიშვნელოვანი აქციონერები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	მეკავშირე საწარმოები	უშუალო მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები
2023							
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები	3.9%-36.0%	-	5,655	1,461	-	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების საკრედიტო ზარალის რეზერვი	-	-	-	1	-	-	-
მომხმარებელთა ანგარიშები	0%-12.4%	169	6,693	26,425	4,386	99,075	47,791
გარანტიები	-	-	-	-	-	-	223
2022							
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ავანსები	4.4%-36.0%	-	6,097	1,135	-	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების საკრედიტო ზარალის რეზერვი	-	-	3	-	-	-	-
მომხმარებელთა ანგარიშები	0%-12.5%	1,248	25,106	51,490	4,341	90,358	45,442
გარანტიები	-	-	-	-	-	-	357

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები გაგრძელება

დაკავშირებულ მხარეებთან ჯგუფის შემოსავლის და ხარჯის მუხლები, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის კომპენსაციის გამოკლებით, 2023 და 2022 წლებში ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მნიშვნელოვანი აქციონერები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	მეკავშირე სანარმოები	უშუალო მშობელი სანარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები
2023						
საპროცენტო შემოსავალი – მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	248	109	-	-	-
საპროცენტო ხარჯი	24	348	610	183	9,280	5,060
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	8	18	148	2	8	1,625
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები (თანამშრომლებზე გაცემული დანახარჯების გარდა)	-	727	795	-	-	-
2022						
საპროცენტო შემოსავალი – მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	287	93	-	-	-
საპროცენტო ხარჯი	10	359	948	140	2,568	3,691
საკომისიო შემოსავალი	6	21	134	2	482	747
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები (თანამშრომლებზე გაცემული დანახარჯების გარდა)	-	443	400	-	-	-

აგრეგირებული სასესხო თანხები, რომლებიც გაცემულია დაკავშირებული მხარეებისთვის ან გადახდილია მათ მიერ 2023 წლისა და 2022 წლის განმავლობაში, ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	მნიშვნელოვანი აქციონერები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
2023			
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული თანხები წლის განმავლობაში		218	2,081
დაკავშირებული მხარეების მიერ დაფარული თანხები წლის განმავლობაში	(218)		(2,882)
2022			
დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული თანხები წლის განმავლობაში		43	2,007
დაკავშირებული მხარეების მიერ დაფარული თანხები წლის განმავლობაში	(59)		(2,233)

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები გაგრძელება

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „თიბისი ბანკის“ გარიგებები და ნაშთები თავის შვილობილ საწარმოებთან ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
შვილობილ საწარმოებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების მთლიანი თანხა	20,082	19,492
შვილობილი საწარმოების მომხმარებელთა ანგარიშები	172,587	135,236
სხვა ფინანსური აქტივები	101,945	66,276
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	6,681	4,761
ინვესტიცია შვილობილ საწარმოებში	31,453	31,513

სს „თიბისი ბანკის“ შემოსავლის და ხარჯების მუხლები თავის შვილობილ საწარმოებთან ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	2023	2022
საპროცენტო შემოსავალი	4,908	3,705
საპროცენტო ხარჯი	7,885	6,487
საკომისიო შემოსავალი	11,761	8,792
საკომისიო ხარჯი	48,347	32,593
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	21,311	5,876
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯი	3,974	5,466

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში „თიბისი ბანკის“ ინვესტიციების დეტალური ჩაშლა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
შპს „თიბისი კრედიტი“	12,760	12,760
სს „თიბისი ლიზინგი“	11,777	11,777
სს „კრედიტინფო საქართველო“	3,007	2,528
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	2,275	2,275
შპს „თიბისი ინვესტ-ჯორჯია“	1,883	1,883
შპს „თიბისი კაპიტალი“	1,838	1,938
შპს „თიბისი კაპიტალ ესეთ მენეჯმენტ“	850	750
შპს „თიბისი ფეი“	70	70
შპს „ინდექსი“	-	60
ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში*	34,460	34,041

*წლიდან წლამდე არაარსებითი ცვლილების დინამიკის გათვალისწინებით, წინა წელთან შედარებით მომხდარ ცვლილებებზე დეტალური ინფორმაცია არ გამჟღავნებულა.

42. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები გაგრძელება

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მეკავშირე საწარმოებში ჯგუფის ინვესტიციების დეტალური ჩაშლა ასე გამოიყურება:

ათას ლარში	2023	2022
სს „კრედიტინფო საქართველო“	3,007	2,528
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟა“	202	202
სს „თბილისის საფონდო ბირჟა“	995	991
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში*	4,204	3,721

*წლიდან წლამდე არაარსებითი ცვლილების დინამიკის გათვალისწინებით, წინა წელთან შედარებით მომხდარ ცვლილებებზე დეტალური ინფორმაცია არ გამოქვეყნებულა.

ქვემოთ წარმოდგენილია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების კომპენსაცია:

ათას ლარში	2023		2022	
	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება
ხელფასები და მოკლევადიანი პრემიები	10,666	-	12,340	-
აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურება წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით	11,695	-	16,888	-
სულ	22,361	-	29,228	-

43. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2024 წლის 15 თებერვალს სს „თიბისი ბანკმა“ გამოაცხადა 2023 წლის საბოლოო დივიდენდი 7.46 ლარის ოდენობით სს „თიბისი ბანკის“ ერთ აქციაზე.

ქვემოთ მოცემულია დაკავშირებული სამეურნეო სუბიექტების სრული სია და მათი დაფუძნების ქვეყანა.

კომპანიის დასახელება	რეგისტრაციის ქვეყანა
სს „თიბისი ბანკი“	მარჯანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
სს „გაერთიანებული საფინანსო კორპორაცია“	აღმაშენებლის გამზირი 154, 0112, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი კაპიტალი“	ჭავჭავაძის გამზირი #11, 0179, თბილისი, საქართველო
სს „თიბისი ლიზინგი“	ჭავჭავაძის გამზირი #76, 0162, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი კრედიტი“	28 მაისის ქუჩა # 71-77, AZ1010, ბაქო, აზერბაიჯანი
შპს „თიბისი ფეი“	მარჯანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი ინვესტი“	იაბონიკის ქუჩა #7, 52520, თელ-ავივი, ისრაელი
შპს „თიბისი ინვესტი ინტერნეიშენალი“	მარჯანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
უნივერსიტეტის განვითარების ფონდი	ჭავჭავაძის გამზირი #1, 0128, თბილისი, საქართველო
სს „კრედიტიფო საქართველო“	თარხნიშვილის ქუჩა #2, 0179, თბილისი, საქართველო
შპს „საქართველოს ნატურალური პროდუქტები“	ჭავჭავაძის გამზირი #1, 0128, თბილისი, საქართველო
სს „მობი პლიუსი“	ვაჟა-ფშაველას გამზ. #45, 0177, თბილისი, საქართველო
სს „ნავთობპროდუქტების სადისტრიბუციო კორპორაცია“	წყალსადენის ქუჩა #11, 0153, თბილისი, საქართველო
სს „ჯორჯიან ქარდი“	ბელიაშვილის ქუჩა #106, 0159, თბილისი, საქართველო
სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი“	ჭავჭავაძის გამზირი #74, 0162, თბილისი, საქართველო
სს „გივი ზალდასტანიშვილის სახელობის ამერიკული აკადემია თბილისში“	ჭავჭავაძის გამზირი #37, 0162, თბილისი, საქართველო
გაერთიანებული კლირინგ ცენტრი	სულხან-საბას ქუჩა # 5, 0105, თბილისი, საქართველო
ასოციაცია „საქართველოს საბანკო-საფინანსო აკადემია“	აღმაშენებლის გამზირი 123, 0112, თბილისი, საქართველო
სს „თბილისის ქალაქი“	რუსთაველის გამზირი #15, 0108, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი ტრეიდი“	ჭავჭავაძის გამზირი #11ა, 0179, თბილისი, საქართველო
სს „თბილისის საფონდო ბირჟა“	ვაჟა-ფშაველას გამზირი #71, მე-8 კორპუსი, მე-2 სართული, თბილისი, საქართველო
სს „საქართველოს საფონდო ბირჟა“	ჭავჭავაძის გამზირი #74ა, ვაკე-საბურთალო, თბილისი, საქართველო
სს „კავკასრეესტრი“	ჭავჭავაძის გამზირი #74ა, ვაკე-საბურთალო, თბილისი, საქართველო
შპს „თიბისი კაპიტალ ესეთ მენეჯმენტ“	მარჯანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
სვიფტი	ადელ ავენიუ #1, B-1310, ლა ჰულპე, ბელგია
სს „დაივერსიფაიდ კრედიტ პორთფოლიო“	მარჯანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო
სს „Globally Diversified bond fund“	მარჯანიშვილის ქ.#7, 0102, თბილისი, საქართველო